

**35 ÉVES
AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG**

**35 YEARS
OF THE CONSTITUTIONAL
COURT OF HUNGARY**

„Minden esetben a siker, illetve a balsiker
legfőbb oka maga az állam alkotmánya, amely
nemcsak forrása minden kezdeményezésnek,
tervezgetésnek és cselekvésnek, hanem amelytől
végső soron ezeknek a végrehajtása függ.”

Polübiosz

35

“Now in every practical undertaking by a state we
must regard as the most powerful agent for success
or failure the form of its constitution; for from
this as from a fountain-head all conceptions and
plans of action not only proceed, but attain their
consummation.”

Polybius

	7	Előszó
	14	Az Alkotmánybíróság elnöke és tagjai
Az Alkotmánybíróság megalakulása és működésének kezdetei	44	
	76	Az Alkotmánybíróság ügyforgalma 1990 és 2011 között
Az Alkotmánybíróság volt elnökei és tagjai	80	
	120	Az Alkotmánybíróság hatáskörei
Az Alkotmánybíróság ügyforgalma 2012 és 2024 között	156	
	162	Az alkotmányosság székhelyei – az Alkotmánybíróság elhelyezésére szolgáló épületek
Az Alkotmánybíróság Sólyom László Jogi Szakkönyvtára	178	

	7	Preface
	14	The president and members of the Constitutional Court
Setting up the Constitutional Court and the beginnings of its operation	44	
	76	The Constitutional Court's case load between 1990 and 2011
Former presidents and members of the Constitutional Court	80	
	120	Powers of the Constitutional Court
The Constitutional Court's case load after 2012	156	
	162	The seats of constitutionalism – buildings to house the Constitutional Court
The Sólyom László Legal Library of the Constitutional Court	178	

35

ELŐSZÓ

PREFACE

A tisztelt olvasó a magyar Alkotmánybíróság elmúlt 35 évének történetét megidéző kötetet tart most a kezében. E könyv első oldalain, egyfajta kedvcsinálóként osztanám meg ünnepi gondolataimat a szélesebb közönséggel. Úgy vélem, hogy a jelenlegi és volt alkotmánybírók arcképcsarnokát, a működés kezdeti időszakát, majd a magyar jogrendszerbe megkerülhetetlenül beépült Alkotmánybíróság egyes hatásköreit, és működési feltételeit feldolgozó fejezetek kortörténeti jelentőségűek, hiszen a rendszerváltás óta eltelt időszak egy-egy fontos részletébe engednek bepillantást.

Az írások hitelességének záloga, hogy a szerzők maguk is évtizedek óta dolgoznak az Alkotmánybíróságon, és nem csak, mint alkotmányjogászai hivatásuk

The volume that you hold in your hands recalls the history of the Constitutional Court of Hungary over the past 35 years. On the first pages of this book, I would like to share my thoughts of commemoration with the wider public as a kind of teaser. I believe that the chapters dealing with the portraits of the current and former justices of the Constitutional Court, the initial period of its operation, and then the powers and operating conditions of the Constitutional Court, which has become an integral part of the Hungarian legal system, are of contemporary historical significance, as they provide an insight into some important details of the period since the change of regime.

The authors themselves have been working at the Constitutional Court for decades, and see the

elsődleges gyakorlásának színterére, hanem – talán némi túlzással – mint életük részére tekintenek az intézményre.

A kötet szakszerűen és élvezhetően – gazdag képanyaggal illusztráltan – mutatja be a magyar jogtörténetben, a magyar hagyományokban korábban soha nem létezett, jogelőd nélküli intézmény létrejöttének, majd a működése kiteljesedésének körülményeit napjainkig.

Ha visszapillantunk a rendszerváltoztatás gyorsan elröppent éveire, akkor nem mehetünk el szó nélkül amellett, hogy a magyar jogásztársadalom nem csekély hányada – a rendszerváltás kori „derékhad” – bizony kétkedve fogadta az ismeretlen új „bíróságot”. Ez még akkor is így volt, ha tudjuk, hogy az 1968-as új mechanizmus, az 1973-as bírósági és eljárásjogi reform, vagy a ’80-as évek második felének gazdasági tárgyú törvényeinek addig ismeretlen világa fel- és kinevelt egy a „béketáborban” párját ritkítóan felkészült, piaczgazdasági és jogállami megoldásokban gondolkodó jogászi réteget. Tény, hogy még a jogász-szakma képviselőinek döntő hányada is csak igen homályos elképzelésekkel rendelkezett arról, hogy a kiépülő demokratikus keretek között mi is a pontos szerepe egy alkotmánybíróságnak, és ez miként illeszkedik az általános hatáskörű bíróságok megszokott működési kereteihez.

Az országosan is eleve több szintű bizonytalansággal övezett kezdeti években az Alkotmánybíróság viszonylag hamar megtalálta helyét és szerepét. Ez elsősorban annak volt köszönhető, hogy szinte azonnal a „mélyvízbe” kerülve, kérlelhetetlen szakmaisággal olyan nagy horderejű kérdésekről – mint például a halálbüntetés, vagy az abortusz alkotmányossága

institution not only as the primary arena for the exercise of their profession as constitutional lawyers, but – perhaps with some exaggeration – also as part of their lives.

The volume presents in a professional and enjoyable way – illustrated with many images – the circumstances of the establishment of an institution without a legal predecessor, which never existed before in Hungarian legal history and Hungarian tradition, and the conditions of its operation up to the present day.

Looking back at the years of regime change, one should not ignore the fact that a not insignificant part of the Hungarian legal community – the “core professionals” of that era – was quite sceptical about the new unknown “court”. This was so even if we acknowledge that the new mechanism of 1968, the judicial and procedural reform of 1973, or the hitherto unknown world of the laws in the field of the economy enacted in the second half of the 1980s, had created and nurtured a community of lawyers who were unrivalled in the “peace camp countries” because they were prepared to think in terms of market economy and the rule of law. In fact, even the majority of the legal profession had only a very vague idea of the precise role of a constitutional court in the emerging democratic framework and how it fitted into the normal operating framework of courts of general jurisdiction.

In the early years, which were also marked by a number of uncertainties in Hungary, the Constitutional Court found its place and role relatively quickly. This was mainly due to the fact that it almost immediately dived into “deep water”, taking positions with unquestionable professionalism on high-profile issues such as the constitutionality of the death penalty or abortion in its iconic decisions with long-term implications.

– foglalt állást hosszú távú hatásokkal bíró, ikonikus határozataiban. Persze nem volt könnyű az alapító atyák dolga (ahogyan utódaiké sem), hiszen úgy kellett hétről-hétre – szigorúan az alkotmányosság talaján állva – dönteniük, hogy a rendszerváltás hevéletében szinte mindenről pártparitásos alapon létrehozott bizottságok, szervezetek döntöttek, illetve a váratlanul megtalált különböző politikai szerepvállalási formák átszöttek a társadalmat.

Nem feledhető az sem, hogy a kiépülő jogállami alkotmányozás – új alkotmány híján – csak tűzoltómunkát tudott végezni a pártállami Alkotmány ideiglenesnek szánt átszabásával, és így annak „élettel” való megtöltése az Alkotmánybíróságra maradt. Ezen munka már az ország lakosságát is súlyosan megosztó körülmények között folyt és így nem minden – a magyar társadalom széles rétegeit érdeklő és érintő, szakmailag kiérlelt – alkotmánybírói határozatot övezett társadalmi konszenzus vagy megértés. A „lát-hatatlan alkotmány” koncepciója sokak számára az alkotmánybírói aktivizmus túlbujánzásának példája maradt napjainkig. E korszakból jellemző példaként kiemelkedik az 1944. december 21. és 1990. május 2. között elkövetett és politikai okból nem üldözött súlyos bűncselekmények üldözhetőségéről szóló, az Országgyűlés által már elfogadott törvény alkotmányellenességét kimondó határozat. E döntés – amely az akkori köztársasági elnök indítványa nyomán született, a jogállami jogbiztonságot előtérbe helyezve lényegében kiiktatta az igazságtétel lehetőségét a kommunizmus, illetve kiszolgálóinak történelmi bűnei vonatkozásában, illetve hozzájárult ahhoz, hogy jogi szempontból ellehetetlenült a szocializmus korszakának gyors és megnyugtató lezárása. Addig szokatlan

Of course, the founding fathers’ task was not easy (nor that of their successors), as they had to make decisions week after week – strictly on the basis of constitutionality – while in the heat of regime change, almost everything was decided by committees and organisations set up on a party-parity basis, and unexpectedly found different forms of political engagement have permeated society.

It should also be remembered that the constitution building under the rule of law – in the absence of a new constitution – could only do a fire-fighting job by rewriting the party-state’s Constitution as a temporary one, leaving it to the Constitutional Court to put a “breath of life” into it. This work was carried out under conditions that were already seriously divisive among the country’s population, and thus not all Constitutional Court decisions – which were of interest to and affected broad sections of Hungarian society and were professionally mature – were welcomed by consensus or understanding in the society. The concept of the “invisible constitution” remains for many an example of the proliferation of constitutional activism to this day. A typical example from this period is the decision on the unconstitutionality of an Act already adopted by the National Assembly on the prosecution of serious crimes committed between 21 December 1944 and 2 May 1990 and not prosecuted for political reasons. That decision, which was adopted on the motion of the then President of the Republic, essentially eliminated the possibility of doing justice for the historical crimes of communism and its agents, and contributed to the legal impossibility of bringing the era of socialism to a swift and satisfactory conclusion. In an unusual move, a large number of international and

módon a nemzetközi és hazai szakma képviselői is nagy számban adtak hangot nemtetszésüknek.

Mindezek ellenére, vagy inkább mindezek mellett úgy vélem, hogy a *terra incognita* világában az Alkotmánybíróság összességében sikeresen vette az első akadályok többségét, és a megalakulását követő évtizedben elvitathatatlan tekintélyt vívott ki magának, úgy a közvélemény szemében, mint az állami szervek rendszerében.

Az Alkotmánybíróság történetében az Alaptörvény 2011-es megalkotása jelentette a következő mérföldkövet. Az Alaptörvény újdonság erejével is ható Nemzeti hitvallása egyértelműsítette az alkotmányos fundamentumokat és igazodási pontokat. Kimondotta, hogy „tiszteltben tartjuk történeti alkotmányunk vívmányait és a Szent Koronát, amely megtestesíti Magyarország alkotmányos állami folytonosságát és a nemzet egységét.” A történeti alkotmányunkban gyökerező önazonosságunk védelmezését az állam alapvető kötelességeként jelölte meg, egyben kijelentette, hogy nem ismerjük el történeti alkotmányunk idegen megszállások miatt bekövetkezett felfüggesztését, a zarnoki uralmon alapuló 1949. évi kommunista alkotmányt, és tagadjuk a magyar nemzet és polgárai ellen a nemzetiszocialista és a kommunista diktatúra uralma alatt elkövetett embertelen bűnök elévülését. Egyetértve az első szabad Országgyűlés képviselőivel, rögzítette, hogy mai szabadságunk az 1956-os forradalmunkból sarjadt ki. Hazánk új demokráciája és alkotmányos rendje kezdetének pedig 1990. május 2-át tekintette, amikor Magyarország visszanyerte 1944. március tizenkilencedikén elveszített állami önrendelkezését.

Az Alaptörvény és a vele egyidejűleg, 2012. január 1-jén hatályba lépő Alkotmánybíróságról szóló 2011.

domestic professionals have voiced their disapproval.

In spite of, or rather in addition to all this, I believe that in a world of *terra incognita*, the Constitutional Court had, on the whole, successfully overcome most of the first obstacles and had, in the first decade after its creation, established an undeniable authority for itself, both in the eyes of public opinion and in the system of public authorities.

The next milestone in the history of the Constitutional Court was the adoption of the Fundamental Law in 2011. The National avowal of the Fundamental Law, which also had the force of a novelty, clarified the constitutional foundations and points of alignment. It stated that “we honour the achievements of our historic constitution and we honour the Holy Crown, which embodies the constitutional continuity of Hungary’s statehood and the unity of the nation.” It described the defence of our identity, rooted in our historical constitution, as a fundamental duty of the state, and stated that we do not recognise the suspension of our historical constitution due to foreign occupations, the 1949 communist constitution based on tyrannical rule, and deny any statute of limitations for the inhuman crimes committed against the Hungarian nation and its citizens under the National Socialist and communist dictatorships. In agreement with the members of the first free Parliament, it affirmed that our freedom today was born out of our 1956 revolution. And it considered the beginning of our country’s new democracy and constitutional order to be 2 May 1990, when Hungary regained the state sovereignty it had lost on 19 March 1944.

The Fundamental Law and the Act CLI of 2011 on the Constitutional Court, which entered into force on

évi CLI. törvény, bár az *actio popularis* megszüntette, – jelentős hatásköri bővítésként – megnyitotta annak lehetőségét, hogy az érintettek vitathassák a bírói döntések alkotmányosságát, ha úgy vélik, hogy az alaptörvény-ellenes jogszabályon alapul, vagy a bírósági eljárás során sértették meg alapvető jogait. Mi sem igazolja jobban ezen új jogintézmény létjogosultságát, mint az, hogy – a kötetben lévő statisztikákból is láthatóan – napjainkban erre a hatáskörre hivatkozva kezdeményezik legtöbbször az Alkotmánybíróság eljárását.

Egy ilyen intézmény, mint az Alkotmánybíróság nem szakítható el teljesen attól az épített környezettől sem, amelyben mindennapi munkáját végzi. Ennek okán a kötet bemutatja az Alkotmánybíróság volt, jelenlegi és leendő hivatali épületeit is, amely körkép önmagában is érdekes ívet vetít elénk. A kezdetektől, az egykori pártszékházból indulva, a ’90-es években modernnek számító és jelenleg is használt irodaházát, egészen – a tervek szerint 2026-ban beköltözhető – József főhercegnek a budai Várban állt és porraiból újjászülető, rekonstruált palotájáig vezet ez az út, melynek végén az Alkotmánybíróság reményeim szerint elfoglalhatja az őt megillető végleges otthonát.

Ajánlom e jubileumi kötetet ünnepi megemlékezésünk kedves és tisztelt előadóinak, vendégeinknek és mindazoknak, akik szeretnének közelebbről megismerkedni az Alkotmánybíróság fennállásának elmúlt 35 évével.

Budapest, 2024. október

Juhász Imre
az Alkotmánybíróság elnöke

1 January 2012, although abolishing the *actio popularis*, opened up – as a significant extension of competence – the possibility for the persons concerned to challenge the constitutionality of judicial decisions if they consider that they are based on a law which is contrary to the Fundamental Law or that their fundamental rights have been violated during the judicial proceedings. Nothing better demonstrates the legitimacy of this new legal instrument than the fact that, as the statistics in this volume show, it is the power which is nowadays invoked most frequently by individuals.

An institution such as the Constitutional Court cannot be completely detached from the built environment in which it carries out its daily work. For this reason, the book also presents the former, current and future seats of the Constitutional Court, which in itself is an interesting overview. The route leads from the beginnings, starting from the former party headquarters, through the office building, which was modern in the 1990s and is still in use, to the reconstructed palace of Archduke Joseph located in the Buda Castle and is being reborn from its ruins, where the Constitutional Court is expected to move into in 2026 and where it will hopefully be able to find its rightful permanent home.

I dedicate this jubilee volume to the dear and distinguished speakers at our commemorative event, to our guests and to all those who would like to learn more about the past 35 years of the Constitutional Court.

Budapest, October 2024

Imre Juhász
President of the Constitutional Court

35

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG
ELNÖKE ÉS TAGJAI

THE PRESIDENT AND MEMBERS
OF THE CONSTITUTIONAL COURT

JUHÁSZ IMRE (1963)

2013 áprilisa óta tagja az Alkotmánybíróságnak.
2024 júniusától az Alkotmánybíróság elnöke.

IMRE JUHÁSZ (1963)

Member of the Constitutional Court since April
2013. President of the Constitutional Court
since June 2024.

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán végzett 1986-ban. 1989-ben jogi szakvizsgát tett. 2000-ben európai jogi szakjogász másoddiplomát szerzett. 2011-ben megkapta a PhD fokozatot. Az ELTE ÁJK Polgári Eljárásjogi Tanszékén 1986 és 1992 között egyetemi tanársegéd, 1992-től egyetemi adjunktus, 2018-tól egyetemi docens. 1990/1991-től 2013-ig ügyvédként is tevékenykedett.

Az 1990-es évek első felében – délvidéki és erdélyi menekültek jogi képviseletének ellátásával – részt vett az ENSZ Menekültügyi Főbiztossága által szervezett jogvédő programban. 1997-től a Jogi Szakvizsgabizottság tagja. A 2006-os őszi tömeges emberi jog-sértések okainak feltárására létrehozott Civil Jogász Bizottság (CJB) alapító tagja.

2008 februárjától a Független Rendészeti Panasztestület tagja, 2010-től 2013-ig, alkotmánybíróvá választásáig, a testület elnöke. 2013. január 1-től Magyarország képviseletében az Európa Tanács Raszizmus és Intolerancia Elleni Bizottságának tagja.

2020. július 1-től a köztársasági elnök határozatlan időtartamra bírónak nevezte ki. 2024. június 11-én az Országgyűlés az Alkotmánybíróság elnökévé választotta.

He graduated from the Faculty of Law of Eötvös Loránd University in 1986. He passed the bar exam in 1989. He obtained a second degree in European law in 2000. He obtained his doctoral degree (PhD) in 2011. Between 1986 and 1992 he was an assistant lecturer, from 1992 he was a senior lecturer, from 2018 he is an associate professor at the Department of Civil Procedure of ELTE Faculty of Law. He also worked as a lawyer from 1990/1991 to 2013.

In the first half of the 1990s, he was involved in the advocacy programme organised by the United Nations High Commissioner for Refugees, he provided legal representation for refugees from the former Yugoslavia and Transylvania. Since 1997 he has been a member of the Bar Exam Committee. He is a founding member of the Committee of Civil Lawyers set up to investigate the causes of the mass human rights violations in the autumn of 2006.

He was a member of the Independent Law Enforcement Complaints Board from February 2008, and President of the Board from 2010 to 2013, until his election as Justice of the Constitutional Court. Since 1 January 2013, he has represented Hungary in the Council of Europe's Committee against Racism and Intolerance.

The President of the Republic appointed him a judge for an indefinite term of office from 1 July 2020. On 11 June 2024, the National Assembly elected him President of the Constitutional Court.

CZINE ÁGNES (1958)

2014 novembere óta tagja az Alkotmánybíróságnak.

ÁGNES CZINE (1958)

Member of the Constitutional Court
since November 2014.

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán végzett 1981-ben. Gazdasági büntető szakjogász.

1984 júliusától bíró a Pesti Központi Kerületi Bíróságon, majd a Budakörnyéki Bíróságon. 1994-től a Budakörnyéki Bíróság elnöke. 1999-től a Pest Megyei Bíróság, 2003-tól 2014-ig, alkormánybíróvá történt megválasztásáig a Fővárosi Ítéltábla büntető kollégiumának vezetője.

2012-ben PhD fokozatot szerzett summa cum laude minősítéssel, tudományos kutatásának témája az emberkereskedelem mint a szervezett bűnözés egyik megjelenési formája. 2004-től oktat a Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Karán büntető-eljárásjogot, és büntető anyagi jogot. 2013. évtől egyetemi adjunktus, 2014-től címzetes egyetemi tanár, 2015-től egyetemi docens a Károli Gáspár Református Egyetemen, ahol 2020-ban habilitált. 2021-től egyetemi tanár. 2022-től kezdve a Büntető Eljárásjogi Tanszék vezetője.

Büntetőjogot és büntetőeljárás jogot oktat a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen is.

She graduated from the Faculty of Law of Eötvös Loránd University in 1981. She is a specialist in economic criminal law.

From July 1984 she was a judge at the Central District Court of Pest and later at the Buda Environs Court. From 1994 she was President of the Buda Environs Court. From 1999 she was the head of the criminal division of the Pest County Court and from April 2003 of the Budapest-Capital Regional Court of Appeal.

In 2012 she obtained a PhD degree, her scientific research was focused on human trafficking as a manifestation of organised crime. Since 2004 he has been teaching criminal procedural law and criminal substantive law at the Faculty of Law and Political Sciences of the Károli Gáspár Reformed University. From 2021 she has been a university professor. Since 2022, Head of the Department of Criminal Procedural Law. She also teaches criminal law and criminal procedural law at the Pázmány Péter Catholic University.

HANDÓ TÜNDE (1962)

2020 januárja óta tagja az Alkotmánybíróságnak.

TÜNDE HANDÓ (1962)

Member of the Constitutional Court
since January 2020.

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán végzett 1986-ban. 1991-től kezdődően a Fővárosi Munkaügyi Bíróságon bíró, 1999-től 2011-ig a Fővárosi Munkaügyi Bíróság elnöke volt.

2012-től 2019-ig az Országos Bírósági Hivatal elnöke.

2000 és 2012 között a Munkaügyi Bírák Egyesületének elnökhelyettese, 2008-2009-ben az Európai Munkaügyi Bírák Egyesületének (European Association of Labour Court Judges) elnöke volt.

She graduated from the Faculty of Law of Eötvös Loránd University in 1986. From 1991 she was a judge at the Budapest-Capital Labour Court and from 1999 until 2011 she was President of the Budapest-Capital Labour Court.

From 2012 to 2019 she was the president of the National Office for the Judiciary.

She was Vice President of the Association of Labour Court Judges from 2000 to 2012 and President of the European Association of Labour Court Judges from 2008 to 2009.

HASZONICSNÉ ÁDÁM MÁRIA (1955)

2023 szeptembere óta tagja
az Alkotmánybíróságnak.

MÁRIA HASZONICS ÁDÁM (1955)

Member of the Constitutional Court
since September 2023.

2023 szeptembere óta tagja az Alkotmánybíróságnak. Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán végzett 1990-ben. Jogi diplomájának megszerzését követően, 1991-től az Országgyűlés Hivatalának munkatársaként a törvényalkotáshoz kapcsolódó jogi szakmai feladatot látott el.

1995-től 2005-ig egyéni ügyvédként tevékenykedett, ennek keretében közigazgatási, cégjogi, polgári jogi ügyekben jogi tanácsadói és jogi képviselési feladatokat látott el.

2005-től 2010-ig Budapest Főváros Önkormányzata aljegyzője, 2010-től 2012-ig Budapest Főváros Közigazgatási Hivatala, majd Budapest Főváros Kormányhivatal főigazgatója volt. 2012-től 2022-ig a Köztársasági Elnöki Hivatal főigazgatója volt.

2013-tól a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Kar Deák Ferenc Továbbképző Intézetben vezető szerepet töltött be a magyarországi közbeszerzési szakjogász képzés megszervezésében, amely képesnek a szakfelelőse, oktatója.

She graduated from the Faculty of Law of Eötvös Loránd University in 1990. After obtaining her law degree, she worked from 1991 in the Office of the National Assembly, where she was responsible for legal professional tasks related to legislation.

From 1995 to 2005, she was a sole lawyer, providing legal advice and representation in administrative, company and civil law matters.

From 2005 to 2010, she was Deputy Registrar of the Municipality of Budapest-Capital, from 2010 to 2012 Director General of the Administrative Office of Budapest-Capital, and then Budapest-Capital Government Office. From 2012 to 2022 she was Director General of the Office of the President of the Republic.

Since 2013, she has been key actor in organising in Hungary the public procurement law specialist training at the Deák Ferenc Institute for Continuing Education of the Faculty of Law of Pázmány Péter Catholic University, she is a programme leader and lecturer of the training.

HORVÁTH ATTILA (1959)

2016 decembere óta tagja az Alkotmánybíróságnak.

ATTILA HORVÁTH (1959)

Member of the Constitutional Court
since December 2016.

Az ELTE Állam- és Jogtudományi Karán 1986-ban, Bölcsészettudományi Karán 1987-ben végzett. 1986-tól tanít az ELTE Állam- és Jogtudományi Kar Magyar Állam- és Jegtörténeti Tanszékén. A Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Egyetemének egyik alapító tanára. A Nemzeti Közszolgálati Egyetem Állam és Közigazgatási Karán 2013-tól tanszékvezető, valamint intézetvezető.

Doktori fokozatát 2003-ban szerezte, 2010-ben habilitált. 2017 óta egyetemi tanár.

He graduated from the Faculty of Law of ELTE in 1986 and from the Faculty of Humanities in 1987. Since 1986, he has been teaching at the Department of the History of Hungarian State and Law at the Faculty of Law and Political Sciences of the ELTE. He is one of the founding professors of the Faculty of Law of Pázmány Péter Catholic University. Head of Department at the Faculty of Law and Public Administration of the National University of Public Service since 2013 and Head of Institute.

In 2003 he obtained a doctoral degree and in 2010 he habilitated. Since 2017 he has been a university professor.

HÖRCHERNÉ MAROSI ILDIKÓ (1964)

2016 decembere óta tagja az Alkotmánybíróságnak.

ILDIKÓ HÖRCHER MAROSI (1964)

Member of the Constitutional Court
since December 2016.

1987-ben végzett az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán. 2001-ben a párizsi École National d'Administration-on szerzett diplomát.

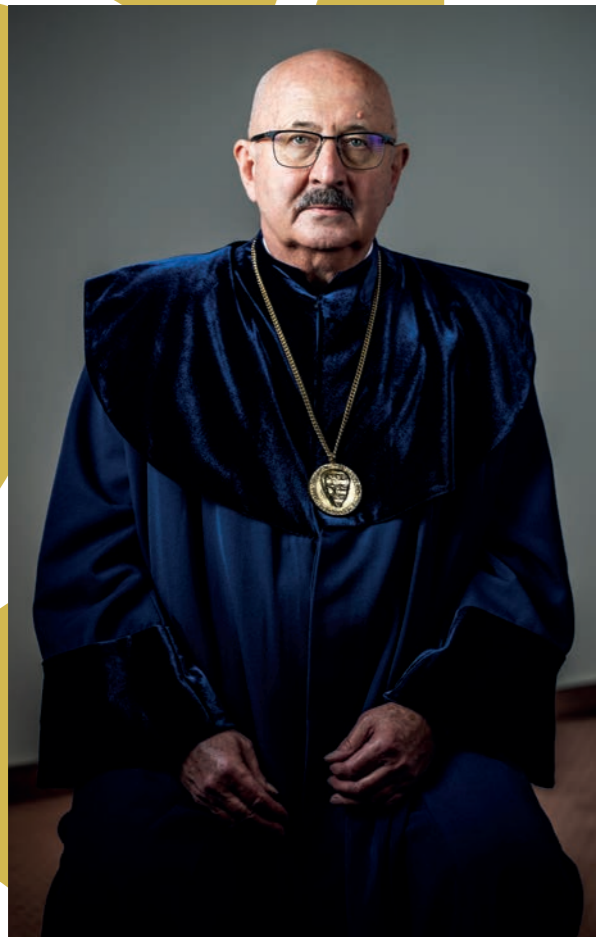
1991-től kezdődően bíró, családjogi és vegyes vagyoni referátóban ítélkezett. 1997-től beosztott bíróként az Igazságügyi Minisztériumban dolgozott a jogszabály-előkészítés területén. 2007-től az Alkotmánybíróság elnöki főtanácsadója volt.

2012-től 2016-ig kúriai bíró volt, közigazgatási szakágban ítélkezett.

She graduated from the Faculty of Law of Eötvös Loránd University in 1987. She graduated from the École National d'Administration in Paris in 2001.

Since 1991, she has been a judge, practising family law and mixed property law. From 1997, she worked as a judge posted in the Ministry of Justice in the area of legislative drafting. From 2007, she was Senior Adviser to the President of the Constitutional Court.

From 2012 to 2016, she was a Curia judge in the administrative division.

JUHÁSZ MIKLÓS (1952)

2020 áprilisa óta tagja az Alkotmánybíróságnak.

MIKLÓS JUHÁSZ (1952)

Member of the Constitutional Court
since April 2020.

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán végzett 1976-ban.

A diploma megszerzése után a Pesti Központi Kerületi Bíróságon kezdett dolgozni, bíróként elsősorban klasszikus vagyoni jogi ügyekkel foglalkozott, dologi jogi, hagyatéki és szerződéses vitákat tárgyalt. 1983-84-ben a Budapesti XVIII. és XIX. kerületi Bíróság megbízott elnökhelyettese.

1989-től ügyvédként tevékenykedett, elsősorban vállalkozások képviselőjét látta el. 2010-től 2020-ig a Gazdasági Versenyhivatal elnöke volt.

He graduated from the Faculty of Law of Eötvös Loránd University in 1976.

After graduation, he started working at the Central District Court of Pest, where as a judge he dealt mainly with classical property law cases, dealing with disputes in rem, probate and contract law. In 1983-84 he was Deputy President of the Court of the XVIII and XIX District of Budapest.

From 1989 he practised as a lawyer, mainly representing businesses. From 2010 to 2020 he was the President of the Hungarian Competition Authority.

LOMNICI ZOLTÁN (1954)

2023 szeptembere óta tagja
az Alkotmánybíróságnak.

ZOLTÁN LOMNICI (1954)

Member of the Constitutional Court
since September 2023.

1979 februárjában diplomázott az Eötvös Loránd Tudományegyetemen. Ezt követően bírósági fogalmazóként dolgozott a Pesti Központi Kerületi Bíróságon. 1982-től bíró, polgári ügyeket, majd államigazgatási és gazdasági ügyeket is tárgyalt. 1991-től a Legfelsőbb Bíróság bírójává nevezték ki. 1999-től tanácselnök volt, majd a főtitkári feladatokat is ellátta. 2002-től 2008-ig a Legfelsőbb Bíróság elnöke volt.

2004-től a Pázmány Péter Katolikus Egyetem címzetes egyetemi tanár, 2006-ban az ELTE Állam-és Jogtudományi Kar Jogi Továbbképző Tanácsának tagja lett.

Alkotmánybíróvá választását megelőzően a Kúria elnöki tanácsadója volt.

He graduated from the Eötvös Loránd University in February 1979. He then worked as a court clerk at the Central District Court of Pest. Since 1982, he has been a judge, litigating civil cases and then administrative and economic cases. In 1991 he was appointed a judge of the Supreme Court. In 1999, he was a panel chairman and subsequently also served as Secretary General. From 2002 to 2008 he was President of the Supreme Court.

Since 2004, he has been an honorary professor at Pázmány Péter Catholic University, in 2006 he became a member of the Council for Continuing Legal Education of the Faculty of Law of ELTE.

Prior to his election as a Justice of the Constitutional Court, he was advisor to the President of the Curia.

MÁRKI ZOLTÁN (1960)

2021 júniusa óta tagja az Alkotmánybíróságnak.

ZOLTÁN MÁRKI (1960)

Member of the Constitutional Court
since June 2021.

1988-ban az ELTE Állam- és Jogtudományi Karán szerzett diplomát. 1988-tól a Pesti Központi Kerületi Bíróságon büntető ügyszakos bíró volt.

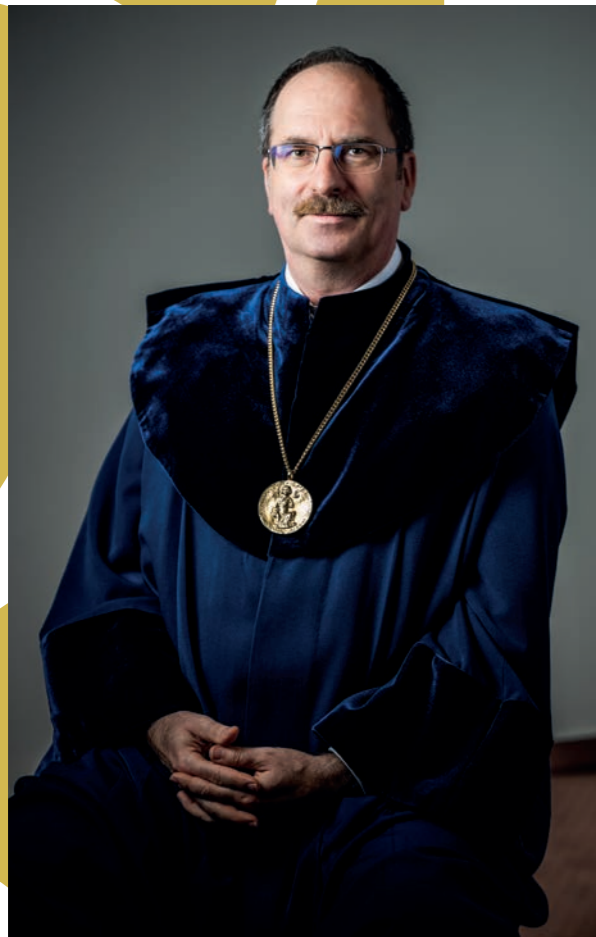
1996-tól az Igazságügyi Minisztériumba beosztott bíró, 1996-tól a Büntetőjogi Kodifikációs Főosztályon osztályvezető, főosztályvezető, majd a büntetőjogi törvény-előkészítésért felelős főcsoportfőnök. 2002-től a Legfelsőbb Bíróságra beosztott bíró, 2005-től legfelsőbb bírósági bíró.

2012-től kúriai tanácselnök, 2015-től 2017-ig a Fővárosi Ítéltábla Büntető Kollégiumában megbízott kollégiumvezető, 2021-től kollégiumvezető a Kúria Büntető Kollégiumán.

He graduated from the Faculty of Law of ELTE in 1988. From 1988 he was a criminal judge at the Central District Court of Pest.

From 1996 he was a judge assigned to the Ministry of Justice, and from 1996 he was Head of Division, Head of Department at the Department for Criminal Law Codification and then Head of Unit in charge of drafting criminal law legislation. From 2002, Judge assigned to the Supreme Court, from 2005, Judge of the Supreme Court.

From 2012 he was panel chairman at the Curia, from 2015 to 2017 he was acting Head of the Criminal Chamber of the Budapest-Capital Regional Court of Appeal, from 2021 Head of the Criminal Chamber of the Curia.

PATYI ANDRÁS (1969)

2023 szeptembere óta tagja
az Alkotmánybíróságnak.

ANDRÁS PATYI (1969)

Member of the Constitutional Court
since September 2023.

1993-ban szerzett diplomát a Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán. Az Alkotmánybíróság tanácsadója, 1996-tól az Országgyűlési Biztosok Hivatalában főosztályvezető, majd 1997 és 2006 között egy fővárosi kerületben jegyző volt. 2006-tól 2009-ig az Alkotmánybíróság főtanácsadója.

Doktori fokozatot 2002-ben a Pécsi Tudományegyetemen szerzett.

2009-től bíró, a Legfelsőbb Bíróság Közigazgatási Kollégiumába beosztott, határozatlan időre kinevezett bíróként közigazgatási ügyekben ítélt. 2013 és 2018 között a Nemzeti Közsolgálati Egyetem rektora volt. 2013-tól a Nemzeti Választási Bizottság tagja és elnöke volt. 2018-tól a Kúrián bíró, tanácselnök, 2021-től a Kúria jogegységi feladatokért felelős elnökhelyettese.

He graduated from the Faculty of Law and Political Sciences of the University of Szeged in 1993. Advisor to the Constitutional Court, from 1996 he was head of department at the Office of the Parliamentary Commissioners, and between 1997 and 2006 he was a notary in a district of the capital. From 2006 to 2009 he was Senior Advisor to the Constitutional Court.

He obtained his doctoral degree at the University of Pécs in 2002.

From 2009, he was a judge appointed for indefinite period of time, assigned to the Administrative Chamber of the Supreme Court of Justice, where he was adjudicating administrative cases. From 2013 to 2018 he was Rector of the National University of Public Service. From 2013, he was a member and President of the National Election Commission. From 2018 he was a judge at the Curia, president of chamber, and from 2021 Deputy President of the Curia in charge of uniformity of the law.

SALAMON LÁSZLÓ (1947)

2013 februárja óta tagja az Alkotmánybíróságnak.
2024 márciusa és júniusa között az Alkotmánybíróság
elnökhelyettese volt.

LÁSZLÓ SALAMON (1947)

Member of the Constitutional Court since February
2013. From March to June 2024, he was Deputy
President of the Constitutional Court.

A budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem
Állam- és Jogtudományi Karán szerzett diplomát
1972-ben. 1974-től kezdődően ügyvéd.

1990-től 2013-ig országgyűlési képviselő volt, 1994
és 1996 között az Országgyűlés alelnöke, az Országgyűlés
alkotmányügyi bizottságának többször elnöke,
illetve alelnöke. Tagja volt továbbá az alkotmány-
előkészítő bizottságnak is.

1995-től a Pázmány Péter Katolikus Egyetem jogi
karán az Alkotmányjogi Tanszék oktatója, 2013-tól
címzetes egyetemi tanár.

He graduated from the Faculty of Law of Eötvös
Loránd University, Budapest, in 1972. Since 1974 he
has been a lawyer.

He was a Member of Parliament from 1990 to
2013, Deputy Speaker of the National Assembly be-
tween 1994 and 1996, and several times Chairman
and Deputy Chairman of the Constitutional Affairs
Committee of the National Assembly. He was also a
member of the Constitution Preparatory Committee.

Since 1995 he has been a lecturer at the Depart-
ment of Constitutional Law of the Faculty of Law,
Pázmány Péter Catholic University, from 2013 an
honorary professor.

SCHANDA BALÁZS (1968)

2016 decembere óta tagja az Alkotmánybíróságnak.

BALÁZS SCHANDA (1968)

Member of the Constitutional Court
since December 2016.

1993-ban szerzett jogász diplomát az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán. 1993-tól 1999-ig az Alkotmánybíróság munkatársa volt. 1999-től 2002-ig a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumában az Egyházi Tájékoztatási és Koordinációs Főosztályt vezette. 2003-tól 2007-ig ismét az Alkotmánybíróságon dolgozott.

1996-ban tett jogi szakvizsgát, 1999-ben kánonjogi licenciátust, 2003-ban PhD fokozatot szerzett, 2010-ben habilitált. Egyetemi tanári kinevezését 2012-ben kapta meg.

2006 óta Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Karán oktat, az Alkotmányjogi Tan-
szék vezetője. 2007 és 2013 között a Kar dékánja volt.

He graduated in law from the Faculty of Law of Eötvös Loránd University in 1993. From 1993 to 1999 he was a staff member at the Constitutional Court. From 1999 to 2002, he headed the Department of Church Information and Coordination at the Ministry of National Cultural Heritage. From 2003 to 2007 he worked again at the Constitutional Court.

He passed the bar exam in 1996, obtained a licence in canon law in 1999, a PhD in 2003 and a habilitation in 2010. He was appointed a university professor in 2012.

Since 2006, he has been a lecturer at the Faculty of Law of Pázmány Péter Catholic University, Head of Department of Constitutional Law. From 2007 to 2013 he was the Dean of the Faculty.

SZABÓ MARCEL (1970)

2016 decembere óta tagja az Alkotmánybíróságnak.

MARCEL SZABÓ (1970)

Member of the Constitutional Court
since December 2016.

A budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán szerzett diplomát 1994-ben.

1993 és 1994 közt a Külügyminisztérium Nemzetközi Jogi Főosztályának munkatársa majd vezetője. 2012-től 2016-ig az alapvető jogok biztosának a jövő nemzedékek érdekeinek védelmét ellátó helyettese.

1997-től a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Karának oktatója, 2004 és 2011 között az Európai és Nemzetközi Közjogi Tanszékének vezetője, 2013-tól az Európai Tanszék vezetője. 2003-ban PhD fokozatot szerzett, 2012-ben habilitált.

He graduated from the Faculty of Law of Eötvös Loránd University, Budapest, in 1994.

From 1993 to 1994, he was a member of the staff and then head of the International Law Department of the Ministry of Foreign Affairs. From 2012 to 2016, he was Deputy Commissioner for Fundamental Rights, Ombudsman for Future Generations.

He has been a lecturer at the Faculty of Law of Pázmány Péter Catholic University since 1997, head of the Department of European and International Public Law between 2004 and 2011, and head of the Department of European Law since 2013. He obtained his PhD in 2003 and habilitated in 2012.

VARGA RÉKA (1977)

2023 szeptembere óta tagja az Alkotmánybíróságnak.
2024 júniusától az Alkotmánybíróság
elnökhelyettese.

RÉKA VARGA (1977)

Member of the Constitutional Court since
September 2023. Deputy President of the
Constitutional Court since June 2024.

2001-ben szerzett jogász diplomát az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán. 2001-től 2009-ig a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottsága jogi tanácsadója volt. 2009-től 2016-ig a Magyar Vöröskereszt jogi tanácsadója, 2016-tól önkéntese.

2016-tól 2019-ig a Külgazdasági és Külügyminisztérium Nemzetközi Jogi Főosztályának vezetője, 2019-2020 között az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala főtitkára, 2020-tól 2023-ig az Igazságügyi Minisztérium nemzetközi jogi főtanácsadója.

2004-től a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog-és Államtudományi Karán megbízott oktató, adjunktus, majd docens, 2022-ben megbízott tanszékvezető. 2022-től az NKE Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Karának dékánja, a Nemzetközi Jogi Tanszék egyetemi docense. 2013-ban PhD fokozatot szerzett.

She graduated in law from the Faculty of Law of Eötvös Loránd University in 2001. From 2001 to 2009, she was legal advisor of the International Committee of the Red Cross. From 2009 to 2016 she was legal advisor of the Hungarian Red Cross, a volunteer since 2016.

From 2016 to 2019 she was Head of the International Law Department of the Ministry of Foreign Affairs and Trade, from 2019 to 2020 Secretary General of the Office of the Commissioner for Fundamental Rights, from 2020 to 2023 Senior Advisor for International Law at the Ministry of Justice.

Since 2004, she has been an acting lecturer, senior lecturer and then associate professor at the Faculty of Law of Pázmány Péter Catholic University. In 2022 she was appointed as acting head of department. From 2022, she was the Dean of the Faculty of Political Science and International Studies at the NUPS, and associate professor at the Department International Law. In 2013, she obtained a PhD degree.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG MEGALAKULÁSA ÉS MŰKÖDÉSÉNEK KEZDETEI

SETTING UP THE CONSTITUTIONAL COURT AND THE BEGINNINGS OF ITS OPERATION

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG LÉTREJÖTTE

1990. január 1-jével kezdte meg működését az Alkotmánybíróság, az idevezető út azonban korántsem mondható minden akadálytól mentesnek. Az alkotmányos kontroll igénye ugyan évszázados hagyományként időről-időre fellelhető a magyar jogtörténetben, azonban maga az alkotmánybíráskodás, illetve az Alkotmánybíróság, mint jogintézmény előzmények nélkül, újdonságként jelent meg a magyar jogrendszerben. Létrejött a kor nagy politikai átrendeződési folyamatában, a rendszerváltoztatás közepette történt meg, és már 1989 elején jogszabályi szinten megjelent az Alkotmánybíróság létrehozására irányuló jogalkotói szándék. Az 1989. évi I. törvény az Alkotmány II. fejezetének kiegészítésével kívánta az Alkotmánybíróságot beiktatni, viszonylag szűk-szavúan rögzítve, hogy az Alkotmánybíróság feladata a jogszabályok és a jogi iránymutatások alkotmányosságának ellenőrzése, illetőleg a törvénnyel hatáskörébe utalt feladatok ellátása. A megsemmisítési jogkör csak korlátozottan, a jogszabályok és jogi iránymutatások körére terjedt ki, a törvényekre nem. Érdekességként meg kell említeni, hogy ekkor az elnök és a tíz tag Országgyűlés általi megválasztása mellett az alkotmánybírák visszahívhatósága szerepelt. Az alkotmánymódosító-törvényt az Országgyűlés az 1989. január 10-i ülésnapján tárgyalta, az egyesülési jogról és a gyülekezési jogról szóló törvényjavaslatokkal együttes vitában. Kulcsár Kálmán akkori

THE ESTABLISHMENT OF THE CONSTITUTIONAL COURT

The Constitutional Court began its work on 1 January 1990, but the road to its establishment has not been without its obstacles. Although the need for constitutional control has been a centuries-old tradition in the history of Hungarian law, the Constitutional Court itself, as a legal institution, appeared in the Hungarian legal system as a novelty without precedent. It was established in the midst of the great political reorganisation of the time, in the midst of the regime change, and the legislative intention to establish a Constitutional Court was already expressed at the legislative level at the beginning of 1989. Law I of 1989 sought to establish the Constitutional Court by amending Chapter II of the Constitution, stating relatively briefly that the Constitutional Court's task was to verify the constitutionality of legislation and legal guidelines and to perform the tasks assigned to it by law. The power of annulment was limited to legislation and legal guidelines and not to Acts of Parliament. It is interesting to note that the election of the President and the ten members by Parliament was then accompanied by the possibility of the revocation of the justices of the Constitutional Court. The Act amending the Constitution was debated by Parliament on 10 January 1989, in a joint debate with the bills on the right of association and the right of assembly. The Minister of Justice, Kálmán Kulcsár at that time, stressed that he intended to submit bills to

Nem sokkal a megalakulása után az Alkotmánybíróság az Aranybulla pecsétjét választotta jelképéül, és ennek a pecsétnek az aranyozott bronzból készült másolatát viselik az alkotmánybírók a nyilvános hirdetéseken.

Az Aranybulla néven ismert kiváltságlevelet II. András magyar király (1205-1235) adta ki. A pecséten a király egy trónuson látható, jobb kezében liliom jogart tartva. A király liliom koronás fejétől jobbra a Nap, balra csillaggal a félhold látható.

A király által az arisztokrácia és a szerviensek nyomására 1222-ben kiadott, a rajta függő, aranyból készült pecsét miatt ma Aranybullának nevezett oklevél kiemelkedik a hasonló jellegű oklevelek közül. Az alattvalók ugyanis az abban foglaltak alapján fontos kiváltságokat szereztek, és követelték a királytól, hogy ígéreteit írásban erősítse meg. A nemesek így nemzedékeken át hivatkozhattak a király ígéreteire. Az Aranybulla ennek az egyezségnek, tehát a hatalom korlátozásának a dokumentuma, ezért a magyar alkotmányosság egyik legkorábbi forrásaként tekinthetünk rá.

Shortly after its establishment, the Constitutional Court chose the seal of the Golden Bull, a letter of privilege from the 13th century as its emblem, and the Justices of the Constitutional Court wear a gilded bronze copy of this seal on public pronouncement.

The deed was issued by Andrew II, King of Hungary (1205-1235). On the seal the King is pictured on a throne, holding a fleur-de-lis sceptre in his right hand. The Sun is shown to the right of the fleur-de-lis crowned head of the King and the half-moon with a star to the left.

The document issued in 1222 by the King under pressure from the aristocracy and the *serviens regis* and named the Golden Bull (*Bulla Aurea*) stands preminent among other diplomas of a similar ilk. The subjects of the Hungarian monarch acquired privileges and demanded that the King commit his promises in writing. Thus noblemen were able to refer to the King's promises for generations. The Golden Bull is the document of this agreement and it is seen as one of the earliest sources of Hungarian constitutionalism.

Az Alkotmánybíróság első öt tagja a megválasztásukat követően esküt tesznek az Országgyűlés előtt

The first five members of the Constitutional Court take the oath before Parliament after their election

igazságügyi miniszter hangsúlyozta, hogy a kormány felhatalmazása alapján és a kormány nevében az Alkotmányt módosító és az alkotmányos jogokat érintő törvényjavaslatokat kíván az Országgyűlés elé terjeszteni. Expozéjában külön kitért az Alkotmánybíróság intézményére (igaz, itt még kis kezdőbetűvel szerepelt az intézmény megjelölése), mint mondta: „Meg kell teremteni az alkotmánybíróság intézményét is. Politikai életünk alakulása, a kitermelődő problémák, jogrendszerünk hiányosságai, hézagai, amelyek nem könnyen és főleg nem gyorsan kiküszöbölhetők, döntéseket és pedig alkotmányosság szempontjából vitathatatlan döntéseket igényelnek.” Hozzátette, olyan szervezetre van szükség, amely kellő szakismerettel és függetlenséggel, tagjainak szakismeretéből és függetlenségéből származó méltósággal és ebből adódó tekintéllyel az új alkotmány törekvéseinek megfelelő szellemiséggel dönthet alkotmányossági kérdésekben. A törvényt 1989. január 24-én kihirdették, az Alkotmánybíróságra vonatkozó 6. § hatálybalépéséről külön törvény rendelkezett volna, azonban erre nem került sor.

Parliament on the basis of the Government's mandate and on behalf of the Government, amending the Constitution and affecting constitutional rights. In his presentation, he made a special reference to the institution of the Constitutional Court (although the institution was then referred to in small initials): “The institution of the constitutional court must also be created. The evolution of our political life, the problems that are emerging, the shortcomings and loopholes in our legal system, which cannot be easily and especially quickly remedied, require decisions, ones that are not to be questioned from the point of view of constitutionality.” He added that there is a need for an organisation that can decide on constitutional issues with sufficient expertise and independence, with the dignity and authority derived from the expertise and independence of its members, in a spirit that is in line with the aspirations of the new constitution.

The Act was promulgated on 24 January 1989, and Article 6 on the Constitutional Court was to have been enacted by a separate Act, but this has not taken place.

In the autumn of 1989, events accelerated. On its 18 October 1989 session, Parliament adopted the

1989 őszén felgyorsultak az események. Az Országgyűlés az 1989. október 18-ai ülésnapján – átfogó alkotmánymódosításra irányuló jogalkotás keretében – elfogadta az 1989. évi XXXI. törvényt, melynek 17. §-a az Alkotmánybíróságról szólt. A törvényjavaslat előterjesztői indokolása szerint az alkotmányvédelem ezen intézményét az eredeti elgondolásokhoz képest némileg eltérő tartalommal kellett létrehozni. Így a törvényekre is ki kellett terjeszteni a megsemmisítés jogát, és széles körben – de törvényben rögzített feltételek mellett – bárki számára lehetővé kellett tenni az eljárás kezdeményezését. Az alkotmánybírák számát a várhatóan jelentős munkateherre tekintettel magasabban kívánták megállapítani, hangsúlyozandónak tartották az alkotmánybírák politikai függetlenségét. Az 1989. október 23.-án kihirdetett, és aznap hatályba lépett alkotmánymódosítás az Alkotmánybíróság feladataként a jogszabályok alkotmányosságának felülvizsgálatát, illetőleg a törvénnyel hatáskörébe utalt feladatok ellátását, alkotmányellenesség megállapítása esetén pedig a törvények és más jogszabályok megsemmisítését rögzítette. Az indítványozói kört illetően kimondta, hogy az Alkotmánybíróság eljárását törvényben meghatározott esetekben bárki kezdeményezheti. A testület létszámát 15 főben határozták meg azzal, hogy az Alkotmánybíróság tagjainak megválasztása az Országgyűlés feladata, és ehhez az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges. Ugyanakkor a politikai függetlenség garanciájaként negatív feltételt (más megközelítésben összeférhetlenségi okokat) is kikötött, eszerint az Alkotmánybíróság tagjai nem lehettek párttagok, és az Alkotmánybíróság hatásköréből adódó feladatokon kívül politikai tevékenységet nem folytathattak.

Act XXXI of 1989, Article 17 of which dealt with the Constitutional Court, as part of a comprehensive constitutional amendment legislation. According to the proposer's justification of the bill, this institution of constitutional protection had to be created with a slightly different content from that originally envisaged. The right of annulment was to be extended to the Acts of Parliament and the right to initiate proceedings was to be made widely available to any person, subject to conditions laid down by law. The number of justices of the Constitutional Court was to be set higher in view of the expected heavy workload, and the political independence of justices of the Constitutional Court was to be emphasised. The constitutional amendment promulgated on 23 October 1989, which entered into force on the same day, established the Constitutional Court's role as being to review the constitutionality of legislation, to exercise the powers conferred on it by the law and, in the event of a declaration of unconstitutionality, to annul Acts of Parliament and other legislation. As regards the scope of the petitioners, it stated that anyone may initiate proceedings before the Constitutional Court in cases provided for by law. The number of members of the Constitutional Court was set at 15, with the election of the members of the Constitutional Court being a matter for Parliament, requiring a two-thirds majority of the votes of the members of Parliament. At the same time, a negative condition (in other words, conflicts of interest) was laid down to guarantee political independence, i.e. the members of the Constitutional Court could not be members of political parties or engage in political activities outside the scope of the Constitutional Court's powers. The further rules

Az Alkotmánybíróság tagjai a testület egyéves fennállására rendezett teljes ülésen a Parlamentben.

Members of the Constitutional Court at the one-year anniversary plenary session of the court at the Parliament

Az Alkotmánybíróságra vonatkozó további szabályozást, azaz a szervezetéről és működéséről szóló előírásokat pedig – a kor sajátosságának számító – alkotmányerejű törvényben kellett rendezni.

Ezt a törvényt, az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvényt (Abtv.), az Országgyűlés már másnap, 1989. október 19-én – a tervezetthez érkezett módosító javaslatok részletes vitáját követően – 320 igen szavazattal és egy tartózkodás mellett elfogadta. [Maga a javaslat már az 1989. június 13-án megkezdett háromoldalú politikai egyeztető tárgyalások napirendjén szerepelt. A tárgyalásokon a tárgyaló felek (a Magyar Szocialista Munkáspárt, az Ellenzéki Kerekasztalhoz tartozó szervezetek, valamint a Harmadik Tárgyaló Felet alkotó szervezetek és mozgalmak) képviselői egyetértettek az Alkotmánybíróság mielőbbi felállításával, továbbá a konszenzussal elfogadott törvényjavaslat Országgyűlés elé terjesztésével.]

A történeti hűséghez hozzátartozik, hogy az alkotmányvédelem speciális szerveként 1984-től 1989-ig, az Alkotmánybíróság felállításáig működött, az 1984. évi I. törvénnyel létrehozott Alkotmányjogi Tanács, amelynek hatásköre főként a normakontrollt foglalta magában, illetve az Alkotmány rendelkezéseinek értelmezésében való közreműködésre terjedt ki. Azonban feladatának részben a hatásköri korlátok, az eljárás indítványozására jogosultak viszonylag szűk köre, továbbá az Alkotmányjogi Tanács személyi összetétele, és a működését befolyásoló társadalmi, politikai viszonyok miatt nem tudott eleget tenni. Az Abtv. hatályba lépésével egyidejűleg az Alkotmányjogi Tanácsról szóló 1984. évi I. törvény hatályát veszítette, és bár egyes álláspontok szerint az Alkotmánybíróság gyakorlatilag az Alkotmányjogi Tanács kibővített

governing the Constitutional Court, i.e. the provisions on its organisation and functioning, had to be laid down in a constitutional Act of Parliament, which was a specific feature of the time.

This legislation, the Act XXXII of 1989 on the Constitutional Court (ACC), was adopted by Parliament the very next day, on 19 October 1989, by 320 votes in favour and one abstention, following a detailed debate on the amendments to the bill. [The bill itself had already been on the agenda of the tripartite political conciliation talks that had begun on 13 June 1989. During the negotiations, the representatives of the negotiating parties (the Hungarian Socialist Workers' Party, the organisations belonging to the Opposition Round Table and the organisations and movements forming the Third Negotiating Party) agreed to the early establishment of the Constitutional Court and to the submission of the bill, which was adopted by consensus, to Parliament.]

To give a true account of history, it should be mentioned that the Constitutional Council, established by the Act I of 1984, functioned as a special body of constitutional protection from 1984 to 1989, until the establishment of the Constitutional Court, and its powers mainly included the control of norms and assistance in the interpretation of the provisions of the Constitution. However, it was unable to fulfil its task, partly because of the limits of its powers, the relatively small number of persons entitled to bring proceedings, the composition of the Constitutional Council and the social and political conditions affecting its operation. With the entry into force of the ACC, the Act I of 1984 on the Constitutional Law Council was repealed, and although some views hold that the

jogköre átvételével jogutódnak tekinthető, (ezt látszik erősíteni az el nem bírált ügyek átvételére vonatkozó jogszabályi rendelkezés is), az Alkotmánybíróság a kezdetektől fogva elhatárolódott az Alkotmányjogi Tanácstól, annak szellemiségétől és tevékenységétől.

A törvényjavaslat előterjesztői indoklásában kiemelt szerepet kapott az alkotmánybíróság intézményének szükségessége, mert bár az alkotmányvédelem különböző formákban, az Országgyűlés, annak szervei, rendes vagy erre a célra létrehozott bíróságok útján is lehetséges, különleges eszköze azonban az alkotmánybíróság, amely a hatalmi ágak kölcsönös egyensúlyát és ellenőrzését a normakontrollal, az alkotmányos alapjogok védelmével hivatott biztosítani, mindemellett hatáskörének korlátai révén nem sérti a parlament szupremáciáját. Az alkotmánybíróság jogintézményének Magyarországon való bevezetését a jogállam megteremtése, az alkotmányos rend és alapjogok védelme, a hatalmi ágak elválasztása és kölcsönös egyensúlyának megteremtése tette aktuálissá 1989-ben, hangsúlyozva, hogy feladatát csak úgy töltheti be, ha az alkotmányvédelem legfőbb szerveként nem épül be a hagyományos igazságszolgáltatási szervezetbe, hanem önálló testületként, önálló költségvetéssel működik, és tagjait a legfőbb népképviselői szerv, az Országgyűlés választja. Ahhoz, hogy az Alkotmánybíróság a funkcióját maradéktalanul elláthassa, a törvényjavaslat szerint biztosítani kellett az önállóságát és a függetlenségét. E célt az Alkotmánybíróság költségvetésének, az Alkotmánybíróság tagjai mentelmi jogának, a tagok személyével és tevékenységével kapcsolatos összeférhetetlenségi okok szabályozásával kívánta elérni, továbbá azzal, hogy rögzítette: az Alkotmánybíróság tagjai döntéseiket kizárólag

Constitutional Court can be regarded as a legal successor in practice by taking over the extended powers of the Constitutional Council (a view that seems to be confirmed by the provision of the law on the taking over of cases that have not been adjudicated), the Constitutional Court has distanced itself from the Constitutional Council, its spirit and its activities from the very beginning.

The need for the institution of the Constitutional Court was highlighted in the proposer's justification of the bill, because although constitutional protection can take various forms, through Parliament, its organs, ordinary courts or courts established for this purpose, the Constitutional Court is a special instrument which is intended to ensure checks and balances between the branches of power by monitoring the norms and protecting fundamental constitutional rights, but – due to the limits of its powers – without infringing the supremacy of Parliament. The introduction of the legal institution of the Constitutional Court in Hungary was made topical in 1989 by the establishment of the rule of law, the protection of constitutional order and fundamental rights, the separation and mutual balance of powers, emphasising that it could only fulfil its function if, as the main organ of constitutional protection, it was not integrated into the traditional judicial organisation, but operated as an independent body with an independent budget, and its members were elected by the highest representative body of the people, the National Assembly. In order for the Constitutional Court to be able to fully perform its functions, the bill laid down that its autonomy and independence had to be guaranteed. This was sought to be achieved by regulating the budget of the Constitutional Court,

Az Alkotmánybíróság 1990 márciusában Esztergomban tartotta első nyilvános ülését az ún. kamatadó ügyében

The Constitutional Court held its first public session in Esztergom in March 1990 in the so-called interest tax case

Az Alkotmánybíróság egyéves fennállása alkalmából rendezett teljes ülés a Parlamentben

Plenary session at the Parliament to mark the first anniversary of the Constitutional Court

az Alkotmány és más törvények alapján hozzák meg.

Az Abtv. – főbb vonalaiban követve a törvényjavaslatban foglaltakat – meghatározta az Alkotmánybíróság hatáskörét, szervezetét és eljárását. A szervezeti és elsősorban az eljárási kérdések részleteire azonban szándékoltan nem tért ki, mivel ezek szabályozását eredetileg a szintén törvényként megalkotásra kerülő alkotmánybírósági ügyrendre bízta. A hatáskört illetően nem adott taxatív felsorolást a jogalkotó, utalva arra, hogy az alkotmányosság felügyelete körében az Alkotmánybíróság számára más törvények is megállapíthatnak feladatokat.

Az akkoriban hatályos Abtv. szerint az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozott:

- a törvényjavaslat, a már elfogadott, de még ki nem hirdetett törvény, az Országgyűlés ügyrendje és a nemzetközi szerződés egyes rendelkezései alkotmányellenességének előzetes vizsgálata;
- a jogszabály, valamint az állami irányítás egyéb jogi eszköze alkotmányellenességének utólagos vizsgálata;
- a jogszabály, valamint az állami irányítás egyéb jogi eszköze nemzetközi szerződésbe ütközésének vizsgálata;

the immunity of its members, the grounds for conflicts of interest relating to its members and activities, and by stipulating that the members of the Constitutional Court would take their decisions solely on the basis of the Constitution and other laws.

Following the main lines of the bill, the Constitutional Court's powers, organisation and procedure were defined in the ACC. However, it deliberately did not go into the details of the organisational and, above all, procedural issues, as these were left to the Constitutional Court's Rules of Procedure, which were originally also to be enacted into an Act of Parliament. The law-maker did not provide an exhaustive list of powers, referring to the fact that other Acts of Parliament may also lay down tasks for the Constitutional Court in the area of constitutional supervision.

According to the ACC in force at the time, the Constitutional Court's powers included:

- the preliminary examination of the unconstitutionality of certain provisions of a bill, an Act of Parliament already adopted but not yet promulgated, the Parliament's Standing Orders and an international treaty;

- az Alkotmányban biztosított jogok megsértése miatt benyújtott alkotmányjogi panasz elbírálása;
- a mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megszüntetése; az állami szervek, továbbá az önkormányzat és más állami szervek, illetve az önkormányzatok között felmerült hatásköri összeütközés megszüntetése;
- az Alkotmány rendelkezéseinek értelmezése; és a már említett további törvények által a hatáskörébe utalt ügyek.

Az Abtv. az Alkotmánybíróság tagjává választhatóság tekintetében életkori alsó határt szabott meg, mely szerint 45. életévét betöltött személy választható meg erre a tisztségre. A jogalkotó a választhatóság szakmai feltételeinek felállításával és a jelöltekkel szembeni kizárási szabály megállapításával, valamint a jelölteknek országgyűlési bizottság előtti meghallgatásával kívánta biztosítani, hogy az Alkotmánybíróság tagjai csak a kiemelkedő tekintélyű elméleti vagy több évtizedes gyakorlati tapasztalatokkal rendelkező jogászok közül kerülhessenek ki. A politikai függetlenséget volt hivatott szolgálni az az összeférhetlenségi szabály, miszerint az Alkotmánybíróságnak nem lehetett tagja az, aki a választást megelőző négy évben a kormány tagja vagy valamely párt alkalmazottja volt, valamint az sem, aki vezető államigazgatási tisztséget töltött be. Ez azonban nem vonatkozott az első tíz tag megválasztására. A jogalkotó rögzítette, hogy az Alkotmánybíróság tagja nem lehetett egyidejűleg országgyűlési képviselő, tanácsstag, más állami szervnél nem tölthetett be tisztséget, érdekképviseleti szervnél vezető tisztséget, és nem lehetett párt tagja, valamint politikai tevékenységet nem folytathatott, politikai nyilatkozatot nem tehetett. Viszont azt is

- a posteriori examination of the unconstitutionality of a law or other legal instrument of State administration;
- the examination of the incompatibility of a law or other instrument of State administration with an international treaty;
- consideration of a constitutional complaint concerning a violation of the rights guaranteed by the Constitution;
- the elimination of unconstitutionality in the form of an omission; the elimination of conflicts of jurisdiction between State bodies and between the local government and other State bodies or local governments;
- the interpretation of the provisions of the Constitution;
- and, as already mentioned, matters referred to it by the other laws.

The ACC has set a minimum age limit for eligibility for election to be the member of the Constitutional Court, according to which a person over 45 years of age may be elected to this office. By setting professional eligibility criteria and laying down a rule of disqualification of candidates, as well as by ensuring that candidates are heard by a parliamentary committee, the law maker intended to ensure that only lawyers of outstanding theoretical standing or with decades of practical experience could be members of the Constitutional Court. Political independence was to be ensured by the conflict of interest rule, which excluded from membership of the Constitutional Court any person who had been a member of the government or an employee of a political party in the four years preceding the election, as well as

rögzítette a jogalkotó, hogy az Alkotmánybíróság tagja nem vonható felelősségre a hivatása teljesítése során kifejtett véleménye és szavazása miatt. Szintén a függetlenséget volt hivatott szolgálni az a szabály, miszerint az Alkotmánybíróság tagja tudományos, oktató, irodalmi és művészeti tevékenység kivételével más kereső foglalkozást nem folytathat.

Az alkotmánybírósági tagság keletkezése mellett annak megszűnési okait is rögzítette a törvény. A taxatív felsorolás a megszűnés és a megszüntetés eseteit tartalmazta. Ezek között szerepelt, hogy a 70. életév betöltésével – függetlenül attól, hogy 9 évre került megválasztásra, és hogy ebből mennyi telt le – megszűnt az alkotmánybírósági tagság. Sajátos módon a jogalkotó nem rendezte azok helyzetét, akik mondhatni túl fiatalon lettek az Alkotmánybíróság tagjai, így a 9 éves mandátum lejártát követően még nem vonulhattak nyugdíjba. Tekintve, hogy alkotmánybíróvá választásukkor minden további egzisztenciális elkötelezettségüket fel kellett számolni, a tudományos, oktató, irodalmi és művészeti tevékenység kivételével, (de például tanszékvezetői megbízatásukról le kellett mondaniuk) így gyakorlatilag „légüres térbe” kerültek, és súlyosan megnehezült szakmai tevékenységük méltó folytatása. A törvényi szabályozás a megválasztást követően felmerülő összeférhetlenség rendezését is szabályozta. Ennek megszüntetésére 10 nap állt rendelkezésre. E határidő eredménytelen eltelte esetén az Alkotmánybíróság teljes ülése volt jogosult megállapítani, az alkotmánybírósági tagság megszűnését. A törvény a folyamatos működés és különösen a határozatképesség biztosítása érdekében rögzítette, hogy a hosszabb ideig az Alkotmánybíróság munkájában rendszeresen részt nem vevő tag esetében

any person who had held a leading position in the administration of the State. However, this did not apply to the election of the first ten members. The law-maker stipulated that a member of the Constitutional Court could not be a member of Parliament or a member of a council at the same time, hold office in any other public body, hold a leading position in an interest representation body, be a member of a political party, or engage in political activities or make political statements. However, the law-maker also stipulated that a member of the Constitutional Court could not be held liable for opinions expressed or votes cast in the performance of his or her duties. The rule that a member of the Constitutional Court may not engage in any gainful occupation other than scientific, teaching, literary or artistic activities was also intended to ensure independence.

In addition to the establishment of membership, the Act also laid down the grounds for termination of membership of the Constitutional Court. The exhaustive list contained the cases of termination and cessation. These included that membership of the Constitutional Court ceased on reaching the age of 70, irrespective of the fact that the person had been elected for nine years and the number of years elapsed from this term. In a special way, the law-maker failed to regulate the situation of those who became members of the Constitutional Court at too young an age, so to speak, so that they could not retire after the expiry of their 9-year mandate. Given that they had to give up all their other existential commitments when they were elected as justices of the Constitutional Court, with the exception of academic, teaching, literary and artistic activities (but had to give up, for example,

megszűnési okként a felmentés, illetve a kizárás is szerepet kaphat, attól függően, hogy a tag neki fel nem róható okból nem képes eleget tenni, vagy pedig neki felróható okból nem tesz eleget feladatainak.

A politikai átrendeződés folyamatára figyelemmel, valamint a későbbi folyamatos működőképesség biztosítása érdekében 1989. november 23.-án az Országgyűlés az Alkotmánybíróságnak csak öt tagját választotta meg, a további tagok megválasztása lépcsőzetesen ment volna végbe. Ezzel lehetőséget adva a már új összetételű Országgyűlésnek további öt tag helyének betöltésére. Az ezt követő további öt tag megválasztására az Alkotmánybíróság megalakítását követő ötödik évben került volna sor, azonban 1994 végén, az Abtv. módosításával az Alkotmánybíróság törvényben meghatározott létszáma tizenegy főre módosult.

their assignments as head of department at the university), they were effectively left in a “vacuum” and their ability to continue their professional activities in a dignified manner was seriously hampered. The legislation also regulated the resolution of conflicts of interest that arose after election. There was a 10-day period for this to be eliminated. If this time limit expired without result, the Constitutional Court in plenary session was entitled to declare the termination of the membership of the Constitutional Court. In order to ensure the continuity of the work of the Constitutional Court and, in particular, its quorum, the Act stipulated that a member who had not regularly taken part in the work of the Constitutional Court for a long period of time could be dismissed or excluded, depending on whether the member was unable to perform his or her duties for reasons beyond his or her control or was unable to perform the duties for reasons attributable to him or her.

In view of the process of political realignment and in order to ensure the future continuity of the Constitutional Court’s functioning, on 23 November 1989 Parliament elected only five members of the Constitutional Court, and the election of the other members would have to be taken place progressively. This provided the already new National Assembly the opportunity to fill five additional seats. The subsequent election of five additional members would have taken place in the fifth year following the establishment of the Constitutional Court, but at the end of 1994, the statutory number of members of the Constitutional Court was changed to eleven by an amendment to the ACC.

A TESTÜLETI MŰKÖDÉS KEZDETEI

A törvényi szabályozás rögzítette, hogy az Alkotmánybíróság tizenöt tagból – köztük az elnökből és helyettes elnökből – álló testület. Az Alkotmánybíróság működése tehát alapvetően testületi szemléleten alapult, a tagok azonos jogokkal bírtak, maguk közül választottak elnököt és helyettes elnököt, mely megbízatás 3 évre szólt, és bár e tisztségükben – akár többször is – újraválaszthatók voltak, ez nem befolyásolta az Alkotmánybíróság tagjának 9 évre szóló megbízatási idejét. Tekintve, hogy ekkor az alkotmánybírói megbízatás egy alkalommal megújítható volt, így az elnöki, illetve helyettes elnöki tisztség lehetősége is újra megnyílt.

A törvényi szabályozás értelmében az Alkotmánybíróság elnöke

- összehangolta az Alkotmánybíróság tevékenységét,
- összehívta és vezette az Alkotmánybíróság teljes ülését,
- képviselte az Alkotmánybíróságot az Országgyűlés és más szervek előtt,
- valamint ellátta azokat a feladatokat, amelyeket törvény, illetőleg az Alkotmánybíróság ügyrendje számára előírt.

Az elnök akadályoztatása esetén a működés fenntartását a helyettes elnök biztosította. A törvényjavaslat szerint az elnök az Alkotmánybíróság érdemi munkájában csak a teljes ülésen vett volna részt, emellett – az Alkotmánybíróság képviselőtén kívül – elsősorban operatív jellegű feladatai voltak.

THE BEGINNINGS OF THE BODY'S OPERATION

The legislation stipulated that the Constitutional Court was to consist of fifteen members, including the president and the deputy president. The operation of the Constitutional Court was therefore essentially based on a collegiate approach, with members having equal rights, electing a president and a deputy president from among themselves for a term of three years, and although they could be re-elected, even several times, this did not affect the nine-year term of office of a member of the Constitutional Court. Given that the mandate of a justice of the Constitutional Court was then renewable once, the possibility of becoming president or deputy president was also reopened.

Under the legislation, the president of the Constitutional Court

- coordinated the activities of the Constitutional Court,
- convened and chaired the plenary sessions of the Constitutional Court,
- represented the Constitutional Court before Parliament and other bodies,
- and performed the duties prescribed by law and by the Constitutional Court's Rules of Procedure.

In the event of the president being prevented from attending, the deputy president ensured that the Constitutional Court continued to function. According to the bill, the president would have participated in the

A kezdetekkor az első öt tag, (bár a teljes ülés jogszíntványait korlátlanul gyakorolhatták), csak helyettes elnököt választott, az elnöki tisztelet nem töltötték be. A tíz tagra kiegészült testület az Alkotmánybíróság első elnökének Sólyom Lászlót választotta, akit alkotmánybíró társai többször is újraválasztottak. Az elnöki tisztelet ezt követően Németh János, Holló András, Bihari Mihály, Paczolay Péter, Lenkovics Barnabás, majd Sulyok Tamás töltötte be. Jelenleg az Alkotmánybíróság 8. elnökeként Juhász Imre tölti be ezt a tisztséget.

Az eleinte a szakmai körökben is teljesen ismeretlen intézménynek ki kellett alakítania működése alapelveit és szabályait, meg kellett határoznia identitását, és ki kellett vívnia szakmai elfogadottságát. A bíróságoktól és az államszervezet más szereplőitől való elhatárolódás igénye ezért már a kezdetektől jellemezte az Alkotmánybíróság működését, egyrészt a befolyásmentes döntéshozatal, másrészt a politikai függetlenség biztosítása érdekében is. A működési elvek kidolgozása szintén e függetlenség meghatározó eleme volt, így fel sem merült, hogy valamely már meglévő eljárásjogi szabályozást átvéve, mintegy a bíróságok mintájára történjen az alkotmánybírói hatáskörök ellátása.

A testületi működés részletes szabályainak kidolgozása az Alkotmánybíróság megalakulását követően nyomban megkezdődött, és 1990 augusztusára elkészült az eljárási rend tervezete. A tervezetben négy elkülönített eljárási szakasz szerepelt:

- a rendes eljáráson kívüli elintézés;
- az előkészítő eljárás;
- az érdemi vizsgálat; és
- a határozatok

substantive work of the Constitutional Court only in plenary sessions and would have had mainly operational duties, apart from representing the Constitutional Court.

At the outset, the first five members (although they could exercise the powers of the full session without limit) elected only a deputy president, and did not fill the office of the president. Then the body increased to ten members elected László Sólyom as the first president of the Constitutional Court, who was re-elected several times by his fellow justices of the Constitutional Court. The office of president was subsequently filled by János Németh, András Holló, Mihály Bihari, Péter Paczolay, Barnabás Lenkovics and Tamás Sulyok. Imre Juhász is currently the 8th president of the Constitutional Court.

The institution, which was initially completely unknown in professional circles, had to establish its principles and rules of operation, define its identity and gain professional acceptance. The need to distance itself from the courts and other actors in the state organisation was therefore a feature of the Constitutional Court's work from the outset, partly in order to ensure that its decision-making was free from influence and partly to guarantee political independence. The development of the operating principles was also a key element of this independence, therefore it was clear from the outset that the Constitutional Court's exercise of its powers was not to be regulated by adopting an existing procedural regulation on the model of the courts.

Work on the detailed rules for the operation of the body began immediately after the Constitutional Court was established, and by August 1990 the draft

A rendes eljáráson kívüli elintézés körébe tartoztak a nem az Alkotmánybíróság eljárásának megindítására irányuló, vagy arra nyilvánvalóan alkalmatlan beadványok, valamint a más szerv hatáskörébe tartozó ügyek kezelése. Az előkészítő eljárás tartalmazta az előadó alkotmánybírák kijelölésének menetét. A szignálás az elnök hatáskörébe tartozott, de a kijelölés rendjét a teljes ülés által jóváhagyott szabályzat határozta volna meg. A beadványokat illetően azok minimális feltételeit rögzítve a tervezet kitért a hiánypótlás lehetőségeire és kereteire is, valamint itt kapott helyet az áttételre vonatkozó szabályozás is. A visszautasítás szintén az előkészítő eljárás keretében szerepelt (például az Alkotmánybíróság joghatóságának hiánya, hatáskörének hiánya, indítványozói jogosultság hiánya esetén). Az előkészítő eljárás keretébe tartozott az előkészítő intézkedések körében más hatóságoktól, szervektől iratok beszerzése, értesítés és nyilatkozattételre felhívás, valamint intézkedés a szükséges bizonyítékok (okiratok, nyilatkozatok, szakvélemény) beszerzése iránt. Csak ezt követően került sor az érdemi vizsgálat elrendelésére, az indítványozó és más érdekelték tájékoztatása mellett.

Az érdemi vizsgálatra vonatkozó tervezeti rész számos, a későbbiekben is időről-időre felbukkanó elemet tartalmazott. Az ülés teljes ülés vagy háromtagú tanács lehetett, amelyet az üléselnök vezetett. Az ülések ugyan nem voltak nyilvánosak, de azon a törvényben meghatározottak, illetőleg a meghívottak (megidézettek) mellett azok lehettek jelen és szólalhattak fel, akiknek ezt az üléselnök megengedte. Amikor az ügy vagy valamely külön döntésre váró kérdés a határozathozatalra megérett, az üléselnök zárt ülést rendelt el, amelyen csak a bíróság tagjai vehettek részt.

rules of procedure had been drawn up. The draft included four separate procedural stages:

- acting outside the ordinary procedure;
- the preparatory procedure;
- the substantive examination; and
- the decisions

Acting outside ordinary procedure included the handling of petitions not aimed at initiating a procedure of the Constitutional Court or which were manifestly inappropriate for this purpose, as well as the handling of cases which fell within the jurisdiction of another body. The preparatory procedure included the procedure for appointing the rapporteur justices. Case allocation was the responsibility of the president, but the order of allocation would be determined by the rules approved by the plenary session. As regards the minimum conditions for submissions, the draft also set out the possibilities and framework for the submission of missing documents, and the rules on the transfer of cases. Rejection was also included in the preparatory procedure (e.g. in the event of lack of jurisdiction of the Constitutional Court, lack of competence, lack of entitlement to petition). The preparatory procedure also included, among the preparatory measures, obtaining documents from other authorities or bodies, notification and requests for statements, and measures to obtain the necessary evidence (documents, statements, expert opinions). Only then was the substantive examination ordered, with the petitioner and other interested parties being informed.

The substantive examination part of the draft contained a number of elements that have subsequently emerged from time to time. Sessions could be a

Ettől elkülönült a tárgyalás, mely főszabályként nyilvános volt, de akár az egészről, akár annak egy részéről az Alkotmánybíróság a nyilvánosságot kizárhatta. Az első időszak nyilvános tárgyalásainak tapasztalatai alapján a felszólalás a törvényben meghatározott személyeken kívül csak jogi képviselő útján volt megengedett, azonban a tárgyaláselnök a résztvevők közül másnak is engedélyt adhatott.

Az ügymenet részeként az elkülönítés és az egyesítés is szabályozásra került, valamint rögzítette a tervezet, hogy mikor kerülhetett sor az eljárás megszüntetésére. Ilyen ok volt:

- ha az indítványt az érdemi vizsgálat elrendelése előtt vissza kellett volna utasítani;
- ha az indítvány hatályának megszűnését az érdemi vizsgálat elrendeléséig az Alkotmánybíróság tudomására hozták;
- ha az indítvány benyújtása után a vizsgálat alá vont jogszabály hatályát veszítette, és a kérelem tárgyalanná vált;
- és akkor is, ha az indítvány hatályának megszűnése az érdemi vizsgálat elrendelése után jutott az Alkotmánybíróság tudomására.

Az eljárásrend tervezete szólt az indítványok közzétételéről is. Eszerint az érdemi vizsgálat elrendelése után az Alkotmánybíróság eljáró tanácsa (teljes ülése) elrendelhetette az eljárás alapjául szolgáló indítvány nyilvánosságra hozatalát, sőt annak lényegét a Magyar Közlönyben is közzé tehetette, és a tömegtájékoztatás útján a nyilvánosságot is tájékoztathatta. Emellett már ekkor szerepelt a csatlakozó indítvány, illetve az észrevételezés lehetősége.

A határozatok címet viselő részben a tervezet rögzítette, hogy az ügy érdemében határozattal, az ügy

plenary session or a three-member panels chaired by the chairman. Although sessions were not open to the public, those who were permitted by law to attend and speak, and those who were invited (summoned), were allowed to do so by the chairman. When the case or a question requiring a special decision was ready for decision, the chairman of the panel ordered a closed session, in which only members of the Constitutional Court were allowed to participate.

The hearing was separate from this, and was in principle open to the public, but the Constitutional Court could exclude the public from all or part of it. Based on the experience of the first period of public hearings, speaking was only allowed through a legal representative other than the persons specified by law, but the chairman of the hearing could give permission to speak to other participants as well.

As part of the procedure, separation and joinder were also regulated and it was specified when the proceedings could be terminated. Causes of termination included:

- if the petition should have been dismissed before the substantive examination was ordered;
- if the Constitutional Court had been informed of the expiry of the petition before ordering its examination of the merits;
- if, after the submission of the petition, the legislation subject to review ceased to be in force and the petition became devoid of purpose;
- and also if the Constitutional Court became aware of the expiry of the petition after ordering its examination of the merits.

The draft Rules of Procedure also provided for the publication of the petitions. Accordingly, after

során felmerült minden más kérdésben végzéssel dönt az Alkotmánybíróság. A határozatokat a „Magyar Köztársaság nevében” hozta a testület. Az Alkotmánybíróság a döntését zárt ülésen hozta meg, a fiatalabb bíró az idősebbet megelőzően szavazott, az ülés- vagy tárgyaláslélnök utolsónak adta le szavazatát. A kihirdetésről is szólt a tervezet, eszerint a tárgyalás folyamán hozott végzéseket a tárgyalás napján, a rendelkező rész felolvasásával és az indokok rövid ismertetésével ki kellett hirdetni, míg az ügy érdemében hozott határozat csak akkor volt kihirdethető, ha ezt az Alkotmánybíróság külön elrendelte, és ha azt teljes terjedelmében írásba foglalták.

A tervezethez fűzött jegyzetek szerint ekkoriban is felmerült az indítványozó jogi képviselőének, illetve az esetleges pártfogó ügyvéd kirendelésének kérdése, de a kötelező ügyvédi ellenjegyzés előírását nem tartották járható útnak. Az ülésről, illetve tárgyalásról jegyzőkönyvet kellett készíteni, a zárt ülésről (tanácskozásról) azonban nem. A későbbiekben, amikor több napirendi pont szerepelt a teljes ülések előtt, illetve az ügyek esetleg több ülésen is szerepeltek, a tanácskozásról emlékeztető készült, amely azonban nem szó szerint tartalmazta az elhangzottakat. A háromtagú tanácsi ülésekről nem készült ilyen feljegyzés, de ezek jellemzően az előterjesztett tervezetet egyhangúlag elfogadó tanácskozások voltak. Az eljárási rend tervezetével egyidejűleg elkészült az alkotmánybírósági ügyek intézésével kapcsolatos testületi (három tagú tanácsi és teljes ülési) eljárások, ülésezések módszerére vonatkozó előterjesztés is.

Az eredeti jogalkotói elképzelés szerint az alkotmánybírósági eljárás törvényi szinten került volna szabályozásra, és emellett egy belső ügyrendet alakított volna ki az Alkotmánybíróság. Az 1990-ben már

ordering its examination of the merits, the Constitutional Court's panel in charge (plenary session) could order the publication of the petition on which the procedure was based, and could even publish the substance of the petition in the Hungarian Official Gazette and inform the public by means of the mass media. In addition, the possibility of a joint petition and of submitting comments was already provided for at that time.

In the section entitled Decisions, the draft stipulated that the Constitutional Court would decide on the merits of the case by means of a decision and on all other issues raised in the course of the case by means of a ruling. The decisions were taken by the body “in the name of the Republic of Hungary”. The Constitutional Court made its decisions in closed session, with the younger justice of the Constitutional Court voting before the older one, and the chairman of the session or the hearing casting the last vote. The draft also provided for the promulgation, according to which rulings handed down in the course of the hearing had to be promulgated on the day of the hearing, with the reading of the holdings of the decision and a brief statement of the reasons, while a decision on the merits of the case could only be promulgated if the Constitutional Court had specifically ordered it and if it was set out in full in writing.

According to the notes to the draft, the question of legal representation of the petitioner and the possible appointment of a supportive counsel was also raised at that time, but the requirement of a mandatory countersignature by a lawyer was not considered a viable option. Minutes had to be taken of the session or hearing, but not of the closed meeting (deliberation).

elkészített törvénytervezet azonban soha nem jutott el törvényjavaslatként az Országgyűlés elé. Ez részben az ingadozó jogalkotói fogékonyságnak volt betudható, de szerepet játszhatott ebben az is, hogy az Alkotmánybíróság nem szerette volna, ha külső szabályozók korlátozzák a mozgásterét az eljárási szabályok terén. Az Alkotmánybíróság teljes ülése 1991 júliusában végül kinyilvánította, hogy az ügyrend-tervezet a teljes ülés az alkotmánybírósági eljárásban kötelező érvényűnek ismeri el. Így a korábban elkészített tervezetekre (az eljárási rend, és a testületi ülések módszerére vonatkozó anyagok) épülő ideiglenes ügyrend gyakorlatilag belső szabályozóként szolgálta az Alkotmánybíróság működését. A testület a szabályozást az eljárások tapasztalatai alapján folyamatosan hozzáigazította az alkotmánybírósági eljárással szemben felmerülő igényekhez.

In later years, when several items were on the agenda of full sessions or when cases might have been discussed at more than one session, a memorandum of the deliberation was taken, but not a verbatim record. No such notes were made for the three-member panel sessions, but these were typically meetings at which draft proposals were adopted unanimously. The draft Rules of Procedure were accompanied by a proposal on the method of procedure and meetings of the bodies (three-member panels and plenary sessions) for the handling of Constitutional Court cases.

According to the law-maker's original idea, the procedure of the Constitutional Court would have been regulated by an Act of Parliament and an internal rules of procedure would have been established by the Constitutional Court. However, the bill, which had already been drafted in 1990, has never been submitted to Parliament as a proposed legislation. This was partly due to fluctuating legislative receptiveness, but it may also have been due to the Constitutional Court's reluctance to have its room for manoeuvre in procedural rules restricted by external regulators. The plenary session of the Constitutional Court finally declared in July 1991 that the draft Rules of Procedure were recognised by the plenary session as binding in the Constitutional Court proceedings. Thus, the provisional Rules of Procedure, based on the drafts drawn up earlier (the procedural rules and the documents on the method of the plenary sittings), served in practice as internal rules for the operation of the Constitutional Court. On the basis of the experience gained in the proceedings, the Rules have been constantly adapted by the College to the needs of the Constitutional Court proceedings.

AZ IDEIGLENES ÜGYREND

Ekkoriban időről-időre felmerült, hogy az eljárási szabályokat az indítványozók nem ismerik (nem ismerhetik meg), és ez megnehezítette az Alkotmánybírósághoz fordulást. Erre is tekintettel az Alkotmánybíróság a 3/2001. (XII. 3.) AB Tü. határozatával az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjének közzétételéről határozott. Az Alkotmánybíróság megerősítette, hogy eljárásában önmagára is kötelezőnek ismeri el az ügyrend-tervezetben megfogalmazott eljárási szabályokat. Ezzel részben megnyílt az Alkotmánybíróság működésének a nyilvánosság felé történő megismertetése, és megindult az Alkotmánybíróság intézményi, hivatali kereteinek formába öntése.

Az ideiglenes Ügyrend első részében az Alkotmánybíróság szervezeti felépítésére vonatkozó szabályokat rögzítette, eszerint az Alkotmánybíróság szervezetét

- a teljes ülés,
- a háromtagú tanácsok,
- az Alkotmánybíróság elnöke (helyettes elnöke),
- az Alkotmánybíróság tagja,
- az Alkotmánybíróság állandó bizottságai, valamint
- az Alkotmánybíróság főtitkára és az Alkotmánybíróság Hivatala alkották.

A teljes ülés az Alkotmánybíróság legfőbb testületi szervének minősült, amelynek ülésein az alkotmánybírákon kívül részt vehettek az Alkotmánybíróság főtitkára, valamint – a zárt ülés elrendeléséig – a törvényben megjelölt, továbbá az Alkotmánybíróság

THE PROVISIONAL RULES OF PROCEDURE

At that time, it was mentioned from time to time that the procedural rules were not (or could not be) known to the petitioners, making it difficult for them to apply to the Constitutional Court. In view of this, the Constitutional Court decided to publish the provisional Rules of Procedure of the Constitutional Court by its Decision 3/2001 (XII. 3.) AB Tü. The Constitutional Court has confirmed that it recognises the procedural rules set out in the draft Rules of Procedure as binding on itself in its proceedings. This partly opened the way for the Constitutional Court to make its work known to the public and began to formalize the institutional and formal framework of the Constitutional Court.

In the first part of the provisional Rules of Procedure, the rules on the organisational structure of the Constitutional Court were laid down, according to which the organisation of the Constitutional Court consists of

- the plenary session,
- the three-member panels,
- the president (deputy president) of the Constitutional Court,
- the member of the Constitutional Court,
- the standing committees of the Constitutional Court, and
- the secretary general of the Constitutional Court and the Office of the Constitutional Court.

The plenary session was considered to be the main

Az Alkotmánybíróság nyilvános határozathirdetése, elnök Németh János.

Public promulgation of the decision of the Constitutional Court, the president is János Németh

elnöke által esetenként meghívott személyek. A teljes ülés feladatait az Alkotmány, az Abtv. és az ideiglenes Ügyrend határozta meg. Ezen túlmenően bizonyos szervezeti kérdésekben is döntött, meghatározta az Alkotmánybíróság háromtagú tanácsainak, továbbá állandó bizottságainak összetételét; döntött a főtitkár személyéről. A hivatalbóli eljárás megindításáról is a teljes ülés volt hivatott dönteni, azonban a gyakorlatban ez nem jelentett különálló döntéshozatalt az adott ügy elbírálása során. A teljes ülés elé tartozott az állásfoglalás az alkotmánybírák személyét és munkakörülményeit érintő alapvető kérdésekben, valamint a költségvetés körébe tartozó kérdésekben. Ezen túlmenően – és a gyakorlatban számszerű többségében – háromtagú tanácsban gyakorolta feladat- és hatáskörét.

Az ideiglenes Ügyrend a szervezeti szabályok sorában a törvényi szabályozás alapján részletezte az Alkotmánybíróság elnökére vonatkozó szabályokat, így megválasztásának menetét. Az Alkotmánybíróság elnökét a teljes ülés választotta, titkos szavazással, de a teljes ülés ez esetben csak akkor volt határozatképes, ha azon valamennyi alkotmánybíró jelen volt. Az esetleges szavazategyenlőség esetén az alkotmánybírósági tagság ideje, végső soron pedig az életkor is szerepet kapott.

Az elnök feladat- és hatáskörébe tartozott:

- az Alkotmánybíróság teljes üléseinek vezetése;
- az Alkotmánybíróság tevékenységének vezetése és összehangolása;
- a munkáltatói és a fegyelmi jogkör gyakorlása az Alkotmánybíróság dolgozói tekintetében;
- mindazok a feladatok, amelyeket az Abtv., az ideiglenes Ügyrend, továbbá az Alkotmánybíróság teljes ülése a feladat- és hatáskörébe utalt.

body of the Constitutional Court, and in addition to the justices of the Constitutional Court, it was open to the secretary general of the Constitutional Court and, until a closed session was ordered, to the persons designated by law and to those invited by the president of the Constitutional Court on a case-by-case basis. The functions of the plenary session were defined by the Constitution, the ACC and the provisional Rules of Procedure. In addition, it also decided on certain organisational matters, determined the composition of the three-member panels of the Constitutional Court and of its standing committees, and decided on the person of the secretary general. The decision to open ex officio proceedings was also taken by the plenary session, but in practice this did not constitute a separate decision in the case. The plenary session was responsible for taking a decision on fundamental questions concerning the persons and working conditions of the justices of the Constitutional Court and on budgetary matters. In addition, and in practice, in the majority of cases, it exercised its powers and responsibilities in a three-member panels.

In the provisional Rules of Procedure, the rules of organisation, including the procedure for the election of the president of the Constitutional Court, were set out in detail on the basis of the statutory regulations. The president of the Constitutional Court was elected by secret ballot by the plenary session, but in this case the plenary session only constituted quorum if all the justices of the Constitutional Court were present. In the case of a possible tie, the length of membership of the Constitutional Court and, ultimately, age also played a role.

Az ideiglenes Ügyrend szólt az állandó bizottságokról, melyek a teljes ülésnek és az Alkotmánybíróság elnökének véleményező, javaslattevő, illetőleg – a teljes ülés és az elnök felhatalmazásával – döntéselőkészítő testületei voltak. Ilyen volt az ügyrendi bizottság, a gazdasági-személyügyi bizottság és a tudományos és nemzetközi bizottság. Elnökeit és tagjait – az Alkotmánybíróság elnökének javaslatára – a teljes ülés az alkotmánybírák közül három évre jelölte ki.

Az ideiglenes Ügyrend második része tartalmazta az eljárás általános szabályait. Rögzítette a teljes ülés, valamint háromtagú tanácsok összetételére, a szavazás módjára, és a határozatképességre vonatkozó szabályokat.

A beadványokat illetően az ideiglenes Ügyrend szerint az Alkotmánybíróság eljárására vonatkozó beadványokon fel kellett tüntetni a beadvány előterjesztőjének nevét és lakóhelyét (székhelyét), valamint a képviselőt ellátására vonatkozó jogosultságot igazolni kellett.

Az eljárás megindítása körében a beadvány alapján teendő intézkedésekre, a főtitkári előkészítő eljárásra, valamint az e szakaszban felmerülő elnöki intézkedések körére vonatkozó előírásokat rögzítette az ideiglenes Ügyrend. Azt ezt követő előkészítő eljárás az indítvány megvizsgálását, az esetleges hiánypótlást, áttételt, egyesítést, vagy éppen elkülönítést foglalta magában. A visszautasítás is e körbe tartozott, melyre meghatározott okok esetén kerülhetett sor (többek között joghatóság, illetve hatáskör hiánya, indítványozói jogosultság hiánya, elkésettség, vagy hatályát veszített jogszabály esetén). Idetartozott még az eljárás felfüggesztésének, valamint megszüntetésének esetei. Ez utóbbira például akkor kerülhetett sor, ha az

The powers and competences of the president included:

- presiding over the plenary sessions of the Constitutional Court;
- managing and coordinating the activities of the Constitutional Court;
- exercising the employer's rights and disciplinary authority over the employees of the Constitutional Court;
- all the powers and competences conferred on it by the ACC, the provisional Rules of Procedure and the plenary session of the Constitutional Court.

The provisional Rules of Procedure mentioned the standing committees, which were the bodies of the plenary session and of the president of the Constitutional Court for giving opinions, making proposals and, with the authorisation of the plenary session and the president, preparing decisions. These included the committee on procedures, the committee on financial and personal affairs and the committee on scientific and international affairs. Committee chairmen and members were appointed for three years by the plenary session from among the justices of the Constitutional Court, on a proposal from the president of the Constitutional Court.

The second part of the provisional Rules of Procedure contained the general rules of the procedure. It laid down the rules governing the composition of the plenary session and of the three-member panels, the voting procedure and the quorum.

With regard to petitions, the provisional Rules of Procedure stipulated that petitions relating to the proceedings of the Constitutional Court had to state the name and address of residence (registered office)

indítvány benyújtása után a vizsgálat alá vont jogszabály hatályát veszítette, és ezzel az indítvány tárgytalaná vált, vagy *res iudicata* (ítélt dolog esete) állt fenn, az indítványozó indítványát visszavonta, illetve az indítvány egyébként okafoyottá vált.

Az alkotmánybíróági eljárásban csak korlátozottan volt lehetőség bizonyításra, tehát teljes mértékben nem folytatható bizonyítási eljárást sem az előadó alkotmánybíró, sem az eljáró testület, de eljárása során felhasználhatott az Abtv. szerinti minden olyan bizonyítékot és véleményt, amely az ügy eldöntése szempontjából relevánsnak minősült. A szakértői bizonyításra, a személyes meghallgatásra és az okirati bizonyításra vonatkozóan pedig a polgári perrendtartás rendelkezései voltak alkalmazandók.

A testületi eljárást megelőzően az előadó alkotmánybíró döntéshozói hatásköre – az ügy érdemére vonatkozó határozat meghozatalát, valamint a visszautasítást, a felfüggesztést, az eljárás megszüntetését kivéve – kiterjedt az üggyel kapcsolatos minden intézkedésre és döntésre, a testületi eljárás megkezdése után már csak azokat az intézkedéseket tehetette meg, amelyeket törvény, illetőleg a testület kifejezetten a hatáskörébe utalt.

Az ideiglenes Ügyrend részletesen szabályozta a testületi eljárás menetét, az ügy testület elé terjesztésétől a tervezetek belső közzétételén át, az egyszerűsített eljárás kezdeményezésének lehetőségére, illetve korlátaira is kitérve. A törvényi szabályozás adta lehetőség nyomán az ideiglenes Ügyrend részletesen kidolgozta, hogy amennyiben az Alkotmánybíróság, illetőleg a háromtagú tanács ülésének elnöke nyilvános ülést tűzött ki, és meghívta azokat, akiknek a meghallgatását szükségesnek tartotta, miként kell eljárni.

of the petitioner and proof of entitlement to be represented.

The provisional Rules of Procedure laid down rules on the measures to be taken on the basis of a petition, the preparatory procedure by the secretary general and the scope of the president's measures at this stage. The subsequent preparatory procedure consisted of the examination of the petition, the possible call for any missing documents, the transfer, consolidation or isolation of cases. Dismissal was also covered here, and it could take place for specific reasons (including lack of jurisdiction or competence, lack of entitlement to submit a petition, late submission or repeal of a law). It also covered the cases of suspension and termination of proceedings. The latter could take place, for example, if, after the submission of the petition, the legislation under examination was repealed, rendering the petition devoid of purpose, or if there was *res iudicata*, the petitioner withdrew the petition or the petition otherwise became devoid of purpose.

In the Constitutional Court proceedings, the possibility of taking evidence was limited, i.e. neither the rapporteur nor the panel could fully conduct an evidentiary procedure, but could use in its proceedings all evidence and opinions considered relevant for the decision of the case, in accordance with the ACC. As regards expert evidence, personal hearing and documentary evidence, the provisions of the Code of Civil Procedure were applicable.

Prior to the proceedings by the bodies, the decision-making powers of the rapporteur justice of the Constitutional Court – with the exception of the adoption of a decision on the merits of the case

Az Alkotmánybíróság új elnökét, Bihari Mihályt Esztergomban, az Aranybulla előtt iktatták be 2005 novemberében elődje, Holló András elnöki megbízatásának végén.

The new president of the Constitutional Court, Mihály Bihari, was inaugurated in Esztergom, in front of the Golden Bull in November 2005, at the end of the term of his predecessor, András Holló

Rögzítette, azt is, hogy a nyilvános ülést az ülés elnöke vezeti, aki egyben a nyilvános ülés rendjének fenntartásáról is gondoskodik.

Az Alkotmánybíróság teljes ülésének érdemi, ügydöntő munkája lefolyásáról a főtitkár emlékeztetőt készített, (szemben a korai időszak szószserinti jegyzőkönyvezésével), mely tartalmazta a teljes ülés jelenlévő tagjainak felsorolását, a teljes ülés tárgysorozatát (napirendjét), a teljes ülésen lefolyt vita főbb (érdemi) mozzanatait, továbbá a teljes ülés elnökének az egyes napirendi pontokra vonatkozó összefoglalóját, a teljes ülés döntéseit, a szavazati arányokat, valamint a különvélemények és (vagy) párhuzamos indokolások megfogalmazását bejelentő alkotmánybírák nevét.

Az Alkotmánybíróság az ügy érdemében határozattal, az eljárás során felmerült minden más kérdésben végzéssel határozott. A határozathozatal módja szavazás volt, mely során az alkotmánybírák nem tartózkodhattak a döntéshozattól. A szavazásnál kisebbségben maradt alkotmánybíró az ülés által megvitatott eltérő álláspontját indokaival együtt különvéleményként, a döntés érdemével egyetértő alkotmánybíró a többségtől eltérő és az ülés által megvitatott indokait pedig párhuzamos indokolás formájában csatolhatta a határozathoz.

A határozat tagolása: bevezető rész, rendelkező rész, és indokolás. A bevezető rész tartalmazta az ügyszámot és az eljárás tárgyának a megjelölését. A határozat rendelkező részében szerepelt az érdemi döntés és a határozat közzétételére, továbbá jogszabály megsemmisítése esetén a megsemmisítés terjedelmére és a hatályvesztés időpontjára vonatkozó rendelkezés. Jogszabályi rendelkezés részbeni megsemmisítése esetén a határozat rendelkező részének meg kellett

and the refusal, suspension and termination of the proceedings – covered all measures and decisions relating to the case, and once the proceedings by the relevant body had begun, the rapporteur could only take those measures which were expressly assigned to him or her by law or by the body.

The provisional Rules of Procedure set out in detail the procedure to be followed by the body, from the submission of the case to the body to the internal publication of drafts, including the possibility and limits of initiating a simplified procedure. The provisional Rules of Procedure, in accordance with the possibility provided by the statutory regulation, set out in detail the procedure to be followed when the Constitutional Court or the chairman of the three-member panel has convened a public sitting and invited those considered necessary to be heard. It also stipulated that the public sitting would be chaired by the chairman of the sitting, who would also ensure maintaining the order of the public sitting.

The secretary general drew up a memorandum of the proceedings of the substantive and decisive work of the plenary session of the Constitutional Court (as opposed to taking a verbatim record in the early period), which included a list of the members present and the agenda of the full session, the main (substantive) points of the debate at the plenary session, a summary by the chairman of the plenary session of each item on the agenda, the decisions of the plenary session, the voting percentages and the names of the judges who announced a dissenting opinion and/or a concurring reasoning.

The Constitutional Court ruled on the merits of the case by decision and on all other questions raised

állapítania a hatályban maradó jogszabályi rendelkezés szövegét is.

A döntéshozatalt követően biztosítani kellett, hogy ha a határozat kijavítása, illetve kiegészítése válik szükségessé, az milyen szabályok mentén történjen, melyet szintén rögzített az ideiglenes Ügyrend, valamint részletesen szabályozta a határozat közzlésére és kihirdetésére vonatkozó előírásokat.

A működés kezdetén kidolgozott eljárásrendi tervezet több pontja is visszaköszönt az ideiglenes Ügyrendben, mely néhány – szintén teljes ülési határozatba foglalt és közzétett – változtatással egészen 2011 végéig szolgálta az Alkotmánybíróság működését.

Az Alkotmánybíróság teljes ülése, elnök Paczolay Péter

Plenary session of the Constitutional Court, the president is Péter Paczolay

during the proceedings by ruling. The method of taking decisions was by vote, during which the justices could not abstain. A justice of the Constitutional Court who remained in a minority in the voting could attach his or her different opinion to the decision, together with the reasoning, as a dissenting opinion, and a justice of the Constitutional Court who agreed with the merits of the decision could attach his or her reasons, which differed from those of the majority and were discussed by the meeting, as a concurring reasoning.

The decision is structured as follows: introductory part, holdings and reasoning. The introductory part contained the case number and the subject-matter of the proceedings. The holdings of the decision contained the decision on the substance and provision on the publication of the decision, and, in the case of annulment, the scope of the annulment and the date when the law ceased to have effect. In the case of partial annulment of a provision of law, the holdings of the decision were also required to state the text of the provision of law which remained in force.

Once the decision had been taken, it was necessary to ensure that, if the decision had to be corrected or supplemented, the rules governing this were laid down in the provisional Rules of Procedure, which also set out the detailed rules for the publication and promulgation of the decision.

Several points of the draft rules of procedure drawn up at the beginning of the operation were reintroduced in the provisional Rules of Procedure, which, with some changes – also incorporated and promulgated in the decision of the plenary session – served the operation of the Constitutional Court until the end of 2011.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HIVATALA

Az alkotmánybírói testülettől szervezetenként elkülönült az Alkotmánybíróság hivatala, mely alapvetően az alkotmánybírák munkáját volt hivatott segíteni. A szabályozás értelmében ellátta az ügyvitel és előkészítés teendőit, a szervezetére, valamint működésére vonatkozó szabályokat az Alkotmánybíróság ügyrendje állapította meg. A főtitkár által vezetett hivatal három fő részre tagolódt: a főtitkárságra, a gazdasági osztályra, valamint szervezetenként idetartoztak az alkotmánybírói stábok munkatársai is (bár szakmai irányításukat közvetlenül felettesük, az alkotmánybíró látta el).

A főtitkári előkészítő szakaszban történt az indítványok (beadványok) érkeztetése, és – a szignálásra alkalmasság szempontjából – elemzése, mely munkában a főtitkárt jogász végzettségű munkatársak segítették.

Szintén a főtitkárság részeként alakult ki a gazdasági ügyekért felelős gazdasági osztály, és a gazdálkodási feladatok, bérszámfejtés, beszerzések, karbantartási feladatok megszervezése mellett a személyzeti feladatok ellátása is idetartozott. Az idők során a gazdasági osztály egyre inkább különvált, és önálló főosztályként látta el feladatát.

A hivatalhoz tartoztak továbbá azok a munkatársak akik az egyes alkotmánybírák mellett töltöttek be érdemi jogi munkakört. Minden alkotmánybíró megilletett egy öt fős titkársággal, melyet törzskarnak,

THE OFFICE OF THE CONSTITUTIONAL COURT

The Office of the Constitutional Court, which was essentially intended to assist the work of the justices, was organisationally separate from the body of justices of the Constitutional Court. According to the regulations, it was responsible for the administration and the preparation, and the rules governing its organisation and operation were laid down in the Rules of Procedure of the Constitutional Court. The office, headed by the secretary general, was divided into three main sections: the general secretariat, the financial department and, for organisational purposes, it included the staff of the justices of the Constitutional Court (although their professional management was directly supervised by their superior, the relevant justice of the Constitutional Court).

In the preparatory stage by the secretary general, the motions (petitions) were received and examined – in terms of admissibility for allocation –, in this work the secretary general was assisted by staff members with a degree in law.

The financial department, which was also part of the secretariat general, was responsible for financial affairs, including the organisation of administrative tasks, payroll, procurement and maintenance, as well as personnel affairs. Over time, the financial department became increasingly separate, and performed its tasks as a separate division.

The Office also included staff who held substantive legal posts alongside the individual justices of the

stábnak is szokás volt nevezni. Kezdetben nagy szakmai múlttal rendelkező jogászok, (például nyugalmazott bírók, ügyvédek) kaptak meghívást tanácsadói munkakör betöltésére. A stábok alapvetően két idősebb, tapasztalt jogászból, valamint személyi titkárként egy jellemzően pályakezdő fiatal jogászból, továbbá az adminisztratív feladatokat ellátó munkatársakból álltak. A szakmai munka az érdemi tervezetek elkészítésére koncentrált, azonban abban a személyi titkár főként kutató munka formájában vehetett részt, tervezetet (fő)tanácsadó készíthetett, de eleinte gyakran maguk az alkotmánybírák készítették el az ügyben a döntéstervezetet, annak szakmai megvitatása elsőként a törzskarnak történt meg.

Az, hogy valaki melyik alkotmánybíróhoz került, nem a véletlen műve volt. Alapvetően alkotmánybírói meghívásra érkeztek az Alkotmánybíróságra a munkatársak, és közvetlen felettesükkkel, alkotmánybírójukkal szakmai-bizalmi viszonyban voltak. Éppen erre tekintettel bukott el az a kezdeményezés, mely központosítani kívánta a tanácsadói kart. Az elképzelés szerint nem egy-egy alkotmánybíró mellé rendelt, hanem központilag működtek volna, és az ügyekhez kapcsolódóan alakult volna az együttműködés az előadóként kijelölt alkotmánybíróval. (Ritka esetekben így is előfordult, hogy más alkotmánybírákkal is együttműködött egy tanácsadó vagy tanácsadók. Ezek jellemzően az Alkotmánybíróság szervezeti működéséhez kapcsolódóan felmerült ügyek voltak, például a titokvédelmi szabályzat, a kitüntetési szabályzat, ügyrend-tervezet kidolgozása.) A tanácsadói kar szerepe, megítélése az idők folyamán gyakran változott. Kezdetben egyfajta háttérként, a tanácsadói egyeztetések révén kerültek kijavításra az esetleges elírások, kisebb

Constitutional Court. Each justice of the Constitutional Court had a five-man secretariat, also known as a staff. Initially, lawyers with a strong professional track record (e.g. retired judges, lawyers) were invited to become advisers. The staff consisted mainly of two older, experienced lawyers, a typically young lawyer in his/her personal secretary role, and administrative staff members. Professional work was concentrated on the preparation of substantive drafts, in which the personal secretary was mainly involved in the form of research work, a draft could be prepared by a (senior) adviser, but initially the draft decision on the case was often prepared by the justices themselves, with the professional discussion of the draft decision taking place first in the staff.

The assignment of staff members to specific justices of the Constitutional Court was not a matter of chance. In principle, the staff members came to the Constitutional Court at the invitation of the justice of the Constitutional Court, who was their immediate superior and they had a professional relationship of trust with the relevant justice of the Constitutional Court, and it was precisely in view of this that the initiative to centralise the advisory staff failed. The idea was that they would have been centralised rather than attached to a single justice of the Constitutional Court, and that cooperation would have been established with the justice of the Constitutional Court appointed as rapporteur on a case-by-case basis. (In rare cases, an adviser or advisers would also work with other justices of the Constitutional Court. These were typically cases related to the organisational functioning of the Constitutional Court, such as the drafting of the Rules on the Protection of Secrets, the Rules on Awards, elaboration of the

stílárú kiigazítások, ez azért is bizonyult hasznosnak, mert a sokszorosító technika ekkoriban még igencsak gyerekcipőben járt. A testületi üléseken gyakran az előadó alkotmánybíró – adott ügy előkészítésében segítő – tanácsadója is részt vett a teljes ülésen vagy a háromtagú tanácsülésen. A későbbiekben azonban felmerült, hogy ez lehetőséget adhat az alkotmánybírák tevékenységének „felülírására”, ezért kerülendőnek minősült. A változó megítélés ellenére kijelenthető, hogy a tanácsadók jó kollegiális kapcsolatot tartottak fent egymással, az egyes ügyek kapcsán felmerülő általános érvényű (tehát nem a konkrét ügy megítélésére vonatkozó) alkotmányossági problémákat megbeszélték. Szakmai, tudományos ülésekre is sor került, melyhez alkotmánybírák is csatlakoztak, szakmai továbbképzéseken, tanulmányutakon vettek részt, ezek további lehetőséget adtak az együttműködés kiépítésére, erősítésére. A hivatali élet alapja a tisztelet és egymás munkájának megbecsülése volt.

Az Alkotmánybíróságon dolgozni már önmagában kitüntetésnek számított. Dacára annak, hogy a kezdeti időkben az Alkotmánybíróságot titokzatos ismeretlenség övezte, az alkotmánybírósági munka a jogász hivatás mondhatni legfelső szintjének számított. Ennek megítélése, a jogász társadalmon belüli elhelyezkedése ugyan szintén sokat változott az idők során, azonban elmondható, hogy mindazok, akik valaha az Alkotmánybíróság munkatársai voltak, a későbbiekben, más feladatkör ellátása során nagy hasznát vették az alkotmánybírósági munka során kialakult komplex látásmódjuknak, és közülük sokan kiemelkedő szakmai sikereket értek el.

draft Rules of Procedure.) The role and perception of the advisory staff has often changed over time. Initially, as a kind of background role, the consultations of advisers were used to correct any typos and make minor stylistic corrections, which proved useful because the reproduction technique was still in its infancy at the time. At the sessions of the bodies, the rapporteur's adviser, who was helping to prepare the case, often took part in the plenary session or in the three-member panel meeting. However, it was later suggested that this might provide an opportunity to “override” the work of the justices of the Constitutional Court and was therefore considered to be avoidable. Despite the varying perceptions, it can be said that the advisers maintained a good collegial relationship and discussed general constitutional issues (i.e. not relevant to the specific case) that arose in the context of each case. Professional and academic meetings were also held with the participation of the justices of the Constitutional Court, they also took part in professional training courses and study trips, which provided further opportunities to build and strengthen cooperation. Respect and appreciation for each other's work were the basis of office life.

Working at the Constitutional Court was an honour in itself. Despite the fact that in the early days the Constitutional Court was surrounded by mysterious obscurity, work at the Constitutional Court was considered to be the highest level of the legal profession. Although its perception and its position in legal society have also changed over time, it can be said that all those who once worked at the Constitutional Court have subsequently benefited from the complex approach they developed in the course of their other duties, and many of them have achieved outstanding professional success.

Tízéves az Alkotmánybíróság – nemzetközi konferencia 2000 januárjában

Ten years of the Constitutional Court – international conference in January 2000

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG ÜGYFORGALMA 1990 ÉS 2011 KÖZÖTT

THE CONSTITUTIONAL COURT'S CASE LOAD BETWEEN 1990 AND 2011

A következő oldalon látható grafikonok és táblázatok az Alkotmánybíróság első két évtizedes ügyforgalmára vonatkoznak. Az adatokból jól látszik, hogy az ügyek túlnyomó többsége utólagos normakontroll eljárás volt. A 2011-ig hatályos alkotmánybírói törvény rendelkezései, nevezetesen az *actio popularis* szabály alapján ugyanis bárki benyújthatott az Alkotmánybírósághoz indítványt, nem kellett hozzá személyes érintettség.

Az adatokból kitűnik, hogy a működés kezdetekor, az első két évben különösen nagyszámú indítványt nyújtottak be az Alkotmánybírósághoz. Ez jól illusztrálja a nagyfokú várakozást a testület működésével szemben. Az indítványok száma ezt követően néhány év alatt konszolidálódott, de időnként kiugró számot mutatnak az adatok. Ezek arra utalnak, hogy az adott időszakokban egyes vitatott jogszabályok nagyszámú indítványozót érintettek, akik az Alkotmánybírósághoz fordultak.

A 2000-es végén egy másik érdekes adat érdemel említést: jelentősen megnövekednek a bírói kezdeményezések, 2011-ben meg is haladják az utólagos normakontroll indítványok számát. Ennek oka, hogy a bíróságok egy sajátos ügycsoport, a fővárosi parkolási ügyek kapcsán fordultak nagy számban az Alkotmánybírósághoz konkrét normakontroll indítvánnyal. Mivel ezeket az ügyeket az Alkotmánybíróság a tárgykörüknél fogva egyesítette, az érdemi döntéssel befejezett ügyek adataiban nem látszik ezeknek a bírói kezdeményezéseknek a nagy száma.

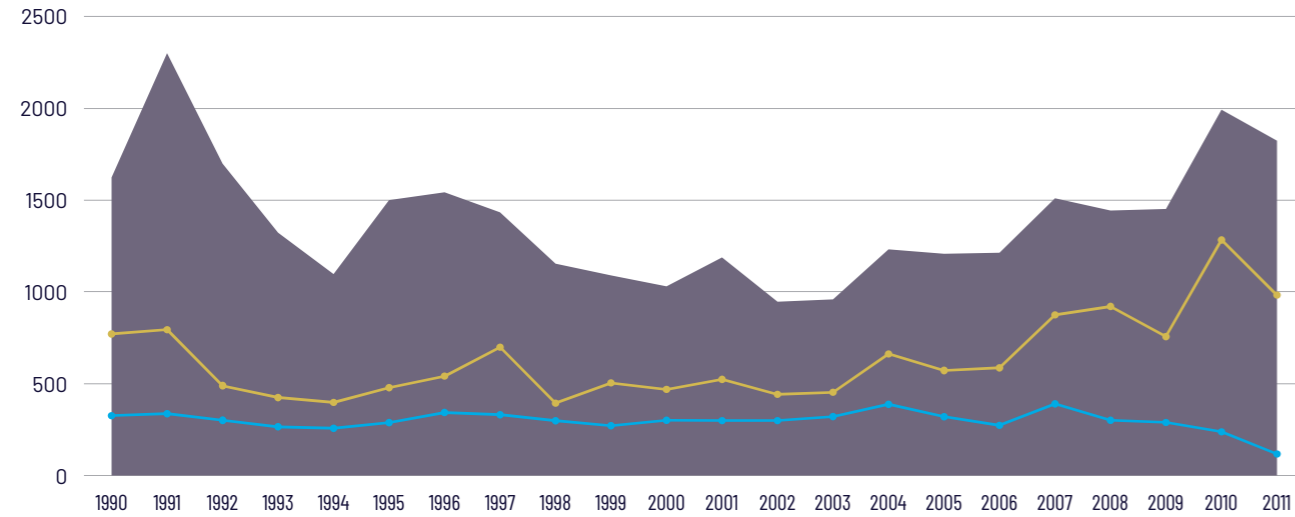
The following graphs and tables relate to the Constitutional Court's case load over the first two decades. The data clearly show that the vast majority of cases were posterior review procedures. Under the provisions of the Act on the Constitutional Court in force until 2011, i.e. the *actio popularis* rule, anyone could submit a petition to the Constitutional Court without having to be personally involved.

The data show that, at the beginning of the operation, in the first two years, a particularly high number of petitions were submitted to the Constitutional Court. This illustrates the high level of expectations for the functioning of the body. Subsequently, the number of petitions has consolidated over a few years, but the figures sometimes show sudden increases. These indicate that during these periods, some of the contested legislation affected a large number of petitioners who turned to the Constitutional Court.

At the end of the 2000s, another interesting fact is worth mentioning: the number of judicial initiatives increased significantly, exceeding the number of posterior review motions in 2011. This is due to the fact that the courts have turned to the Constitutional Court with individual motions for review of a specific group of cases, the parking cases in the capital city. Since these cases were merged by the Constitutional Court because of their subject-matter, the number of cases that were concluded with a decision on the merits does not reflect the large number of these judicial initiatives.

Az Alkotmánybíróság ügyforgalma
Caseload of the Constitutional Court

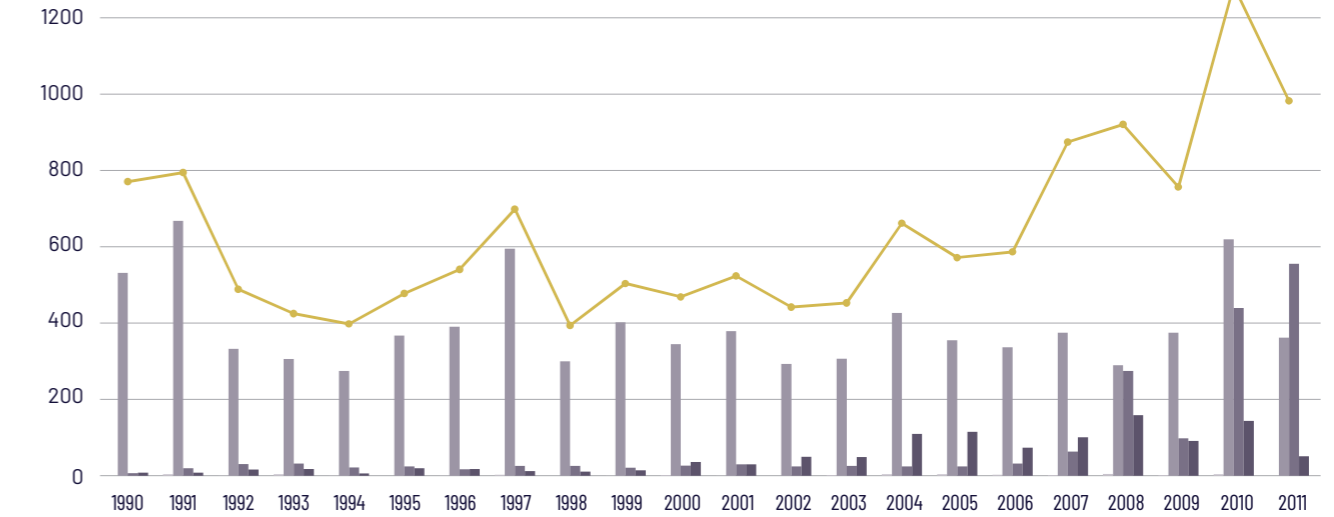
1990-2011

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Benyújtott indítványok száma Number of petitions submitted	1625	2302	1700	1323	1098	1501	1543	1434	1155	1091	1031	1188	947	960	1233	1208	1214	1511	1444	1452	1994	1825
Előadó alkotmánybíróra szignált új ügyek száma Number of new cases allocated to rapporteurs	771	795	489	425	398	478	541	699	394	504	469	524	442	453	662	572	587	875	921	757	1284	983
Testületi döntéssel befejezett ügyek száma Number of cases closed with decisions by the bodies	326	337	301	265	257	288	343	331	298	270	301	299	299	321	388	320	273	390	301	289	238	117

Előadó alkotmánybíróra szignált új ügyek
New cases allocated to rapporteurs

1990-2011

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Előzetes normakontroll Preliminary review		4	1	4	1		1	3		1	2	1		2	4	4	3	2	5	2	4	
Utólagos normakontroll Posterior review	532	668	333	306	275	368	391	595	300	402	345	379	293	307	427	355	337	375	290	375	620	362
Bírói kezdeményezés Judicial initiative	7	20	31	32	22	25	17	26	26	21	27	30	25	26	25	25	32	63	275	98	440	556
Alkotmányjogi panasz Constitutional complain	8	8	16	18	6	20	18	12	11	14	36	30	50	49	110	115	74	101	159	91	144	51
Előadó alkotmánybíróra szignált új ügyek száma Number of new cases allocated to rapporteurs	771	795	489	425	398	478	541	699	394	504	469	524	442	453	662	572	587	875	921	757	1284	983

35

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG VOLT ELNÖKEI

FORMER PRESIDENTS OF THE CONSTITUTIONAL COURT

SÓLYOM LÁSZLÓ (1942-2023)

1989 és 1998 között volt
az Alkotmánybíróság tagja.
1990 és 1998 között
az Alkotmánybíróság elnöke.

LÁSZLÓ SÓLYOM (1942-2023)

Member of the Constitutional
Court from 1989 to 1998.
President of the Constitutional
Court from 1990 to 1998.

1965-ben végzett a Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán. 1966-tól 1969-ig a jénai Friedrich Schiller Egyetem Jogi Karán tanársegéd. 1969-től a Magyar Tudományos Akadémia Állam- és Jogtudományi Intézetében tudományos munkatárs, illetve könyvtáros az Országgyűlési Könyvtárban. 1980-tól az állam- és jogtudományok doktora. 1982-től egyetemi tanár az ELTE Polgári Jogi Tanszékén. Szakterülete a kártérítési jog, valamint a személyiségi jogok védelme volt.

2001-től az MTA levelező, 2013-tól rendes tagja.
2005 és 2010 között a Magyar Köztársaság elnöke volt.

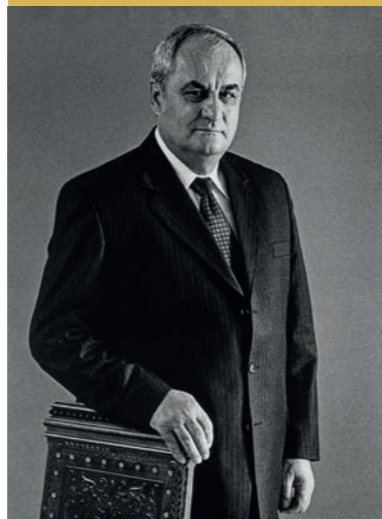
He graduated from the Faculty of Law of the University of Pécs in 1965. From 1966 to 1969, he was an assistant lecturer at the Faculty of Law of the Friedrich Schiller University of Jena. From 1969 he was a research fellow at the Institute of Political Science and Law of the Hungarian Academy of Sciences and a librarian at the Library of Parliament. Since 1980 he has been a doctor of law and political science. Since 1982 he has been a professor at the Department of Civil Law of ELTE. He specialised in tort law and the protection of personality rights.

He has been a corresponding member of the Hungarian Academy of Sciences since 2001 and a full member since 2013.

From August 2005 to August 2010 he was President of the Republic of Hungary.

NÉMETH JÁNOS (1933-2021)

1997 és 2003 között volt az Alkotmánybíróság tagja. 1998 és 2003 között az Alkotmánybíróság elnöke.

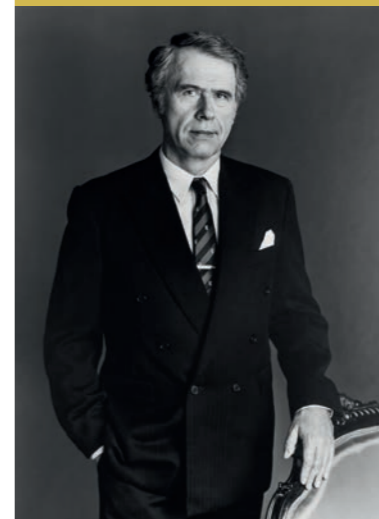

JÁNOS NÉMETH (1933-2021)

Member of the Constitutional Court from 1997 to 2003. President of the Constitutional Court from 1998 to 2003.

HOLLÓ ANDRÁS (1943)

1996 és 2005 között volt az Alkotmánybíróság tagja. 2003-tól 2005-ig az Alkotmánybíróság elnöke.

ANDRÁS HOLLÓ (1943)

Member of the Constitutional Court from 1999 to 2005. President of the Constitutional Court from 2003 to 2005.

A budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán 1956-ban fejezte be egyetemi tanulmányait. 1957-ben került oktatóként az ELTE Állam- és Jogtudományi Karának Polgári Eljárásjogi Tanszékére, ahol 15 évig tanszékvezető volt. 1993 és 1997 között általános rektorhelyettes. Tagja volt a Magyar Tudományos Akadémia Állam- és Jogtudományi Bizottságának, az MTA Doktori Tanácsa Állam- és Jogtudományi Szakbizottságának.

1997-ig ügyvéd, majd választottbíró volt. 1990 február és 1997 között az Országos Választási Bizottság elnöke.

He graduated from the Faculty of Law of Eötvös Loránd University, Budapest in 1956. In 1957, he joined the Department of Civil Procedural Law at the Faculty of Law of ELTE, where he was head of the department for 15 years. From 1993 to 1997 he was Deputy General Rector. He was a member of the Committee on Political Science and Law of the Hungarian Academy of Sciences and of the Committee on Political Science and Law of the Doctoral Council of the Hungarian Academy of Sciences.

Until 1997 he was a lawyer and then an arbitrator. From 1990 to 1997 he was president of the National Election Committee.

Jogi tanulmányait az ELTE Állam- és Jogtudományi Karán fejezte be 1966-ban. 1971-től 1979-ig ügyész a Legfőbb Ügyészségen. 1971-1981 között Alkotmányjogi Szemináriumot vezetett az ELTE Állam- és Jogtudományi Karán.

1981-től alapító tanár, 1984-től 1993-ig tanszékvezető a miskolci egyetemen. 1979 és 1989 között az Államigazgatási Szervezési Intézet tudományos főmunkatársa, kutatásvezetője. 1989 és 1990 között az Igazságügyi Minisztérium alkotmány-előkészítő kodifikációs titkárságának munkatársaként részt vett az új alkotmány előkészületeinek munkálataiban.

1990-től alkotmánybíróvá történő megválasztásáig az Alkotmánybíróság főtárgya volt.

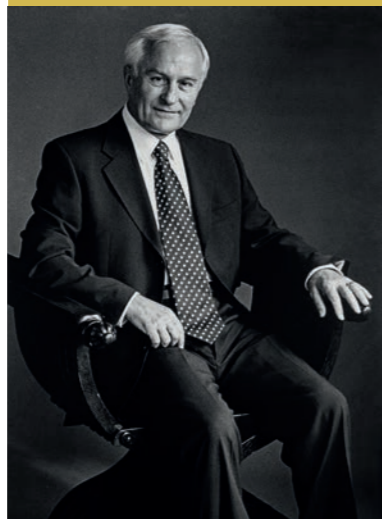
He graduated in law from the Faculty of Law of Eötvös Loránd University in 1966. From 1971 to 1979, he was a prosecutor at the Prosecutor General's Office. Between 1971 and 1981, he taught a seminar on Constitutional Law at the Faculty of Law of ELTE.

From 1981 he was a founding professor and from 1984 to 1993 head of department at the University of Miskolc. Between 1979 and 1989, he was a senior research fellow and head of research at the Institute for the Organisation of Public Administration. Between 1989 and 1990, he worked as a member of the staff of the Constitution Preparation Codification Secretariat of the Ministry of Justice, where he participated in the preparation of the new constitution.

He was Secretary General of the Constitutional Court from 1990 until his election as a Justice of the Constitutional Court.

BIHARI MIHÁLY (1943)

1999 és 2008, valamint 2010 és 2013 között volt az Alkotmánybíróság tagja.
2005-től 2008-ig az Alkotmánybíróság elnöke.

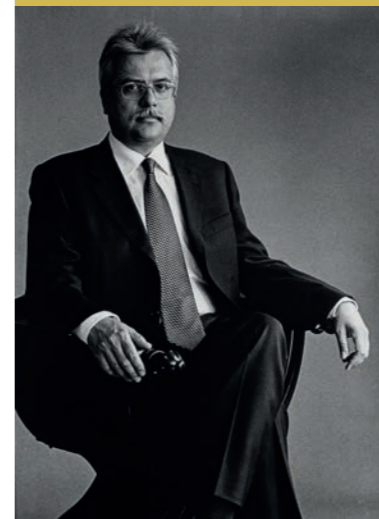

MIHÁLY BIHARI (1943)

Member of the Constitutional Court from 1999 to 2008 and from 2010 to 2013.
President of the Constitutional Court from 2005 to 2008.

PACZOLAY PÉTER (1956)

2006 és 2015 között volt az Alkotmánybíróság tagja.
2008-tól 2015-ig az Alkotmánybíróság elnöke.

PÉTER PACZOLAY (1956)

Member of the Constitutional Court from 2006 to 2015.
President of the Constitutional Court from 2008 to 2015.

A budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetemen 1971-ben szerzett jogász diplomát. 1971 és 1974 között az ELTE Bölcsészettudományi Karán szociológiát és filozófiát hallgatott, 1974-ben szociológus oklevelet szerzett. 1970-től az ELTE jogi karán állam- és jogelméletet tanít. 1989-től 1999-ig a Politológia Tanszék vezetője volt. 1984-ben kandidátusi, 1993-ban a tudományok doktora címet szerzett, 1993-tól egyetemi tanár.

1994-től 1998-ig országgyűlési képviselő. Megalakulása óta tagja a Magyar Politikatudományi Társaságnak, amelynek 1989-től alelnöke, 1992-1994 között elnöke. A győri Széchenyi István Egyetem Jog- és Államtudományi Intézetének alapító igazgatója 1995-től, a jogászképzés megszervezője, az Alkotmányjogi és Politikatudományi Tanszék tanára.

He graduated in law from the Faculty of Law of Eötvös Loránd University in 1971. Between 1971 and 1974, he studied sociology and philosophy at the Faculty of Humanities of ELTE, graduating as a sociologist in 1974. From 1970, he was teaching political and legal theory at the Faculty of Law of ELTE. From 1989 to 1999 he was the head of the Department of Politicalology. In 1984 he was awarded a Candidate of Science degree, in 1993 a Doctor of Science degree, and since 1993 he has been a university professor.

From 1994 to 1998 he was a Member of Parliament. Since its foundation he has been a member of the Hungarian Political Science Association, of which he was Vice President from 1989 and President from 1992 to 1994. In 1995, he was the founding director of the Institute of Law and Political Science at the Széchenyi István University in Győr, where he has been the organiser of legal education and a lecturer in the Department of Constitutional Law and Political Science.

Egyetemi tanulmányait 1980-ban fejezte be az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán. 1983-tól 1990-ig az ELTE ÁJK Állam- és Jogelmélet Tanszékén, 1990-től 2005-ig Politológiai Tanszékén oktatott. 1992 óta a szegedi József Attila Tudományegyetem (jelenleg Szegedi Tudományegyetem) Állam- és Jogtudományi Kara Politológiai Tanszékének vezetője. 2000 óta egyetemi tanár.

1990-től az Alkotmánybíróság főtanácsosa, 1996-tól a testület főtitkára volt. 2000 és 2006 között a Köztársasági Elnöki Hivatal helyettes vezetője, majd vezetője volt.

2005 óta az Európa Tanács Velencei Bizottságának magyar tagja, 2009 és 2011 között a Bizottság alelnöke volt, 2013 óta a Velencei Bizottság tiszteletbeli elnöke. 2017 óta az Emberi Jogok Európai Bíróságának tagja.

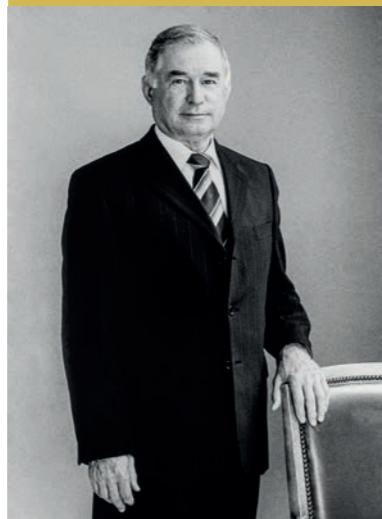
He graduated in law from the Faculty of Law of Eötvös Loránd University in 1980. From 1983 to 1990 he taught at the Department of Political Science and Legal Theory at the ELTE, and from 1990 to 2005 at the Department of Politicalology. Since 1992, he has been Head of the Department of Politicalology at the Faculty of Law of the József Attila University of Szeged (now University of Szeged). Since 2000 he has been a university professor.

From 1990, he was general counsel of the Constitutional Court, and from 1996 he was Secretary General of the Constitutional Court. From 2000 to 2006 he was Deputy Head and then Head of the Office of the President of the Republic.

Since 2005, he has been a Hungarian member of the Venice Commission of the Council of Europe, from 2009 to 2011 he was Vice President of the Commission, and since October 2013 he has been Honorary President of the Venice Commission. He has been a member of the European Court of Human Rights since 2017.

LENKOVICS BARNABÁS (1950)

2007 és 2016 között volt az Alkotmánybíróság tagja. 2014-től 2016-ig az Alkotmánybíróság elnöke.

BARNABÁS LENKOVICS (1950)

Member of the Constitutional Court from 2007 to 2016. President of the Constitutional Court from 2014 to 2016.

SULYOK TAMÁS (1956)

2014 és 2024 között volt az Alkotmánybíróság tagja. 2016-tól 2024-ig az Alkotmánybíróság elnöke.

TAMÁS SULYOK (1956)

Member of the Constitutional Court from 2014 to 2024. President of the Constitutional Court from 2016 to 2024.

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán 1974-ben végzett. 1974-től 2012-ig volt egyetemi oktató az ELTE ÁJK Polgári Jogi Tanszékén, 2000-től egyetemi tanár. 2000-től 2015-ig a győri Széchenyi István Egyetem, Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Kar, Polgári- és Polgári Eljárásjogi Tanszék vezetője.

2001-től 2007-ig az állampolgári jogok országgyűlési biztosja volt.

He graduated from the Faculty of Law of Eötvös Loránd University in 1974. From 1974 to 2012 he was a lecturer at the Department of Civil Law at the Faculty of Law of ELTE, from 2000, a university professor. From 2000 to 2015, he was Head of the Department of Civil Law and Civil Procedure at the Deák Ferenc Faculty of Law of Széchenyi István University of Győr.

From 2001 to 2007 he was the Parliamentary Commissioner for Citizens' Rights.

A szegedi JATE Állam- és Jogtudományi Karán szerzett jogi diplomát 1980-ban. 1982-től 1991-ig jogtanácsos, 1991-től alkotmánybíróvá választásáig ügyvéd volt. 2005 szeptembere óta meghívott előadóként alkotmányjogot oktat a Szegedi tudományegyetem jogi karán. 2013-ban PhD fokozatot szerzett.

2024 márciusa óta köztársasági elnök.

He graduated from the Faculty of Law and Political Sciences of JATE, Szeged, in 1980. From 1982 to 1991 he was a legal adviser, and from 1991 until his election as a Justice of the Constitutional Court he was a lawyer. Since September 2005 he has been a visiting lecturer in Constitutional Law at the Faculty of Law of the University of Szeged. In 2013, he obtained a PhD degree.

President of the Republic from March 2024.

35

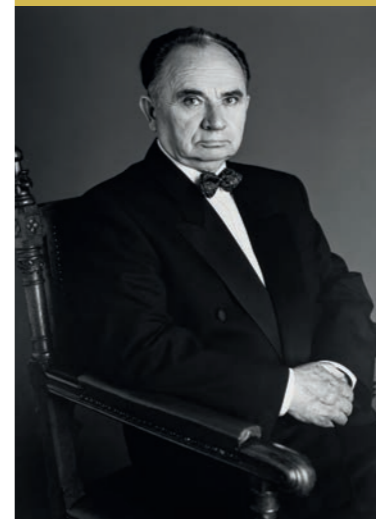
AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG VOLT TAGJAI

FORMER MEMBERS OF THE CONSTITUTIONAL COURT

ÁDÁM ANTAL (1930-2020)

1989 és 1998 között volt
az Alkotmánybíróság tagja.

ANTAL ÁDÁM (1930-2020)

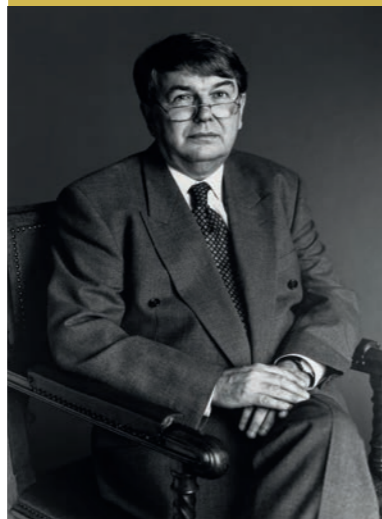
Member of the Constitutional
Court from 1989 to 1998.

Egyetemi tanulmányait 1953-ban fejezte be a Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán. 1967-ben egyetemi tanárnak nevezték ki a pécsi Jogi Kar Alkotmányjogi Tanszékére. 1975-től 1978-ig a kar dékánja. 1958-ban kandidátusi fokozatot szerzett. Kutatási területe az alkotmány és az alkotmányosság, a központi állami szervek, az emberi jogok és a társadalmi szervezetek témaköre volt.

He graduated from the Faculty of Law of the University of Pécs in 1953. In 1967 he was appointed university professor at the Department of Constitutional Law at the Faculty of Law in Pécs. From 1975 to 1978 he was Dean of the Faculty. In 1958 he obtained a Candidate of Science degree. His research focused on the constitution and constitutionalism, central state bodies, human rights and social organisations.

BAGI ISTVÁN (1942-2021)

1997 és 2006 között volt az Alkotmánybíróság tagja.

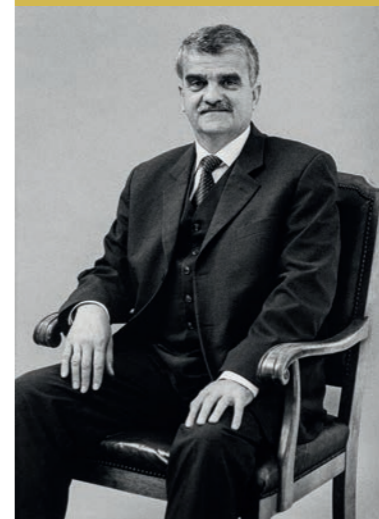

ISTVÁN BAGI (1942-2021)

Member of the Constitutional Court from 1997 to 2006.

BALOGH ELEMÉR (1958)

2005 és 2014 között volt az Alkotmánybíróság tagja.

ELEMÉR BALOGH (1958)

Member of the Constitutional Court from 2005 to 2014.

A pécsi tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán szerzett jogi diplomát 1965-ben. Ügyvédjelölt, majd ügyvéd Pécsen. 1978 és 1983 között a Pécsi Ügyvédi Kamara Fegyelmi Bizottságának tanácsvezetője, 1983-tól a Pécsi Ügyvédi Kamara titkára. 1989-től az Országos Ügyvédi Tanács (Országos Ügyvédi Kamara) Elnökségének tagja. 1981 és 1983 között az Igazságügyi Minisztérium Kodifikációs Bizottságának munkatársa. 1989-től kezdődően a Janus Pannonius Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán oktatott.

He graduated from the Faculty of Law of the University of Pécs in 1965. He was trainee lawyer, then lawyer in Pécs. Between 1978 and 1983 he was the head of the Disciplinary Committee of the Pécs Bar Association, and from 1983 he was the secretary of the Pécs Bar Association. From 1989 he was member of the Presidium of the National Bar Council (National Bar Association). Between 1981 and 1983 he was a member of the staff of the Codification Committee of the Ministry of Justice. From 1989 he taught at the Faculty of Law of the Janus Pannonius University of Sciences.

A szegedi egyetem jogi karán szerzett diplomát 1983-ban, két évvel később jogtanácsosi szakvizsgát tett, majd a freiburgi egyetemen tanult 1989 és 1991 között, és ugyanott szerzett doktori fokozatot 1992-ben.

A Szegedi Tudományegyetemen jelenleg európai alkotmány- és jogtörténetet, valamint magyar büntetőjog-történetet oktat. 2002 óta egyetemi tanár.

He graduated from the Faculty of Law of the University of Szeged in 1983, passed the bar exam two years later, and studied at the University of Freiburg from 1989 to 1991, obtaining his doctorate there in 1992.

He currently teaches European constitutional and legal history and the history of Hungarian criminal law at the University of Szeged. Since 2002 he has been a university professor.

BALSAI ISTVÁN (1947-2020)

2011 és 2020 között volt
Alkotmánybíróság tagja.

ISTVÁN BALSAI (1947-2020)

Member of the Constitutional
Court from 2011 to 2020.

BRAGYOVA ANDRÁS (1950-2020)

2005 és 2014 között volt
az Alkotmánybíróság tagja.

ANDRÁS BRAGYOVA (1950-2020)

Member of the Constitutional
Court from 2005 to 2014.

A budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán 1967 és 1972 között végezte tanulmányait. 1974-től 2007-ig ügyvéd volt Budapesten.

1990 és 2011 között országgyűlési képviselő, több alkalommal elnöke volt az alkotmányügyi bizottságnak, valamint az alkotmány-előkészítő bizottságnak. 1990-től 1994-ig igazságügy-miniszter volt.

He studied at the Faculty of Law of Eötvös Loránd University, Budapest from 1967 to 1972. From 1974 to 2007 he was a lawyer in Budapest.

Between 1990 and 2011, he was a Member of Parliament and chaired the Constitutional Affairs Committee and the Constitution Preparation Committee on several occasions. From 1990 to 1994 he was Minister of Justice.

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán végzett 1975-ben. 1977-től a Magyar Tudományos Akadémia Jogtudományi Intézetének munkatársa. 1990-ben Humboldt ösztöndíjasként Freiburgban kutatót. A Miskolci Egyetem Állam- és Jogtudományi karán az 1980-as évektől tanított előbb a Nemzetközi Jogi, később az Alkotmányjogi Tanszéken. 2000-től egyetemi tanár volt.

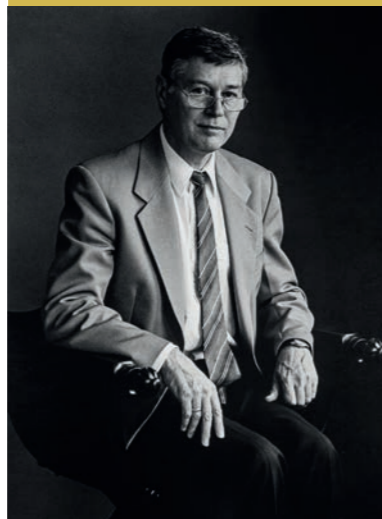
1994 és 2004 között a Közép-európai Egyetem Politikatudományi Tanszékének állandó vendég-tanára volt.

He graduated from the Faculty of Law of Eötvös Loránd University in 1975. From 1977 he was a staff member at the Institute of Political Science and Law of the Hungarian Academy of Sciences. In 1990, he was a Humboldt Research Fellow in Freiburg. At the Faculty of Law of the University of Miskolc he taught from the 1980s, first in the Department of International Law and later in the Department of Constitutional Law. Since 2000 he was a university professor.

Between 1994 and 2004 he was a visiting professor at the Department of Political Science of the Central European University.

CZÚCZ OTTÓ (1946)

1998 és 2004 között volt az Alkotmánybíróság tagja.

OTTÓ CZÚCZ (1946)

Member of the Constitutional Court from 1998 to 2004.

DIENES-OEHM EGON (1945)

2011 és 2023 között volt az Alkotmánybíróság tagja.

EGON DIENES-OEHM (1945)

Member of the Constitutional Court from 2011 to 2023.

Egyetemi diplomáját 1971-ben Szegeden szerezte a JATE Állam- és Jogtudományi Karán. 1974 óta a kar oktatója volt. 1993-ban megszervezte a JATE Állam- és Jogtudományi Karán a Szociális-Jogi Kutatócsoportot. 1995-től egyetemi tanár, a Munka és Szociális Jogi Tanszék vezetője.

1989 és 1990 között a József Attila Tudományegyetem Jogtudományi Karának dékánja, 1992 és 1997 között az egyetem rektorhelyettese volt. 2004-től 2015-ig az Európai Közösségek Törvényszékének bírója.

He graduated from the Faculty of Law of JATE Szeged in 1971. He has been a lecturer at the faculty since 1974. In 1993, he organized the Social-Legal Research Group at the JATE Faculty of Law. Since 1995 he has been a professor and head of the Department of Labour and Social Law.

From 1989 to 1990, he was Dean of the Faculty of Law at the József Attila University, and from 1992 to 1997, he was Deputy Rector of the University. He was Justice at the General Court of the European Communities from 2004 to 2015.

Jogi diplomáját a szegedi József Attila Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán szerezte 1968-ban.

1968 és 1975 között jogtanácsos, 1975 óta a közgazdaságban dolgozott, előbb a nemzetközi kereskedelemmel, majd az európai integrációval foglalkozott. 1998 és 2003 között az Integrációs Államtitkárság helyettes vezetője, 2003 és 2007 között pedig a Brüsszelben működő Állandó Képviselőn helyettes képviselő volt.

1997-től oktatott a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen.

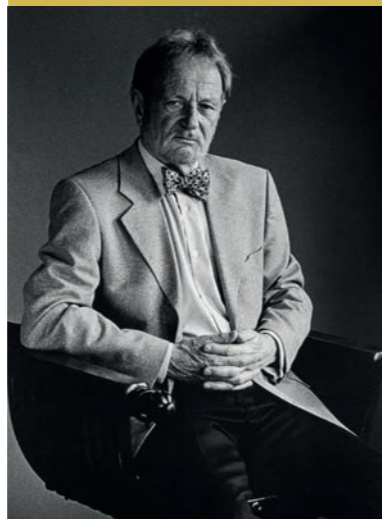
He received a law degree from the Faculty of Law of the József Attila University of Szeged in 1968.

From 1968 to 1975 he was a legal adviser, and since 1975 he has worked in public administration, first in the field of international trade and then European integration. From 1998 to 2003 he was Deputy Head of the State Secretariat for Integration and from 2003 to 2007 he was Deputy Representative at the Permanent Representation in Brussels.

From 1997 he taught at Pázmány Péter Catholic University.

ERDEI ÁRPÁD (1939-2021)

1998 és 2007 között volt az Alkotmánybíróság tagja.
2003 és 2007 között az Alkotmánybíróság helyettes elnöke.

ÁRPÁD ERDEI (1939-2021)

Member of the Constitutional Court from 1998 to 2007.
Deputy President of the Constitutional Court from 2003 to 2007.

HARMATHY ATTILA (1937-2022)

1998 és 2007 között volt az Alkotmánybíróság tagja.

ATTILA HARMATHY (1937-2022)

Member of the Constitutional Court from 1998 to 2007.

1962-ben szerzett jogi diplomát az ELTE Állam- és Jogtudományi Karán. 1970-ig az Országos Kriminológiai Intézet munkatársa, azt követően az ELTE Állam- és Jogtudományi Kar Büntető Eljárásjogi Tanszékének oktatója, tíz éven át tanszékvezetője. 1985-ben szerzett kandidátusi fokozatot, 1994-ben habilitált.

He graduated in law from the Faculty of Law of ELTE in 1962. Until 1970 he worked at the National Institute of Criminalistics, then he was a lecturer at the Department of Criminal Procedure at the Faculty of Law of ELTE, and for ten years he was the head of the department. He obtained Candidate of Science degree in 1985 and habilitated in 1994.

Egyetemi tanulmányait az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán végezte. 1962-től az MTA Állam- és Jogtudományi Intézetében dolgozott. Az ELTE Állam- és Jogtudományi Karán római jogot, majd polgári jogot oktatott. 1982-től egyetemi tanár volt.

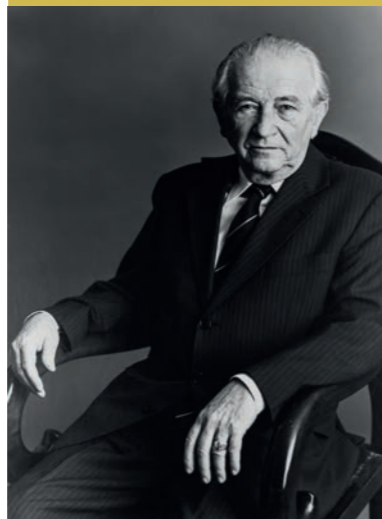
1993 májusától a Magyar Tudományos Akadémia levelező, 1998-tól rendes tagja volt. 1993 és 1995 között az MTA főtitkárhelyettese, 1996-tól alelnöke volt.

He studied at the Faculty of Law of Eötvös Loránd University. From 1962 he worked at the Institute of Political Science and Law of the Hungarian Academy of Sciences. At the Faculty of Law of ELTE he taught Roman law and then civil law. Since 1982 he was a university professor.

He was a corresponding member of the Hungarian Academy of Sciences since May 1993 and a full member since 1998. From 1993 to 1995 he was Deputy Secretary General of the Academy, and from 1996 Vice President.

HERCZEGH GÉZA (1928-2010)

1990 júliusa és 1993 májusa között volt az Alkotmánybíróság tagja. 1990 és 1993 között az Alkotmánybíróság helyettes elnöke.

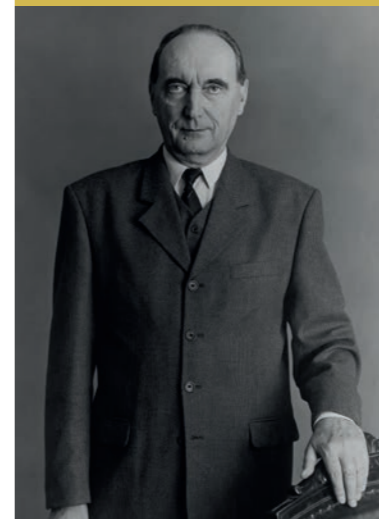

GÉZA HERCZEGH (1928-2010)

Member of the Constitutional Court from July 1990 to May 1993. Deputy President of the Constitutional Court from 1990 to 1993.

KILÉNYI GÉZA (1936-2016)

1989 és 1998 között volt az Alkotmánybíróság tagja.

GÉZA KILÉNYI (1936-2016)

Member of the Constitutional Court from 1989 to 1998.

A Szegedi Tudományegyetem Jogtudományi Karán 1951-ben szerzett jogi diplomát. Ezt követően az MTA Állam- és Jogtudományi Intézetének munkatársa lett. 1967-től a pécsi tudományegyetem oktató, tanszékvezető volt. 1980-ban lett egyetemi tanár. 1985-ben a Magyar Tudományos Akadémia levelező, 1990-ben rendes tagjává választották.

1993 és 2003 között az Egyesült Nemzetek Szervezete hágai Nemzetközi Bíróságának tagja volt.

He graduated from the Faculty of Law of the University of Szeged in 1951. He then became a staff member of the Institute of Political Science and Law of the Hungarian Academy of Sciences. From 1967 he taught at the University of Pécs, where he was head of department. Since 1980, he was a university professor. He was a corresponding member of the Hungarian Academy of Sciences since 1985 and was elected a full member in 1990.

From 1993 to 2003, he was a member of the United Nations International Court of Justice in The Hague.

Az egyetemi jogi végzettséget Budapesten szerezte meg 1958-ban. Ezt követően ügyészként dolgozott; tevékenységi köre a közigazgatás működésének törvényességi felügyelete volt. 1973-1985 között az Államigazgatási Szervezési Intézet tudományos igazgatóhelyettese. A jogtudományok doktora fokozatot 1978-ban szerezte meg. 1986-tól az MTA Államtudományi Kutatások Programirodája igazgatója. 2000 és 2006 között a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Közjogi Intézetének igazgatója volt.

1988-1989-ben igazságügyminiszter-helyettes volt.

He obtained his law degree in Budapest in 1958. Afterwards he worked as a prosecutor, supervising the legality of the functioning of the public administration. From 1973 to 1985 he was deputy scientific director of the Institute for the Organisation of Public Administration. He obtained a doctorate in law in 1978. Since 1986 he has been Director of the Programme Office for Public Administration Research of the Hungarian Academy of Sciences. From 2000 to 2006 he was Director of the Institute of Public Law at Pázmány Péter Catholic University.

In 1988-1989 he was Deputy Minister of Justice.

KISS LÁSZLÓ (1951)

1998 és 2016 között volt az Alkotmánybíróság tagja.

LÁSZLÓ KISS (1951)

Member of the Constitutional Court from 1998 to 2016.

KOVÁCS PÉTER (1959)

2005 és 2014 között volt az Alkotmánybíróság tagja.

PÉTER KOVÁCS (1959)

Member of the Constitutional Court from 2005 to 2014.

A pécsi egyetem Állam- és Jogtudományi Karán szerzett jogi diplomát. 1975-től a pécsi egyetemen alkotmányjogot, közigazgatási jogot és törvényhozást tanított. 1993-tól tanszékvezető volt, 1992-ben lett egyetemi tanár. 2007-ben a Budapesti Corvinus Egyetem Közigazgatástudományi Kara *honoris causa* doktorává választotta.

He graduated from the Faculty of Law of the University of Pécs in 1980. From 1975, he taught constitutional law, administrative law and legislation at the University of Pécs. He was head of department from 1993 and became professor in 1992. In 2007 he was awarded an *honoris causa* doctorate by the Faculty of Public Administration of the Corvinus University of Budapest.

1983-ban a szegedi egyetem Állam- és Jogtudományi Karán szerzett jogi diplomát. A Miskolci Egyetemnek 1983-tól 2008-ig volt oktatója, 1998-tól egyetemi tanár, 1999 és 2005 között a nemzetközi jogi tanszék vezetője. 1997 óta a Pázmány Péter Katolikus Egyetem egyetemi tanára és tanszékvezetője.

1998-1999-ben a Külügyminisztérium Emberi és Kisebbségi Jogi Főosztály vezetője volt.

2015-től 2024-ig a Nemzetközi Büntetőbíróság bírója volt.

He graduated from the Faculty of Law of the University of Szeged in 1983. He was a lecturer at the University of Miskolc from 1983 to 2008, a professor from 1998, and head of the Department of International Law from 1999 to 2005. Since 1997 he has been Professor and Head of Department at Pázmány Péter Catholic University.

In 1998-1999 he was Head of the Department of Human and Minority Rights of the Ministry of Foreign Affairs.

From 2015 to 2024, he was a Justice at the International Criminal Court.

KUKORELLI ISTVÁN (1952)

1999 és 2008 között volt az Alkotmánybíróság tagja.

ISTVÁN KUKORELLI (1952)

Member of the Constitutional Court from 1999 to 2008.

Az ELTE Állam- és Jogtudományi Karán 1976-ban szerzett jogi diplomát. 1976-tól az egyetem Alkotmányjogi Tanszékének oktatója, 1991-től tanszékvezető. 1999-ben egyetemi tanárrá nevezték ki. A Magyar Tudományos Akadémia doktora.

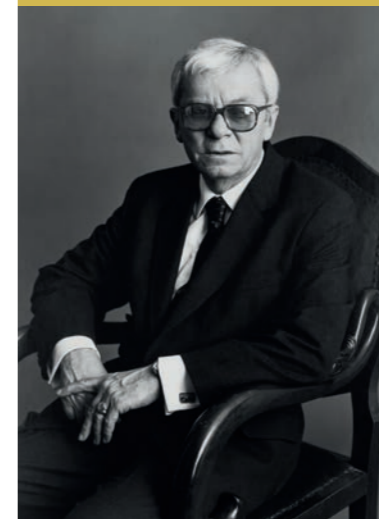
1994-től az Országos Választási Bizottság tagja, 1997-től elnöke volt.

He graduated from the Faculty of Law of ELTE in 1976. Since 1976 he has been a lecturer at the Department of Constitutional Law, and since 1991 he has been Head of the Department. In 1999 he was appointed university professor. He holds a doctorate from the Hungarian Academy of Sciences.

From 1994, he was a member and from 1997 President of the National Election Committee.

LÁBADY TAMÁS (1944-2017)

1990 és 1999 között volt az Alkotmánybíróság tagja. 1993 és 1998 között az Alkotmánybíróság helyettes elnöke.

TAMÁS LÁBADY (1944-2017)

Member of the Constitutional Court from 1990 to 1999. Deputy President of the Constitutional Court from 1993 to 1998.

1968-ban a Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán szerzett jogi diplomát. 1970-től polgári peres ügyekben ítélező bíró, 1980-tól megyei bírósági tanácsvezető volt. 1973-tól oktatott a pécsi jogi karon polgári jogot. 1988-ban kandidátusi fokozatot szerzett. 1991-től egyetemi docens. 1996-tól a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Karának oktatója. 1999–2001 között a Baranya Megyei Bíróság tanácselnöke, 2003-ban a Pécsi Ítéltábla elnöke volt.

He graduated from the Faculty of Law of the University of Pécs in 1968. From 1970 he was a civil litigation judge and from 1980 he was a county court judge. From 1973 he taught civil law at the Faculty of Law in Pécs. In 1988 he obtained a Candidate of Science degree. Since 1991 he was an associate professor. Since 1996, he was a lecturer at the Faculty of Law of Pázmány Péter Catholic University. Between 1999-2001 he was President of the Baranya County Court, and in 2003 he was President of the Pécs Regional Court of Appeal.

LÉVAY MIKLÓS (1954)

2007 és 2016 között volt az Alkotmánybíróság tagja.

MIKLÓS LÉVAY (1954)

Member of the Constitutional Court from 2007 to 2016.

POKOL BÉLA (1950)

2011 és 2023 között volt az Alkotmánybíróság tagja.

BÉLA POKOL (1950)

Member of the Constitutional Court from 2011 to 2023.

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán 1980-ban végzett 1981-től 2004-ig a Miskolci Egyetem Állam- és Jogtudományi Karának főállású oktatója volt, ahol 1992–2000 között dékánhelyettes, 2000-től 2004-ig dékán. 1995-től 2006 júniusáig az ME ÁJK Bűnügyi Tudományok Intézetének igazgatója volt. 2001–2004 között a PPKE JÁK Bűnügyi Tudományok Intézetében résztvevő egyetemi tanár. 2004 óta az ELTE Állam- és Jogtudományi Karának oktatója, 2004-től a Kriminológiai Tanszék vezetője. 2006-től 2007-ig általános rektorhelyettes. 1998-tól egyetemi tanár.

He graduated from the Faculty of Law of Eötvös Loránd University in 1980 and from 1981 to 2004 he was a full-time lecturer at the Faculty of Law of the University of Miskolc, where he was Deputy Dean from 1992 to 2000 and Dean from 2000 to 2004. From 1995 to June 2006 he was Director of the Institute of Criminal Sciences at the Faculty of Law of the University of Miskolc. From 2001–2004 he was a part-time lecturer at the Institute of Criminal Sciences of the Faculty of Law of the Pázmány Péter Catholic University. Since 2004, he has been a lecturer at the Faculty of Law of ELTE, and since 2004 he has been Head of the Department of Criminology. General Vice-Rector from 2006 to 2007. Since 1998 he has been a university professor.

Egyetemi tanulmányait 1977-ben fejezte be az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán, ahol ezt követően állam- és jogelméletet, valamint politológiát oktatott. 1991-től egyetemi tanár. 1991-től a szegedi József Attila Tudományegyetem (jelenleg Szegedi Tudományegyetem) Állam- és Jogtudományi Kara Jogbölcseleti és Jogszociológiai tanszékének vezetője volt.

1998 és 2002 között országgyűlési képviselő, az Alkotmányügyi Bizottság elnöke volt.

He completed his university studies in 1977 at the Faculty of Law of Eötvös Loránd University, where he subsequently taught political science, legal theory and political theory. Since 1991 he has been a university professor. Since 1991, he has been Head of the Department of Legal Theory and Legal Sociology at the Faculty of Law of the József Attila University of Szeged (now University of Szeged).

Between 1998 and 2002, he was a Member of Parliament and Chairman of the Committee on Constitutional Affairs.

SCHMIDT PÉTER (1926-2022)

1990 és 1996 között volt az Alkotmánybíróság tagja.

PÉTER SCHMIDT (1926-2022)

Member of the Constitutional Court from 1990 to 1996.

SOLT PÁL (1937)

1989 és 1990 között volt az Alkotmánybíróság tagja.

PÁL SOLT (1937)

Member of the Constitutional Court from 1989 to 1990.

Az ELTE Állam- és Jogtudományi Karán végzett 1951-ben. Az ELTE Állam- és Jogtudományi Kara Alkotmányjogi tanszékének oktatója, egy ideig vezetője. Három éven át a kar dékánja volt. Az MTA Állam- és Jogtudományi Intézetének, valamint a Társadalomtudományi Intézetnek kutatója volt. 1956-ban kandidátusi fokozatot szerzett. Elsősorban az állampolgári jogok elméletével, valamint a választójog alkotmánytani problémáival foglalkozott.

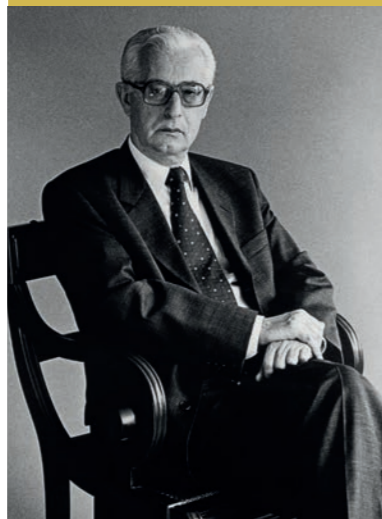
He graduated from the Faculty of Law of Eötvös Loránd University in 1951. He was lecturer and for a time head of the Department of Constitutional Law at the Faculty of Law of ELTE. He was Dean of the Faculty for three years. He was a researcher at the Institute of Political Science and Law and the Institute of Social Sciences of the Hungarian Academy of Sciences. In 1956 he obtained a Candidate of Science degree. He was mainly concerned with the theory of civil rights and the constitutional problems of electoral law.

1960-ban szerzett jogi diplomát ELTE Állam- és Jogtudományi Karán. 1980-tól a Legfelsőbb Bíróságon polgári ügyszakos bíró volt. 1989 novemberétől 1990 júniusáig volt az Alkotmánybíróság tagja, majd 1990-től 2002-ig a Legfelsőbb Bíróság elnöke volt.

He graduated from the Faculty of Law of ELTE in 1960. From 1980, he was a civil judge at the Supreme Court. He was a member of the Constitutional Court from November 1989 to June 1990 and President of the Supreme Court from 1990 to 2002.

STRAUSZ JÁNOS (1934-2020)

1998 és 2004 között volt az Alkotmánybíróság tagja.

JÁNOS STRAUSZ (1934-2020)

Member of the Constitutional Court from 1998 to 2004.

1963 novemberében szerzett diplomát. 1963 decemberétől 1967 februárjáig bírósági fogalmazó, majd 1967 februárjában tanácsvezető bírónak nevezték ki. 1977 novemberétől a Fővárosi Bíróságon a fellebbezési tanács tagja, 1980 augusztusától elsőfokú tanácselnök.

He graduated in law in November 1963. From December 1963 to February 1967, he was a court clerk, and in February 1967 he was appointed as a judge and head of panel. In November 1977 he became a member of the appeals chamber of the Budapest-Capital Court, and in August 1980 he became first chamber chairman.

STUMPF ISTVÁN (1957)

2010 és 2019 között volt az Alkotmánybíróság tagja.

ISTVÁN STUMPF (1957)

Member of the Constitutional Court from 2010 to 2019.

Az Eötvös Loránd Tudományegyetemen 1982-ben jogi, 1985-ben szociológus diplomát szerzett. 1987-től az MTA Politikai Tudományok Intézetének tudományos kutatója volt. 1996-tól a politikatudomány kandidátusa, 2008-ban az ELTE Állam- és Jogtudományi Karán politikatudományokból habilitált. 1982-től oktatott az ELTE Állam- és Jogtudományi Karán. 2015-ben lett egyetemi tanár.

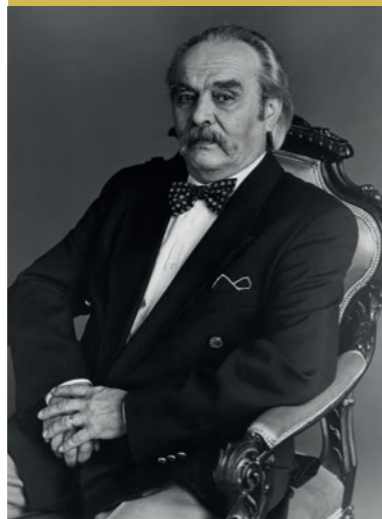
1998-tól 2002-ig miniszter, a Miniszterelnöki Hivatal vezetője volt. 2021-től a Tokaj-Hegyalja Egyetem fenntartó Tokaj-Hegyalja Egyetemért Alapítvány kuratóriumának elnöke.

He graduated from Eötvös Loránd University in 1982 with a degree in law and in 1985 with a degree in sociology. From 1987 he was a researcher at the Institute of Political Sciences of the Hungarian Academy of Sciences. In 1996 he was awarded a Candidate of Political Science and in 2008 he habilitated in Political Science at the Faculty of Law of ELTE. Since 1982, he has been a lecturer at the Faculty of Law of ELTE. Since 2015 he has been a university professor.

From 1998 to 2002 he was the head of the Prime Minister's Office. From 2021, he was the Chairman of the Board of Trustees of the Tokaj-Hegyalja University Foundation.

SZABÓ ANDRÁS (1928-2011)

1990 és 1998 között volt az Alkotmánybíróság tagja.

ANDRÁS SZABÓ (1928-2011)

Member of the Constitutional Court from 1990 to 1998.

Jogi tanulmányait a kolozsvári Bolyai Tudományegyetemen kezdte, majd 1953-ban az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán szerzett diplomát. 1953-tól az MTA Állam- és Jogtudományi Intézetében tudományos kutató, később a Büntetőjogi és Kriminológiai Osztály vezetője. 1978-ban a jogtudományok doktora fokozatot szerzett. A Magyar Kriminológiai Társaság, illetve a Magyar Kisebbségvédelmi Egyesület elnöke, valamint a szegedi József Attila Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának egyetemi tanára volt.

He began his legal studies at the Bolyai University in Cluj, and in 1953 he graduated from the Faculty of Law of the Eötvös Loránd University. From 1953 he was a researcher at the Institute of Political Science and Law of the Hungarian Academy of Sciences, later becoming head of the Department of Criminal Law and Criminology. In 1978 he obtained a doctorate in law. He was President of the Hungarian Society of Criminology and the Hungarian Association for the Protection of Minorities, and a professor at the Faculty of Law of the József Attila University of Szeged.

SZALAY PÉTER (1960-2024)

2011 és 2023 között volt az Alkotmánybíróság tagja.

PÉTER SZALAY (1960-2024)

Member of the Constitutional Court from 2011 to 2023.

Egyetemi tanulmányait az ELTE Állam- és Jogtudományi Karán 1984-ben fejezte be.

1984 és 1987 között az ELTE ÁJK Államjogi Tanszékén oktatott. 1988-tól 1990-ig az Igazságügyi Minisztérium Törvényelőkészítő Főosztályán dolgozott, majd 1990 és 1992 között a Miniszterelnöki Hivatalban volt kormányfőtanácsos, 1993-1998-ig a Pénzügyi Központ jogi igazgatója, 1998-tól ügyvéd volt.

He graduated from the Faculty of Law of the ELTE in 1984.

Between 1984 and 1987 he taught at the Department of Constitutional Law at the ELTE. From 1988 to 1990 he worked at the Department of Legislation Preparation of the Ministry of Justice, then from 1990 to 1992 he was Chief Counsel to the Prime Minister's Office, from 1993 to 1998 he was Legal Director of the Financial Institutions Centre, and from 1998 he was a lawyer.

SZÍVÓS MÁRIA (1949)

2011 és 2023 között volt az Alkotmánybíróság tagja.

MÁRIA SZÍVÓS (1949)

Member of the Constitutional Court from 2011 to 2023.

A Szegedi József Attila Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán szerzett jogi diplomát 1978-ban. 1984-től 1993-ig ügyvéd. 1993-tól büntető ügyszakos bíró, 2008-tól a Fővárosi Bíróságon a másodfokú tanács tanácselnöke.

1993-tól a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Karának oktatója. 1995-től a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Kar Büntetőjogi Tanszékének oktatója, adjunktus, 2006-tól mestertanár, 2013-tól címzetes egyetemi tanár.

She graduated from the Faculty of Law of József Attila University, Szeged, in 1978. Since 1984 she has been a lawyer. Since 1993 she has been a criminal judge, and since 2008 she has been the chairperson of the second instance panel at the Budapest-Capital Court.

Since 1993, she has been a lecturer at the Faculty of Humanities of the Pázmány Péter Catholic University. Since 1995 he has been a lecturer at the Department of Criminal Law of the Faculty of Law, Pázmány Péter Catholic University, in 2006 she was appointed a master lecturer, and since 2013 she has been an honorary professor.

TERSZTYÁNSZKY ÖDÖN (1929-2022)

1990 és 1999 között volt az Alkotmánybíróság tagja.

ÖDÖN TERSZTYÁNSZKY (1929-2022)

Member of the Constitutional Court from 1990 to 1999.

1957-ben szerzett diplomát a Budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem jogi karán. 1959-ben nevezték ki bírónak. 1972-től a Fővárosi Bíróságon, 1977-től a Legfelsőbb Bíróságon polgári bírói ügyszakban, elsősorban vagyoni, szerzői és iparjogvédelmi ügyeket tárgyalt. 1990 januárjától alkotmánybíróvá történt megválasztásáig az Alkotmánybíróság főtanácsosa volt.

He graduated from the Faculty of Law of the Eötvös Loránd University of Budapest in 1957. He was appointed a judge in 1959. From 1972 he worked at the Budapest-Capital Court, and from 1977 at the Supreme Court as a civil judge, dealing mainly with property, copyright and industrial property cases. From January 1990 until his election as a Justice of the Constitutional Court, he was General Counsel of the Constitutional Court.

**TERSZTYÁNSZKYNÉ
VASADI ÉVA
(1936)**

1999 és 2006 között volt az Alkotmánybíróság tagja.

**ÉVA
TERSZTYÁNSZKY
VASADI
(1936)**

Member of the Constitutional Court from 1999 to 2006.

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán 1958-ban szerzett jogi diplomát. 1961-től 1989-ig az OTP Bank Központ Jogi Igazgatóságának vezető jogtanácsosa. 1989-től az Alkotmánybíróság főtanácsosa. 1997-től a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen címzetes docenként pénzügyi jogot oktatott, 1998-tól gazdasági dékánhelyettes volt.

She graduated from the Faculty of Law of Eötvös Loránd University in 1958. From 1961 to 1989, she was senior counsel of the Legal Directorate of the OTP Bank Centre. From 1989 she was General Counsel of the Constitutional Court. From 1997 she was honorary associate professor teaching financial law at the Pázmány Péter Catholic University, and from 1998 she was deputy dean for finances.

**TRÓCSÁNYI
LÁSZLÓ
(1956)**

2007 és 2010 között volt az Alkotmánybíróság tagja.

**LÁSZLÓ
TRÓCSÁNYI
(1956)**

Member of the Constitutional Court from 2007 to 2010.

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán végzett 1980-ban. 1981-től 1988-ig az MTA Állam- és Jogtudományi Intézetének tudományos munkatársa volt. 2000 és 2004 között Belgiumban, 2010 és 2014 között Párizsban volt nagykövet. 1989-től oktatott a Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán, 1994-től tanszékvezető 2000-től egyetemi tanár. 2022 óta a Károli Gáspár Református Egyetem rektora. 2020 szeptembere óta a Magyar Jogász Egylet elnöke.

2014-től 2019-ig igazságügyi miniszter, 2019-től 2024-ig az Európai Parlament képviselője volt.

He graduated from the Faculty of Law of Eötvös Loránd University in 1980. From 1981 to 1988 he was a research fellow at the Institute of Political Science and Law of the Hungarian Academy of Sciences. From 2000 to 2004 he was Ambassador to Belgium, and from 2010 to 2014 he was Ambassador in Paris. Since 1989 he was teaching at the Faculty of Law of the University of Szeged, from 1994 he was head of the department, since 2000 he has been a university professor. Since 2022 he has been Rector of the Károli Gáspár Reformed University. President of the Hungarian Lawyers' Association since September 2020.

He was Minister of Justice from 2014 to 2019 and Member of the European Parliament from 2019 to 2024.

VARGA ZS. ANDRÁS (1968)

2014 és 2020 között volt az Alkotmánybíróság tagja.

ANDRÁS VARGA ZS. (1968)

Member of the Constitutional Court from 2014 to 2020.

VÖRÖS IMRE (1944)

1990 és 1999 között volt az Alkotmánybíróság tagja.

IMRE VÖRÖS (1944)

Member of the Constitutional Court from 1990 to 1999.

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán végzett 1995-ben. 1995 és 2000 között az országgyűlési biztos hivatalában dolgozott, 1999-től 2000-ig hivatalvezetőként. 2000-től 2006-ig és 2010-től 2013-ig a legfőbb ügyész helyettese, 2006-tól címzetes főügyész a Legfőbb Ügyészségen. 2013 óta az Európa Tanács Velencei Bizottságának a magyar tagja. 2020 óta a Kúria elnöke.

2004 óta tanít alkotmányjogot és közigazgatási jogot a PPKE Jog- és Államtudományi Kar Közigazgatási Jogi Tanszékén, 2008-tól tanszékvezető, 2012-től egyetemi tanár, 2013 és 2016 között dékán.

He graduated from the Faculty of Law of Eötvös Loránd University in 1995. Between 1995 and 2000, he worked in the office of the Parliamentary Commissioner, as Head of the Office from 1999 to 2000. From 2000 to 2006 and from 2010 to 2013, he was Deputy Prosecutor General, and from 2006 he was honorary chief prosecutor at the Prosecutor General's Office. Since 2013, he has been a Hungarian member of the Venice Commission of the Council of Europe. President of the Curia since 2020.

Since 2004, he has been teaching constitutional law and administrative law at the Department of Administrative Law of the Faculty of Law of the University of PPKE, since 2008 Head of Department, since 2012 university professor, from 2013 to 2016 Dean.

1968-ban szerzett jogi diplomát az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán. 1968-1969-ben külkereskedelmi jogász. 1969-től az MTA Állam- és Jogtudományi Intézet kutatója, 2002-től nyugdíjazásáig kutatási igazgatóhelyettese. 2010-ben a Magyar Tudományos Akadémia levelező, 2016-ban pedig rendes tagjává választották.

He graduated in law from the Faculty of Law of Eötvös Loránd University in 1968. In 1968-1969 he was a foreign trade lawyer. From 1969 he worked as a research fellow at the Institute of Political Science and Law of the Hungarian Academy of Sciences, and from 2002 until his retirement he was Deputy Director of Research. He was elected a corresponding member of the Hungarian Academy of Sciences in 2010 and a full member in 2016.

ZLINSZKY JÁNOS (1928-2015)

1989 és 1998 között volt
az Alkotmánybíróság tagja.

JÁNOS ZLINSZKY (1928-2015)

Member of the Constitutional
Court from 1989 to 1998.

1957-ben avatták az ELTE Állam- és Jogtudományi Karán a jog- és államtudományok doktorává. 1957-68 között vállalati jogász, 1968 és 1982 között ügyvéd. 1982 őszétől római jogot adott elő a miskolci egyetem jogi karán. 1990-ben nevezték ki egyetemi tanárrá és a Jegtörténeti és Jogelméleti Intézet igazgatójává. 1990-ben lett a jogtudományok doktora. 1995-től 2000-ig a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Kar alapító dékánja volt.

1992-től 1998-ig tagja volt az Európa Tanács Velencei Bizottságának.

In 1957, he was awarded a doctorate in law and political sciences at the Faculty of Law of ELTE. He was a corporate lawyer from 1957-68 and a lawyer from 1968 to 1982. From the autumn of 1982 he was lecturing Roman law at the Faculty of Law of the University of Miskolc. In 1990 he was appointed university professor and director of the Institute of Legal History and Theory. In 1990 he was awarded a doctorate in legal science. From 1995 to 2000, he was the founding Dean of the Faculty of Law of Pázmány Péter Catholic University.

From 1992 to 1998 he was a member of the Venice Commission of the Council of Europe.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HATÁSKÖREI

POWERS OF THE CONSTITUTIONAL COURT

Az Alaptörvény és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (Abtv.) hatálybalépése 2012-ben jelentős változásokat hozott magával az Alkotmánybíróság számára. Egyrészt innentől fogva hatásköreit már nem csak az Alkotmánybíróságról szóló törvény, hanem alapvetően az Alaptörvény tartalmazza, másrészt hatásköre is jelentősen kibővült, mert jogosulttá vált a bírósági határozatok alkotmányosságának vizsgálatára is. Az új szabályozási környezet megalkotásakor a jogalkotó figyelemmel volt a korábbi alkotmánybírósági törvény hatásköri rendelkezéseire és az azokhoz kapcsolódó gyakorlatra is. Az alábbiakban áttekintjük az Alkotmánybíróságot a hatályos szabályok alapján megillető hatásköröket, rámutatva az előző szabályozási rezsimmel való azonosságokra és eltérésekre, valamint az Alaptörvény hatálybalépése óta bekövetkezett változásokra.

The entry into force of the Fundamental Law and the Act CLI of 2011 on the Constitutional Court (ACC) brought significant changes for the Constitutional Court in 2012. On the one hand, from that time on, its competences have not only been contained in the Act on the Constitutional Court, but also in the Fundamental Law, and on the other hand, its competences have been significantly extended, as it has become entitled to examine the constitutionality of court decisions. When creating the new regulatory environment, the law-maker also took into account the competence-related provisions of the previous Act on the Constitutional Court and the connected case-law. The following is an overview of the powers conferred on the Constitutional Court under the existing rules, highlighting the similarities and differences with the previous regulatory regime and the changes that have occurred since the entry into force of the Fundamental Law.

A 15 tagú Alkotmánybíróság első teljes ülése 2011-ben, elnök Paczolay Péter

The first plenary session of the 15-member Constitutional Court in 2011, the president is Péter Paczolay

ELŐZETES NORMAKONTROLL

Az előzetes normakontroll erősen kapcsolódik a törvényalkotás folyamatához, tulajdonképpen annak biztosítéka, hogy az Országgyűlés ne fogadjon el alaptörvény-ellenes normát, illetve, hogy azok ne léphessenek hatályba. A korábbi szabályozás szerint csak a köztársasági elnök élhetett ezzel a lehetőséggel, a hatályos szabályok szerint már az Országgyűlés is (a törvény kezdeményezője, a Kormány és az Országgyűlés elnöke indítványára).

Az Országgyűlés az indítványról a zárószavazást követően határoz, annak elfogadása esetén az Országgyűlés elnöke haladéktalanul megküldi az Alkotmánybíróságnak az elfogadott törvényt az Alaptörvénnyel való összhangjának vizsgálatára. Az indítványról az Alkotmánybíróság soron kívül, de legkésőbb harminc napon belül határoz. Ha az Alkotmánybíróság alaptörvény-ellenességet állapít meg, az Országgyűlés a törvényt az alaptörvény-ellenesség megszüntetése érdekében újratárgyalja.

Ha a köztársasági elnök a törvényt vagy annak valamely rendelkezését az Alaptörvénnyel ellentétesnek tartja – és korábban az Országgyűlés nem kért előzetes normakontrollt – a törvényt az Alaptörvénnyel való összhangjának vizsgálatára megküldi az Alkotmánybíróságnak. Az indítványról az Alkotmánybíróságnak ebben az esetben is soron kívül, legkésőbb harminc napon belül kell döntést hoznia.

PRELIMINARY NORM CONTROL

Preliminary norm control is strongly linked to the process of law-making, in fact it is a guarantee that the Parliament does not adopt norms that are contrary to the Fundamental Law and that they do not enter into force. Under the previous rules, only the President of the Republic could exercise this possibility, but under the current rules the National Assembly could do so (on the motion of the initiator of the Act, the Government and the Speaker of the Parliament).

The Parliament decides on the motion after the final vote and, if it is adopted, the Speaker of the Parliament immediately sends the adopted law to the Constitutional Court for examination of its conformity with the Fundamental Law. The Constitutional Court shall decide out of turn but not later than within thirty days on the motion. If the Constitutional Court finds an infringement of the Fundamental Law, Parliament renegotiates the Act in order to eliminate the infringement.

If the President of the Republic considers the Act or any of its provisions to be in conflict with the Fundamental Law – and the Parliament had not requested a preliminary norm control earlier – he or she shall send the Act to the Constitutional Court for examination of its conformity with the Fundamental Law. In this case, the Constitutional Court shall also decide on the petition out of turn, within thirty days at the latest.

Az Országgyűlés által újra megtárgyalt és elfogadott törvény Alaptörvénnyel való összhangjának vizsgálata ismételten kérhető az Alkotmánybíróságtól. Az Alkotmánybíróság az ismételt indítványról soron kívül, de legkésőbb tíz napon belül határoz.

Ha az Alkotmánybíróság a köztársasági elnök kezdeményezésére lefolytatott vizsgálat során nem állapít meg alaptörvény-ellenességet, a köztársasági elnök a törvényt haladéktalanul aláírja, és elrendeli annak kihirdetését.

Ha a köztársasági elnök egyet nem értése folytán visszaküldött törvényt az Országgyűlés módosítja, az Alaptörvénnyel való összhang vizsgálata kizárólag a módosított rendelkezések tekintetében vagy arra hivatkozással kérhető, hogy a törvény megalkotására vonatkozó, az Alaptörvényben foglalt eljárási követelmények nem teljesültek (közjogi érvénytelenség).

A köztársasági elnök az elfogadott, de még ki nem hirdetett Alaptörvény és alaptörvény-módosítás vizsgálatát is kezdeményezheti. Az Alkotmánybíróság ilyen indítvány esetén csak az Alaptörvény és alaptörvény-módosítás megalkotására és kihirdetésére vonatkozó, az Alaptörvényben foglalt eljárási követelmények megtartását (annak hiányát) vizsgálhatja. Ha az Alkotmánybíróság a vizsgálata során nem állapítja meg e követelmények megsértését, a köztársasági elnök az Alaptörvényt vagy az Alaptörvény módosítását haladéktalanul aláírja, és elrendeli annak a hivatalos lapban való kihirdetését. Ellenkező esetben az Alaptörvény vagy az Alaptörvény módosítása nem hirdethető ki.

Az Alaptörvény negyedik módosítását követően az Abtv. módosítása egyértelművé tette, hogy előzetes normakontroll eljárásban vizsgálhatóak a nemzetközi

The Constitutional Court may again be asked to examine the conformity with the Fundamental Law of an Act renegotiated and adopted by Parliament. The Constitutional Court shall decide out of turn but not later than within ten days about the repeated petition.

If the Constitutional Court does not find any violation of the Fundamental Law in the course of its review carried on at the initiative of the President of the Republic, the President of the Republic shall sign the Act without delay and order its promulgation.

If an Act returned by the President of the Republic due to disagreement is amended by Parliament, the review of its conformity with the Fundamental Law may be requested only with regard to the amended provisions or on the grounds that the procedural requirements of the Fundamental Law for the enactment of the law have not been fulfilled (invalidity under public law).

The President of the Republic may also initiate an examination of the adopted but not yet promulgated Fundamental Law and any amendment to the Fundamental Law. In the case of such a petition, the Constitutional Court may only examine the observance (lack of observance) of the procedural requirements of the Fundamental Law for the adoption and promulgation of the Fundamental Law and the amendment thereto. If the Constitutional Court does not find any violation of these requirements during its review, the President of the Republic shall immediately sign the Fundamental Law or the amendment to the Fundamental Law and order its publication in the Official Gazette. Otherwise, the Fundamental Law or the amendment to the Fundamental Law may not be promulgated.

szerződések vagy azok valamely rendelkezése, illetve az Országgyűlés Házsabálya is.

A nemzetközi szerződés vagy annak valamely rendelkezése előzetes normakontrollját a kötelező hatály elismerését megelőzően a köztársasági elnök és a Kormány indítványozhatja, attól függően, hogy a kötelező hatály elismerése melyikük hatáskörébe tartozik.

Ha az Alkotmánybíróság megállapítja a nemzetközi szerződés rendelkezésének alaptörvény-ellenességét, akkor a nemzetközi szerződés kötelező hatályának elismerésére addig nem kerülhet sor, amíg a nemzetközi szerződést létrehozó államok vagy a nemzetközi jog szerződéskötési képességgel rendelkező egyéb alanyai az alaptörvény-ellenességet meg nem szüntetik, vagy ameddig fenntartás megtételével – ha ezt az adott nemzetközi szerződés lehetővé teszi – vagy a nemzetközi jog által elismert egyéb jogintézménnyel élve Magyarország nem zárja ki a nemzetközi szerződés és az Alaptörvény összeütközését.

Az elfogadott, de még ki nem hirdetett Házsabály vizsgálatát a Kormány, valamint az Országgyűlés elnöke indítványára az Országgyűlés kérheti. E normatív határozat vizsgálata során az eljárásra és a jogkövetkezményekre a jogszabályok felülvizsgálataira vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

Following the fourth amendment to the Fundamental Law, the amendment to the ACC clarified that international treaties or a provision thereof, as well as the Standing Orders of Parliament, may be subject to a preliminary review procedure.

The President of the Republic and the Government, depending on which of them is competent to recognise the binding force of an international treaty or one of its provisions, may propose a preliminary norm control before the recognition of its binding force.

If the Constitutional Court finds that a provision of an international treaty is contrary to the Fundamental Law, the binding force of the international treaty shall not be recognised until the States or other legal entities of international law having the right to conclude treaties under international law eliminate such conflict with the Fundamental Law or until Hungary, by making a reservation – if making a reservation is permitted by the international treaty – or by way of another legal instrument recognised in international law eliminates the conflict between the international treaty and the Fundamental Law.

On the motion of the Government and the Speaker of Parliament, Parliament may request the examination of the adopted but not yet promulgated Standing Orders. During the review of this normative decision, the rules on the norm control of the law shall be applied to the proceedings and the legal consequences.

UTÓLAGOS (ABSZTRAKT) NORMAKONTROLL

Az Alkotmánybíróság első húsz évének kétségkívül egyik legfontosabb eljárása volt a bárki által kezdeményezhető utólagos absztrakt (tehát konkrét bírósági vagy egyéb ügy nélküli) normakontroll. A 2012 utáni szabályok ezen jelentősen változtattak. Az utólagos absztrakt normakontroll *actio popularis* jellege megszünt, 2012-től azt kizárólag a Kormány, az országgyűlési képviselők egynegyede és az alapvető jogok biztosa kezdeményezheti, amely indítványozói kört az Alaptörvény negyedik módosítása a Kúria elnökével és a legfőbb ügyésszel egészítette ki.

Ha az Alkotmánybíróság eljárása során azt állapítja meg, hogy a hatályos jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenes, akkor a jogszabályt vagy jogszabályi rendelkezést teljesen vagy részben megsemmisíti.

A megsemmisített jogszabály az erről szóló határozatának a hivatalos lapban való közzétételét követő napon (*ex nunc*) hatályát veszti, és e naptól nem alkalmazható, a kihirdetett, de hatályba nem lépett jogszabály pedig nem lép hatályba. Az Alkotmánybíróság a főszabálytól eltérően is meghatározhatja az Alaptörvénnyel ellentétes jogszabály hatályon kívül helyezését [visszamenőleges (*ex tunc*) vagy jövőbeni (*pro futuro*) hatállyal], ha ezt az Alaptörvény védelme, illetve a jogbiztonság indokolja. Nincs helye azonban az absztrakt normakontroll eljárásnak, ha az ügy már ítélt dolog, kivéve, ha az Alkotmánybíróság döntése

POSTERIOR (ABSTRACT) NORM CONTROL

One of the most important procedures of the first twenty years of the Constitutional Court was undoubtedly the posterior abstract review of the norms (i.e. without a specific court case or other case), which could be initiated by anyone. The rules after 2012 have changed this significantly. The *actio popularis* nature of posterior abstract review of norms has been abolished, and from 2012 it can only be initiated by the Government, a quarter of the members of Parliament and the Commissioner for Fundamental Rights, to which the fourth amendment to the Fundamental Law added the President of the Curia and the Prosecutor General.

If, during its proceedings, the Constitutional Court finds that any law in force or any provision thereof is contrary to the Fundamental Law, it shall annul the law or provision in whole or in part.

The annulled law shall cease to have effect on the day after (*ex nunc*) the publication of the relevant decision in the Official Gazette and it shall not be applicable from that day; a law, which has been promulgated, but has not yet entered into force shall not enter into force. By derogation from the general rule, the Constitutional Court may also determine the repeal of a law contrary to the Fundamental Law [with retroactive (*ex tunc*) or future (*pro futuro*) effect], if this is justified by the protection of the Fundamental Law or legal certainty. However, no abstract review procedure may take place if the case is *res iudicata*, unless the circumstances have changed

óta a körülmények alapvetően megváltoztak.

Az Alkotmánybíróság utólagos normakontroll keretében vizsgálhatja az Alaptörvényt és az Alaptörvény módosítását is, de csak a megalkotására és kihirdetésére vonatkozó, az Alaptörvényben foglalt eljárási követelmények tekintetében (közjogi érvénytelenség). E vizsgálatot a kihirdetéstől számított harminc napon belül a Kormány, az országgyűlési képviselők egynegyede, a Kúria elnöke, a legfőbb ügyész és az alapvető jogok biztosa kezdeményezheti. Az Alkotmánybíróság az ilyen indítványról soron kívül, de legkésőbb harminc napon belül határoz. Ha az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az Alaptörvény vagy az Alaptörvény módosítása nem felelt meg az eljárási követelményeknek, akkor azt az Alkotmánybíróság megsemmisíti.

fundamentally since the Constitutional Court's decision.

The Constitutional Court may also examine the Fundamental Law and amendments to the Fundamental Law in the context of posterior norm control, but only with regard to the procedural requirements of the Fundamental Law for its adoption and promulgation (invalidity under public law). The Government, a quarter of the Members of Parliament, the President of the Curia, the Prosecutor General and the Commissioner for Fundamental Rights may initiate this review within 30 days of the promulgation. The Constitutional Court shall decide out of turn but not later than within thirty days about this petition. If the Constitutional Court finds that the Fundamental Law or the amendment to the Fundamental Law did not comply with the procedural requirements, the Constitutional Court will annul it.

BÍRÓI KEZDEMÉNYEZÉS

A bírói kezdeményezés lényegében egy kivételes utólagos normakontroll, amely során a bíró annak a jogszabályi rendelkezésnek a vizsgálatát kérheti, amelyet a perben alkalmazni kell. Az eljárás kivételességét az adja, hogy egyrészt nem az alapjogaiban sérelmet szenvedett polgár, hanem a polgárok ügyeiben eljáró bíró fordul az Alkotmánybírósághoz; másrészt a bírót az indítványozás tekintetében a saját meggyőződése vezeti, azaz nincs kötve a felek indítványához (azaz a felek akarata ellenére is fordulhat az Alkotmánybírósághoz, viszont megteheti, hogy kérésük ellenére sem él indítványozói jogosultságával).

Ha a bírónak az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmazni, amelynek alaptörvény-ellenességét észleli, vagy alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság már megállapította, a bírósági eljárás felfüggesztése mellett kezdeményezi a jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását, illetve az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásának kizárását. Az Alkotmánybíróság a bírói kezdeményezést soron kívül, de legkésőbb kilencven napon belül köteles elbírálni.

A bírói kezdeményezés keretében a bíró indítványozhatja a perben alkalmazandó jogszabály nemzetközi szerződésbe ütközésének a vizsgálatát is. Ez valójában egy vegyes hatáskör, az Abtv. nem is a

JUDICIAL INITIATIVE

A judicial initiative is essentially an exceptional posterior norm control, whereby the judge may request an examination of the legislative provision that is to be applied in the case. The exceptional nature of the procedure can be found, on the one hand, in the fact that it is not the citizen whose fundamental rights have been infringed but the judge acting in civil matters who refers the matter to the Constitutional Court; on the other hand, the judge is guided by his own convictions as regards the petition, i.e. he or she is not bound by the parties' petitions (i.e. the judge may refer the matter to the Constitutional Court against the will of the parties, but may also choose not to exercise the right to make a petition despite their request).

If a judge, in the course of the adjudication of a concrete case in progress, is bound to apply a law that he or she perceives to be contrary to the Fundamental Law, or which has already been declared to be contrary to the Fundamental Law by the Constitutional Court, the judge shall suspend the judicial proceedings and submit a petition for declaring that the law or a provision thereof is contrary to the Fundamental Law, or for the exclusion of the application of the law being contrary to the Fundamental Law. The Constitutional Court shall decide out of turn but not later than within ninety days about the judicial initiative.

In the context of the judicial initiative, the judge may also request an examination of the conflict of

bírói kezdeményezés kapcsán, hanem a nemzetközi szerződésbe ütközés vizsgálatánál szabályozza ezt a jogintézményt.

the law applicable to the case with an international treaty. This is in fact a mixed competence, as the ACC regulates this legal instrument in the context of the examination of a conflict with an international treaty rather than in the context of the judicial initiative.

Nyilvános hirdetés 2015-ben, az Alkotmánybíróság elnöke
Lenkóvics Barnabás

Public promulgation in 2015, the president of the Constitutional
Court is Barnabás Lenkóvics

ALKOTMÁNYJOGI PANASZ

A korábbi szabályozás is ismerte az alkotmányjogi panaszt, de az valójában egy bújtatott utólagos, konkrét normakontroll volt. Ez alapján az Alkotmányban biztosított jogainak megsértése miatt fordulhatott az Alkotmánybírósághoz az, akinek a jogsérelme (jellemzően bírósági eljárásban) alkotmányellenes jogszabály alkalmazása folytán következett be, és egyéb jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette.

A 2012-ben hatályba lépett Abtv. alapján jelentősen megváltozott a helyzet, és ha ma alkotmányjogi panaszról beszélünk, valójában három panaszt értünk rajta:

- az Abtv. 26. § (1) bekezdésében szabályozott, a régi alkotmányjogi panasszal lényegében azonos panasz (ez az ún. régi típusú alkotmányjogi panasz, mert mint említettük, ezt már a korábbi alkotmánybírósági törvény is tartalmazta).
- az Abtv. 26. § (2) bekezdésében szabályozott ún. közvetlen (a bírói út igénybevétele nem igénylő) panasz (közvetlen alkotmányjogi panasz).
- az Abtv. 27. §-ában szabályozott bírói döntés elleni panasz (valódi alkotmányjogi panasz).

Az Abtv. 26. §-ában szabályozott alkotmányjogi panaszok tehát lényegében normakontroll alapúak, míg a 27. § szerinti panasz a bírói döntések alkotmányossági kontrollját honosította meg. A régi típusú alkotmányjogi panasz és a valódi alkotmányjogi panasz csak bírósági eljárást követően vehető igénybe (ha

CONSTITUTIONAL COMPLAINT

The previous legislation also recognised the constitutional complaint, but it was in fact a disguised posterior concrete control of the norm. It allowed a person whose rights had been infringed (typically in court proceedings) by the application of an unconstitutional law and who had exhausted other remedies to turn to the Constitutional Court for violation of his or her rights guaranteed under the Constitution.

The situation has changed significantly under the new ACC that entered into force in 2012, and when we talk about constitutional complaints today, we actually mean three complaints:

- the complaint regulated in section 26 (1) of the ACC, which is essentially identical to the old constitutional complaint (this is the so-called old type of constitutional complaint, because, as mentioned above, it was already included in the previous Constitutional Court Act).
- the so-called direct complaint (not requiring recourse to the courts) governed by section 26 (2) of the ACC (direct constitutional complaint).
- the complaint against a judicial decision regulated in section 27 of the ACC (genuine constitutional complaint).

Thus, the constitutional complaints regulated by section 26 of the ACC are essentially based on the control of norms, while the complaint under section 27 introduced the constitutionality control of judicial

az Alaptörvényben biztosított jog sérelme a bírósági eljárásban következett be).

A közvetlen panasz azonban velük ellentétben bírói döntést nélkülöző alaptörvény-ellenesség bekövetkezése esetén vehető igénybe (tehát ha a norma közvetlen alkalmazása, vagy hatályosulása okozta a sérelmet).

A régi típusú alkotmányjogi panasz

Az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet akkor fordulhat alkotmányjogi panaszhoz ezzel a formájával az Alkotmánybírósághoz, ha két konjunktív feltételnek eleget tesz: az egyedi ügyében folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabályt alkalmaztak, és emiatt Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be, továbbá a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

Az Abtv. 26. § (1) bekezdésében szabályozott alkotmányjogi panasz lényegében megfelel a régi Abtv. 48. §-ában szabályozott panaszhoz. A jogalkotó az Abtv.-ben az alkotmánybírósági gyakorlat figyelembevételével pontosította a régi panasz szabályait. A régi alkotmánybírósági törvény szerint alkotmányjogi panasszal bárki fordulhatott az Alkotmánybírósághoz, akinek Alkotmányban biztosított joga az alkotmányellenes szabály alkalmazása miatt szenvedett sérelmet. Az alkotmánybírósági gyakorlat szerint a bárki fogalmába belefértek a jogi személyek és a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek is, ha volt hivatkozási alapjuk, azaz olyan Alkotmányban biztosított jog, amelynek sérelme vonatkozásukban is értelmezhető volt. A hatályos Abtv. szabályai szerint pedig az egyedi ügyben érintett személy és szervezet

decisions. The old type of constitutional complaint and the genuine constitutional complaint may only be used after judicial proceedings (if the violation of a right guaranteed by the Fundamental Law has occurred in the judicial proceedings).

Direct complaints, on the other hand, may be submitted when a violation of the Fundamental Law has occurred without a judicial decision (i.e. when the direct application or the effect of the norm has caused the infringement).

The old type of constitutional complaint

The person or organisation concerned in an individual case may submit this form of constitutional complaint to the Constitutional Court if it meets two conjunctive conditions: in the judicial procedure conducted in their individual case, a law contrary to the Fundamental Law was applied and this caused the violation of their rights under the Fundamental Law, and the petitioner has exhausted the legal remedies or no remedies are available.

The constitutional complaint provided for in section 26 (1) of the ACC essentially corresponds to the complaint provided for in section 48 of the old ACC. The law-maker has clarified the rules of the old complaint in the ACC in the light of the case-law of the Constitutional Court. According to the old Constitutional Court Act, anyone whose rights guaranteed by the Constitution had been infringed by the application of an unconstitutional rule could lodge a constitutional complaint with the Constitutional Court. According to the case-law of the Constitutional Court, the term “any person” also included legal persons and unin-

akkor fordulhat az Alkotmánybírósághoz alkotmányjogi panasszal, ha az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán következett be az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme. Jelentős változás tehát, hogy a jogalkotó a panaszt csak bírósági eljárást követően tette elérhetővé, így a régi szabályozástól eltérően bírósági felülvizsgálattal meg nem támadható jogerős közigazgatási határozatok ellen ez a panasztípus nem vehető igénybe.

Sajátos indítványozói jogosultságot vezetett be a jogalkotó az alkotmányjogi panasz újrászabályozásakor. Az ügyész részvételével lefolytatott egyedi ügyben alkalmazott jogszabály alaptörvény-ellenességének vizsgálatát nemcsak a sérelmet szenvedett fél, hanem a legfőbb ügyész is kérheti, ha a jogosult maga nem képes jogainak védelmére, vagy a jogsérelem a személyek nagyobb csoportját érinti.

A közvetlen alkotmányjogi panasz

Az Alkotmánybíróság eljárása kivételesen akkor is kezdeményezhető, ha az alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezésének alkalmazása vagy hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be a jogsérelem, és nincs a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás, vagy a jogorvoslati lehetőségeit az indítványozó már kimerítette.

Fentebb már utaltunk rá, hogy a közvetlen panasznál nem feltétel a bírói út kimerítése, sőt kifejezetten annak bevárása nélkül az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása vagy hatályosulása folytán közvetlenül (innen az elnevezés) bekövetkezett jogsérelem esetén vehető igénybe. További feltétel, hogy nincs

corporated organisations if they had a basis of reference, i.e. a right guaranteed by the Constitution, the infringement of which could be interpreted in their context. According to the rules of the current ACC the person or organisation concerned in an individual case may lodge a constitutional complaint with the Constitutional Court if the application of a law contrary to the Fundamental Law in the judicial proceedings in the case has resulted in the infringement of a right guaranteed by the Fundamental Law. It is therefore a significant change that the law-maker has made the complaint available only after judicial proceedings, so that, unlike under the old rules, this type of complaint may not be lodged against final administrative decisions that cannot be challenged by judicial review.

The law-maker has introduced a specific right of petition when reorganising the rules on constitutional complaint. Not only the aggrieved party but also the Prosecutor General may request an examination of the violation of the Fundamental Law by a law applied in an individual case with the participation of a prosecutor, if the rightholder is unable to defend his or her rights or the infringement affects a larger group of persons.

The direct constitutional complaint

The procedure of the Constitutional Court may be initiated exceptionally, if, due to the application of a provision of the law contrary to the Fundamental Law, or when such provision becomes effective, rights have been violated directly, without a judicial decision, and there is no procedure for legal remedy designed to repair

Teljes ülés 2023-ban, az Alkotmánybíróság elnöke Sulyok Tamás

Plenary session in 2023, the president of the Constitutional Court is Tamás Sulyok

a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás, vagy jogorvoslati lehetőségeit az indítványozó már kimerítette. Érdemes összehasonlítani a régi típusú és a közvetlen alkotmányjogi panasz jogorvoslatra utaló rendelkezéseit. Amíg a régi típusú panasznál a jogorvoslati lehetőség kötelező kimerítése nyitja csak meg az utat a panasz benyújtására, addig a közvetlen panasznál a hatékony jogorvoslat kimerítését írja csak elő a jogalkotó. Magyarán előfordulhat, hogy létezik ugyan az indítványozó által igénybe vehető jogorvoslat, ám az formális, kimerítése esetén tényleges jogorvoslat nem várható. Mondhatjuk azt is, hogy az *actio popularis* jellegű utólagos normakontroll köszön itt vissza. Ez azonban igen korlátozott normakontroll, ugyanis csak az alaptörvény-ellenes jogszabály hatálybalépésétől számított száznyolcvan napon belül lehet előterjeszteni a panaszt. Másrészt ez a fajta normakontroll nem lehet absztrakt, szükséges hozzá az indítványozó személyes, közvetlen és aktuális érintettsége.

A valódi alkotmányjogi panasz

A valódi alkotmányjogi panasz elnevezése arra utal, hogy a korábbi szabályozás nem tette lehetővé a bírósági határozatok tényleges alkotmányossági felülvizsgálatát. A régi típusú alkotmányjogi panaszhoz hasonlóan itt is csak a bírói út kimerítését követően lehet az Alkotmánybírósághoz fordulni, a vizsgálat tárgya azonban nem a jogszabály, hanem az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés alkotmányosságának a megítélése.

Az Abtv. 27. §-a értelmében alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett

the violation of rights, or the petitioner has already exhausted its legal remedy options.

It has already been pointed out above that a direct complaint is not subject to the exhaustion of the judicial way, but may be brought directly (hence the name) in the event of a breach of rights resulting from the application or enforcement of a law, which is in conflict with the Fundamental Law, without the need to wait for such a remedy. As an additional condition, there is no procedure for legal remedy designed to repair the violation of rights, or the petitioner has already exhausted the possibilities for remedy. It is worth comparing the provisions on legal remedies in the old type and the direct constitutional complaints. While in the old type of complaint the mandatory exhaustion of remedies opens up the way to lodge a complaint, in the direct complaint, the law-maker only provides for the exhaustion of effective remedies. In other words, it is possible that there may be a remedy available to the petitioner, but that the remedy is formal and, if exhausted, no effective remedying of rights can be expected. It could also be said that this is a reference to the *actio popularis* type of posterior review. This is, however, a very limited form of norm control, as the complaint may only be lodged within one hundred and eighty days of the entry into force of the law, which is in conflict with the Fundamental Law. On the other hand, this type of review cannot be abstract, it requires the personal, direct and actual involvement of the petitioner.

The genuine constitutional complaint

The name genuine constitutional complaint refers to the fact that the previous legislation did not allow

személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

Az Abtv. megteremti az átjárást is a régi típusú és a valódi alkotmányjogi panasz között, azaz a régi típusú panasz alapján indult eljárásban vizsgálható a bírói döntés alkotmányossága is, illetve a bírói döntés elleni panasz eljárásban vizsgálható az alkalmazott jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenessége is.

Bár nem minősül elkülönülő hatáskörnek, de fontos megemlíteni, hogy a választási eljárásról szóló törvény alapján az Alkotmánybíróság ellátja a választójogi és népszavazási bíráskodás alkotmányossági kontrollját is. A választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés ellen is benyújtható ugyanis alkotmányjogi panasz. Ezek az eljárások különlegességét a különösen rövid határidők jelentik.

Az alkotmányjogi panasz befogadása

Az Abtv. szerint az alkotmányjogi panaszok esetében le kell folytatni egy ún. befogadási eljárást. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. A két feltétel vagylagos, azonban a fent ismertetett szabályok alapján nyilvánvaló, hogy míg a bírói döntést megkívánó alkotmányjogi panaszok esetében (rég típusú és valódi alkotmányjogi panasz) a befogadás feltétele

for a real constitutional review of court decisions. As with the old type of constitutional complaint, it can only be brought before the Constitutional Court after exhaustion of the judicial remedies, but the subject of the review is not the law itself, but the constitutionality of the decision on the merits or of any other decision that has ended the judicial procedure.

According to section 27 of ACC, persons or organisations affected in an individual case may submit a constitutional complaint to the Constitutional Court against a judicial decision contrary to the Fundamental Law, if the decision adopted in the merits of the case or another decision terminating the judicial proceedings violates the petitioner's right granted in the Fundamental Law and the possibilities for legal remedy have already been exhausted by the petitioner or no possibility for legal remedy is available for him or her.

The ACC also creates a transition between the old type and the genuine constitutional complaints, i.e. the constitutionality of the judicial decision can also be examined in the proceedings initiated on the basis of the old type complaint, and the violation of the Fundamental Law by the provision of the law applied can also be examined in the proceedings lodged against the judicial decision.

Although it is not classified as a separate competence, it is important to note that the Constitutional Court is also responsible for the constitutionality control of the electoral and referendum judgements under the Act on Electoral Procedure. A constitutional complaint may also be lodged against a judicial decision taken in an appeal procedure against a

lehet mind a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, mind az alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, addig a közvetlen panaszok esetében csak ez utóbbi feltétel értelmezhető. A befogadási eljárás részletes szabályait az Alkotmánybíróság Ügyrendje tartalmazza.

Paczolay Péter, az Alkotmánybíróság elnöke köszönti a 70 éves Holló Andrást, az Alkotmánybíróság volt elnökét 2013-ban.

Péter Paczolay, president of the Constitutional Court, greets András Holló, former president of the Constitutional Court in 2013 at the age of 70

decision of an electoral body. The special feature of these procedures is that the time limits are particularly short.

Admittance of a constitutional complaint

According to the ACC, a so-called admission procedure needs to be carried out in the case of constitutional complaints. According to section 29 of ACC, the Constitutional Court shall admit the constitutional complaint if a conflict with the Fundamental Law significantly affects the judicial decision, or the case raises constitutional law issues of fundamental importance. The two conditions are alternative, but it is clear from the rules described above that while in the case of constitutional complaints requiring a judicial decision (old type and genuine constitutional complaints) the admissibility condition may be both the infringement of the Fundamental Law that substantially influences the judicial decision and the question of fundamental constitutional significance, in the case of direct complaints only the latter condition may apply. The detailed rules of the admission procedure are set out in the Rules of Procedure of the Constitutional Court.

NEMZETKÖZI SZERZŐDÉSBE ÜTKÖZÉS VIZSGÁLATA

Az Alkotmánybíróság a jogszabályok nemzetközi szerződésbe ütközésének vizsgálatát az indítványozók kezdeményezésére, illetve bármely eljárása során hivatalból végzi. Az eljárást az országgyűlési képviselők egynegyede, a Kormány, a Kúria elnöke, a legfőbb ügyész, valamint az alapvető jogok biztosa indíthatja.

Ha az Alkotmánybíróság olyan jogszabály nemzetközi szerződésbe ütközését állapítja meg, amely a nemzetközi szerződést kihirdető jogszabállyal az Alaptörvény alapján nem lehet ellentétes, a nemzetközi szerződéssel ellentétes jogszabályt teljesen vagy részben megsemmisíti. Ha az Alkotmánybíróság olyan jogszabály nemzetközi szerződésbe ütközését állapítja meg, amellyel a nemzetközi szerződést kihirdető jogszabály az Alaptörvény alapján nem lehet ellentétes, az ellentét feloldása érdekében – a körülmények mérlegelése alapján, határidő megjelölésével – felhívja a Kormányt, illetve a jogalkotót, hogy a megjelölt határidőben tegye meg az ellentét feloldása érdekében szükséges intézkedéseket.

A nemzetközi szerződésbe ütközés vizsgálatának (vagy a bírói kezdeményezésnek) egyik speciális válfaja (azaz lényegében vegyes hatáskör), az az eset, amikor a bíró – a bírósági eljárás felfüggesztése mellett – azért kezdeményezi az Alkotmánybíróság eljárását,

EXAMINATION OF CONFLICT WITH AN INTERNATIONAL TREATY

The Constitutional Court examines the conflict of laws with international treaties on the initiative of the petitioners or of its own motion in the course of any of its proceedings. The proceedings may be initiated by one quarter of Members of the National Assembly, the Government, the President of the Curia, the Prosecutor General or the Commissioner for Fundamental Rights.

If the Constitutional Court establishes that a law, which, according to the Fundamental Law, should not be in conflict with the law promulgating the international treaty, is contrary to that international treaty, it shall – in whole or in part – annul the law that is contrary to the international treaty. If the Constitutional Court establishes that a law, with which, according to the Fundamental Law, the law promulgating the international treaty should not be in conflict, is contrary to that international treaty, it shall, for the purpose of resolving the conflict, – by considering the circumstances and setting a time-limit – invite the Government or the lawmaker to take the necessary measures to resolve the conflict within the time-limit set.

A special type of examination of a conflict with an international treaty (or judicial initiative) (i.e. essentially mixed competence) is the case where a judge,

mert az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmaznia, amelynek nemzetközi szerződésbe ütközését észleli.

in addition to suspending the judicial proceedings, initiates the procedure of the Constitutional Court because he or she has to apply a rule of law which the judge considers to be in conflict with an international treaty in the course of the adjudication of an individual case pending before him or her.

Nyilvános hirdetés 2017-ben, az Alkotmánybíróság elnöke
Sulyok Tamás

Public promulgation in 2017, the president of the
Constitutional Court is Tamás Sulyok

A KÖZTÁRSASÁGI ELNÖK TISZTSÉGTŐL VALÓ MEGFOSZTÁSA

A köztársasági elnök ellen csak tisztségének megszűnése után lehet büntetőeljárást indítani, de lehetőség van ún. megfosztási eljárást kezdeményezni ellene abban az esetben, ha az Alaptörvényt vagy tisztsége gyakorlásával összefüggésben valamely törvényt szándékosan megsérti, illetve ha szándékos bűncselekményt követ el. Az eljárást az országgyűlési képviselők egyötöde indítványozhatja, de az eljárás megindításához az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.

A megfosztási eljárás lefolytatása az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozik. Az indítványt az Alkotmánybíróság soron kívül megvizsgálja, és ha az nem felel meg az Alaptörvényben foglalt követelményeknek, akkor az eljárást megszünteti. Érdemi vizsgálat esetén az Alkotmánybíróság a megfosztási eljárásban az Abtv. adta bizonyítási eszközökön túl a vizsgált törvénysértés jellegének megfelelően a büntetőeljárásról, illetve a polgári perrendtartásról szóló törvényekben foglaltak szerint más bizonyítási eszközt is alkalmazhat. Az Alkotmánybíróság a köztársasági elnököt meghallgatja. Ha az Alkotmánybíróság az eljárás eredményeként a köztársasági elnök közjogi felelősségét megállapítja, a köztársasági elnököt tisztségétől megfoszthatja. Az Alkotmánybíróság a teljes ülés jelenlévő tagjai kétharmadának egyetértésével hozza meg döntését.

REMOVAL OF THE PRESIDENT OF THE REPUBLIC FROM OFFICE

The President of the Republic can only be prosecuted after leaving office, but it is possible to initiate a so-called impeachment procedure against the president if he or she deliberately violates the Fundamental Law or a law in connection with the exercise of his or her office, or commits a deliberate crime. Such proceedings may be initiated by one fifth of the Members of Parliament, but launching the procedure requires a two-thirds majority of the Members of Parliament.

The Constitutional Court is competent to conduct the impeachment proceedings. The Constitutional Court shall examine the motion out of turn and, if it does not comply with the requirements of the Fundamental Law, shall terminate its proceedings. In case of an examination of the merits of the case in the course of the impeachment proceedings, considering the nature of the breach of the law under examination, the Constitutional Court may use means of evidence in accordance with the provisions of the Act on Criminal Procedure and the Act on Civil Procedure, apart from the means of evidence provided in the ACC. The Constitutional Court shall hear the President of the Republic. Should the Constitutional Court determine the liability of the President of the Republic under public law, it shall have the authority to remove the President of the Republic from office.

AZ ORSZÁGGYŰLÉS NÉP- SZAVAZÁS ELRENDELÉSÉ- VEL ÖSSZEFÜGGŐ HATÁ- ROZATÁNAK VIZSGÁLATA

Bárki indítványozhatja az Országgyűlés népszavazást elrendelő, valamint kötelezően elrendelendő népszavazás elrendelését elutasító határozatának alkotmányossági vizsgálatát. Az Alkotmánybíróság a határozat érdemében csak akkor folytat vizsgálatot, ha az aláírásgyűjtő ív hitelesítése és a népszavazás elrendelése között a körülményekben olyan lényeges változás következett be, amelyet a kérdés hitelesítéséről, illetve az azzal szembeni felülvizsgálati kérelemről hozott döntés során a Nemzeti Választási Bizottság, illetve a Kúria nem vehetett figyelembe, és a döntést érdemben befolyásolhatja. Az Alkotmánybíróság nem vizsgálja érdemben azt az indítványt, amelyben az indítványozó a népszavazási kérdés tartalmát illető, illetve a hitelesítéssel összefüggő alkotmányossági aggályokra hivatkozik.

Az Alkotmánybíróságnak harminc napja van az alkotmányossági vizsgálatra.

The Constitutional Court shall make a decision with the agreement of two thirds of the plenary session members present.

EXAMINATION OF THE NATIONAL ASSEMBLY'S RESOLUTION RELATED TO ORDERING TO HOLD A REFERENDUM

Anyone may petition for an examination of the constitutionality of a decision of Parliament ordering the holding of a referendum or refusing to order a referendum the holding of which is mandatory. The Constitutional Court shall only carry out an examination regarding the merits of the resolution if, between the authentication of the signature-collecting sheets and the ordering of the referendum, the circumstances changed to a significant degree in a manner that may significantly affect the decision, and if the said changes could not be taken into account by the National Election Committee or the Curia when making a decision on the authorisation of the question or the decision on the application for review thereof. The Constitutional Court shall not examine the merits of the petition in which the petitioner refers to constitutional concerns regarding the content of the question or the authentication.

The Constitutional Court has thirty days to examine the constitutionality.

ALAPTÖRVÉNY- ELLENESEN MŰKÖDŐ KÉPVISELŐ-TESTÜLET FELOSZLATÁSÁVAL ÖSSZEFÜGGŐ VÉLEMÉNY

A fővárosi és vármegyei kormányhivatal az Alaptörvénnyel ellentétesen működő képviselő-testület feloszlásának kezdeményezésére irányuló javaslatát részletes indokolással ellátva és a kapcsolódó iratanyag másolatának megküldésével terjeszti elő a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszternél. Ha a Kormány támogatja a javaslatot, akkor elvi véleményt kér az Alkotmánybíróságtól. Az Alkotmánybíróság e hatáskörében eljárva a Kormány által előadott tényállításokat – főszabály szerint – nem vizsgálja felül és nem tekinti feladatának, hogy saját ténymegállapításokat tegyen. Az elvi vélemény tehát csak elvi megállapításokat és követelményeket tartalmaz.

OPINION ON THE DISSOLUTION OF A REPRESENTATIVE BODY OPERATING CONTRARY TO THE FUNDAMENTAL LAW

The Budapest-Capital and County Government Office submits its proposal to initiate the dissolution of a body of representatives operating in contravention of the Fundamental Law to the Minister responsible for the supervision of the legality of local governments, together with a detailed justification and a copy of the relevant documents. If the Government supports the proposal, it will request an opinion in principle from the Constitutional Court. The Constitutional Court, in exercising this power, shall not, as a rule, review the Government's statements of facts and shall not make its own findings of fact. An opinion in principle therefore contains only statements of principle and requirements.

A JOGI SZEMÉLYISÉGGEL RENDELKEZŐ VALLÁSI KÖZÖSSÉG ALAPTÖRVÉNY-ELLENES MŰKÖDÉSÉVEL ÖSSZEFÜGGŐ VÉLEMÉNY

Az Alkotmánybíróság a jogi személyiséggel rendelkező vallási közösség alaptörvény-ellenes működésére vonatkozóan a bevett egyház esetén a Kormány, a vallási egyesület, a nyilvántartásba vett egyház és a bejegyzett egyház esetén a bíróság indítványa alapján elvi véleményt nyilvánít.

Az Alkotmánybíróság döntése nyomán a bíróság megszünteti az alaptörvény-ellenesen működő jogi személyiséggel rendelkező vallási közösséget, és elrendeli a nyilvántartásból való törlését. Alaptörvény-ellenesen működő bevett egyház esetén az Országgyűlés dönt az egyház megszüntetéséről.

OPINION ON THE OPERATION CONTRARY TO THE FUNDAMENTAL LAW OF A RELIGIOUS COMMUNITY WITH A LEGAL ENTITY

On the Government's petition in the case of an established church, or on the court's petition in the case of a religious association, a recorded church and a registered church, the Constitutional Court shall express an opinion in principle on whether the operation of the religious community with a legal entity is contrary to the Fundamental Law.

Following the decision of the Constitutional Court, the court dissolves the religious community with legal entity, which is operating in violation of the Fundamental Law, and orders its removal from the register. In the case of an established church operating in violation of the Fundamental Law, the National Assembly shall decide on the dissolution of the church.

A HATÁSKÖRI ÖSSZEÜTKÖZÉS FELOLDÁSA

E hatáskör alapján az Alkotmánybíróság dönt elvi alapon arról, hogy az állami szervek, illetve állami és önkormányzati szervek között (pozitív vagy negatív) hatásköri összeütközés esetén melyik szerv jár el. Az érintett szerv az Alkotmánybíróságnál indítványozhatja a hatásköri összeütközés Alaptörvény értelmzése alapján történő megszüntetését. Az Alkotmánybíróság dönt arról, hogy a felmerült vitában mely szervnek van hatásköre, és kijelöli az eljárásra kötelezett szervet. Ugyanakkor a bíróságok és a közigazgatási hatóságok közötti hatásköri ütközés tényleges feloldása nem az Alkotmánybíróság feladata.

Hangsúlyozandó, hogy a közigazgatáson belüli hatásköri összeütközés megszüntetése nem az Alkotmánybíróság, hanem a közigazgatási bíróság feladata. E hatáskör alapján csak akkor jár el az Alkotmánybíróság, ha a hatásköri ütközés jelentős alkotmányossági kérdést vet fel, mert az olyan alkotmányos szervek között merült fel, amely csak alaptörvény-értelmezés alapján válaszolható meg.

RESOLVING CONFLICTS OF COMPETENCE

On the basis of this power, the Constitutional Court decides in principle which body will act in the event of a conflict of competence (positive or negative) between state bodies or between state and local government bodies. The body concerned may apply to the Constitutional Court to have the conflict of competence resolved on the basis of an interpretation of the Fundamental Law. The Constitutional Court shall determine which body has competence in the dispute and designate the body obliged to proceed. However, the actual resolution of a conflict of competence between the courts and the administrative authorities is not a task for the Constitutional Court.

It should be stressed that it is not for the Constitutional Court, but for the administrative court, to resolve conflicts of competence within the public administration. The Constitutional Court acts on the basis of this power only if the conflict of competence raises a substantial question of constitutionality because it arose between constitutional bodies which can only be answered on the basis of an interpretation of the Fundamental Law.

Imre Juhász, president of the Constitutional Court in plenary session in 2024

AZ ALAPTÖRVÉNY ÉRTELMEZÉSE

Az Országgyűlés vagy annak állandó bizottsága, a köztársasági elnök, a Kormány, illetve az alapvető jogok biztosa indítványára az Alkotmánybíróság az Alaptörvény rendelkezését konkrét alkotmányjogi problémával összefüggésben értelmezi, ha az értelmezés közvetlenül levezethető az Alaptörvényből. Ha a konkrét alkotmányjogi probléma állami szerv jogállásával, működésével, vagy feladat- és hatáskörével összefüggésben merül fel, az Alkotmánybíróság az Alaptörvény rendelkezésének értelmezését akkor végzi el, ha az alkotmányjogi probléma az Alaptörvénnyel összhangban történő működést, illetve feladat- és hatáskörgyakorlást ellehetetleníti, illetve az értelmezési bizonytalanság a jogbiztonságot veszélyezteti.

Az alkotmányjogi probléma konkrétsága azt jelenti, hogy a feltett kérdés nem alapulhat teoretikus tényálláson. Az értelmezés Alaptörvényre való közvetlen visszavezethetősége pedig azt jelenti, hogy a feltett kérdés közvetlenül az Alaptörvény alapján – törvény közbejötté nélkül – megválaszolható.

INTERPRETATION OF THE FUNDAMENTAL LAW

On the petition of Parliament or its standing committee, the President of the Republic, the Government, or the Commissioner of the Fundamental Rights, the Constitutional Court shall provide an interpretation of the provisions of the Fundamental Law regarding a concrete constitutional issue, provided that the interpretation can be directly deduced from the Fundamental Law. If the concrete constitutional issue arises in connection with the legal status, operation, tasks or competences of a state organ, the Constitutional Court shall carry out the interpretation of the provisions of the Fundamental Law, if the constitutional issue makes the operation, the execution of tasks and the exercise of competences in accordance with the Fundamental Law impossible, or if the uncertainty of interpretation is endangering legal certainty.

The concrete nature of the constitutional problem means that the question posed may not be based on a theoretical statement of fact. The direct traceability of the interpretation to the Fundamental Law means that the question posed can be answered directly on the basis of the Fundamental Law, without the intervention of an Act of Parliament.

ELŐZETES EURÓPAI UNIÓS ÉRTELMEZŐ VÉLEMÉNYRŐL SZÓLÓ DÖNTÉS

E hatáskörében eljárva az Alkotmánybíróság az Európai Unió Bírósága megkeresésére eljárva előzetes véleményt nyilvánít az Alaptörvénnyel való összhang szempontjából, ha az Európai Unió Bírósága előtt folyamatban lévő ügyben történő döntéshozatallal összefüggésben felmerül a törvényben meghatározott kérdések (Magyarország alkotmányos berendezkedése, ideértve az alapvető állami funkciói – köztük az állam területi integritásának biztosítása, a közrend fenntartása és a nemzeti biztonság védelme; alkotmányos rendje, követelményei, és hagyományai; nemzeti identitása; szuverenitása; népességére vonatkozó elidegeníthetetlen rendelkezési joga; Alaptörvényében védett alapvető jogok és szabadságok, valamint emberi méltóság érintettsége) értelmezése és az értelmezés közvetlenül levezethető az Alaptörvényből.

Az előzetes európai uniós értelmező vélemény valójában az Alkotmánybíróság értelmező tevékenységébe tartozik. Mivel azonban nem az Alaptörvény mint norma valamilyen konkrét rendelkezésére irányul, hanem nevesített tárgykörökre, ezért indokolt, hogy tartalmilag elkülönüljön az Alaptörvény értelmezésétől, mint hatáskörtől.

DECISION ON A PRELIMINARY EU INTERPRETATIVE OPINION

In exercising this power, the Constitutional Court, acting on a request from the Court of Justice of the European Union, gives a preliminary opinion on compatibility with the Fundamental Law, if the interpretation of certain statutorily specified questions (the constitutional system of Hungary, including the fundamental functions of the State, including the safeguarding of the territorial integrity of the State, the maintenance of law and order and the protection of national security; its constitutional order, its requirements and traditions; its national identity; its sovereignty; its inalienable right to dispose of its population; the fundamental rights and freedoms protected in its Fundamental Law and human dignity) emerges in the context of the decision-making in a case pending before the Court of Justice of the European Union, and the interpretation can be directly derived from the Fundamental Law.

The preliminary EU interpretative opinion is in fact part of the interpretative activity of the Constitutional Court. However, since it is not directed at a specific provision of the Fundamental Law as a norm, but at specific designated scopes of subject-matters, it is justified that it is substantively separate from the interpretation of the Fundamental Law as a competence.

AZ ORSZÁGOS BÍRÓI TANÁCS JOGORVOSLATI KÉRELME

Az Országos Bírói Tanács (OBT) jogorvoslatért fordulhat az Alkotmánybírósághoz. ha az igazságügyért felelős miniszter a bírói álláspályázatok elbírálásának részletes szabályairól és a pályázati rangsor kialakítása során adható pontszámokról szóló miniszteri rendelet tervezetére az OBT által adott kötelező véleménytől eltért. Ebben az esetben, ha az Alkotmánybíróság azt állapítja meg, hogy az OBT jogorvoslati kérelme megalapozott, a miniszteri rendeletet megsemmisíti.

Az OBT kérelmére az Alkotmánybíróság fel is függesztheti a kihirdetett, de még hatályba nem lépett miniszteri rendelet vagy a miniszteri rendelet meghatározott rendelkezésének hatálybalépését, ha súlyos és helyrehozhatatlan kár vagy hátrány elkerülése, az Alaptörvény vagy a jogbiztonság védelme érdekében azonnali intézkedésre van szükség.

Az OBT akkor is kérhet jogorvoslatot az Alkotmánybíróságtól, ha a jogszabály előkészítéséért felelős szerv az igazságszolgáltatási rendszert érintő jogszabály tervezetének véleményezését nem tette lehetővé az OBT számára. Ha az Alkotmánybíróság az OBT jogorvoslati kérelmét megalapozottnak találja, a jogszabályt megsemmisíti.

Az Alkotmánybíróság az eljárás során – az OBT kérelmére – felfüggesztheti a kihirdetett, de még hatályba nem lépett jogszabály, vagy jogszabályi

APPLICATION FOR LEGAL REMEDY BY THE NATIONAL COUNCIL OF THE JUDICIARY

The National Council of the Judiciary (NCJ) may apply to the Constitutional Court for a legal remedy if the Minister responsible for Justice has departed from the mandatory opinion of the NCJ on the draft ministerial decree on the detailed rules for the evaluation of applications to vacant judicial posts and the scores to be awarded in the ranking of applications. In that case, if the Constitutional Court finds that the application brought by the NCJ is well founded, it annuls the ministerial decree.

At the request of the NCJ, the Constitutional Court may also suspend the entry into force of a ministerial decree promulgated but not yet in force, or of a specific provision of a ministerial decree, if immediate action is necessary to avoid serious and irreparable damage or harm, or to protect the Fundamental Law or legal certainty.

The NCJ may also apply to the Constitutional Court for a legal remedy if the body responsible for preparing the legislation has not allowed the NCJ to give its opinion on the draft legislation affecting the judicial system. If the Constitutional Court finds that the NCJ's application is well founded, it annuls the legislation.

rendelkezés hatálybalépését, ha súlyos és helyrehozhatatlan kár vagy hátrány elkerülése, az Alaptörvény vagy a jogbiztonság védelme érdekében azonnali intézkedésre van szükség.

Végül akkor is az Alkotmánybírósághoz fordulhat az OBT, ha valamely kihirdetett jogszabály, illetve jogszabályi rendelkezés az OBT jogait sérti. Ebben az esetben, ha az Alkotmánybíróság azt állapítja meg, hogy az OBT jogorvoslati kérelme megalapozott, a jogszabályt, illetve jogszabályi rendelkezést megsemmisíti.

In the course of the procedure, the Constitutional Court may, at the request of the NCJ, suspend the entry into force of a law or legislative provision which has been promulgated but has not yet entered into force, if immediate action is necessary to avoid serious and irreparable damage or harm, or to protect the Fundamental Law or legal certainty.

Finally, the NCJ may also apply to the Constitutional Court if a promulgated law or legislative provision infringes the rights of the NCJ. In such a case, if the Constitutional Court finds that the application for legal remedy made by the NCJ is well founded, it annuls the law or legislative provision.

A HELYI ÖNKORMÁNYZATOK ALKOTMÁNYBÍRÓSÁGI VÉDELME

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény szerint a helyi önkormányzatok által ellátott, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdésében rögzített feladat- és hatáskörök jogszerű gyakorlása alkotmánybírósági és bírósági védelemben részesül. Ez a rendelkezés azonban nem teremt új hatáskört, csak azt rögzíti, hogy az Alkotmánybíróság hatásköreiben eljárva, alkotmányos védelemben részesíti a helyi önkormányzatokat.

AZ ÖNKORMÁNYZATI RENDELETEK ÉS A KÖZJOGI SZERVEZETSZABÁLYOZÓ ESZKÖZÖK ALKOTMÁNYOSSÁGI VIZSGÁLATA

Az Alkotmánybíróság utólagos normakontroll eljárásban, bírói kezdeményezés és normakontroll alapuló alkotmányjogi panasz indítvány alapján eljárva akkor vizsgálhatja az önkormányzati rendelet Alaptörvénnyel való összhangját, ha a vizsgálat tárgya

PROTECTION OF LOCAL GOVERNMENTS BY THE CONSTITUTIONAL COURT

According to the Act on Local Governments in Hungary, the lawful exercise of the duties and powers of local governments, as laid down in Article 32 (1) of the Fundamental Law, is protected by the Constitutional Court and the courts. However, this provision does not create any new powers, but only stipulates that the Constitutional Court, acting within its powers, grants constitutional protection to local governments.

EXAMINATION OF LOCAL GOVERNMENT DECREES AND PUBLIC LAW REGULATORY INSTRUMENTS

The Constitutional Court may examine the conformity of a local government decree with the Fundamental Law in posterior review proceedings, on the basis of a judicial initiative and a constitutional complaint based on norm control, if the subject-mat-

Az Alkotmánybíróság által rendezett nemzetközi konferencia az alkotmányos identitásról a Magyar Tudományos Akadémia disztermében 2019-ben.

International conference on constitutional identity organised by the Constitutional Court in the Hall of the Hungarian Academy of Sciences in 2019

az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközésének vizsgálata nélkül, kizárólag az Alaptörvénnyel való összhang megállapítása. Ellenkező esetben – törvénysértésre hivatkozással – a vizsgálat a Kúria önkormányzati tanácsának kizárólagos hatáskörébe és illetékességébe tartozik.

Az Alkotmánybíróság utólagos normakontroll eljárásban, bírói kezdeményezés alapján folytatott egyedi normakontroll eljárásban, alkotmányjogi panasz alapján, vagy nemzetközi szerződésbe ütközés vizsgálata során felülvizsgálja a közjogi szervezetszabályozó eszközöknek, valamint a jogegységi határozatoknak az Alaptörvénnyel, illetve nemzetközi szerződéssel való összhangját. Az indítványozókra, az eljárásra és a jogkövetkezményekre a jogszabályok felülvizsgálatára vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

HATÁSKÖRKORLÁTOZÁS

Az Alaptörvény 37. cikk (4) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság a központi pénzügyi tárgyú törvények (központi költségvetés, központi adónemek, vám, illeték, helyi adók központi feltételei) Alaptörvénnyel való összhangját kizárólag az élethez és az emberi méltósághoz való joggal, a személyes adatok védelméhez való joggal, a gondolat, a lelkiismeret és a vallás szabadságához való joggal vagy a magyar állampolgársághoz kapcsolódó jogokkal összefüggésben vizsgálhatja felül, és csak ezek sérelme esetén semmisítheti meg. A korlátozás mindaddig fennáll, amíg az államadósság a teljes hazai össztermék felét

ter of the review is solely the determination of conformity with the Fundamental Law, without examining whether the local government decree is in conflict with other legislation. Otherwise, on the grounds of infringement of the law, the review falls within the exclusive competence and jurisdiction of the Local Government Panel of the Curia.

In a procedure of posterior norm control, in a procedure of individual norm control carried on upon judicial initiative, on the basis of a constitutional complaint or in a review of conflict with an international treaty, the Constitutional Court shall review conformity with the Fundamental Law or international treaties of public law regulatory instruments and of decisions on the uniform application of the law. The rules on the norm control of laws shall be applied to the petitioners, the proceedings and the legal consequences.

RESTRICTION OF COMPETENCE

According to Article 37 (4) of the Fundamental Law, the Constitutional Court may review the conformity of Acts of Parliament on central finances (central budget, central taxes, customs duties, levies, central conditions of local taxes) with the Fundamental Law only in connection with the right to life and human dignity, the right to the protection of personal data, the right to freedom of thought, conscience and religion or the rights related to Hungarian citizenship, and may annul them only

meghaladja. Közjogi érvénytelenség esetén azonban az Alkotmánybíróság a fenti jogszabályokat is korlátozás nélkül megsemmisítheti.

ALKOTMÁNYOS KÖVETELMÉNY ÉS MULASZTÁSBAN MEGNYILVÁNULÓ ALAPTÖRVÉNY-ELLENESSÉG MEGÁLLAPÍTÁSA

A mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség megállapítása a régi alkotmánybírósági törvényben még hatáskörként szerepelt, a hatályos szabályozás szerint azonban már nem hatáskör, hanem jogkövetkezmény. Ez azt jelenti, hogy alkotmányos mulasztás megállapítását senki sem indítványozhatja, ugyanakkor az Alkotmánybíróság bármely hatáskörében eljárva megállapíthatja a jogalkotói mulasztást. E körben a jogalkotói feladat elmulasztásának minősül, ha nemzetközi szerződésből származó jogalkotói feladat elmulasztása valósul meg, kifejezett jogszabályi felhatalmazásból származó jogalkotói feladat ellenére nem került sor a jogszabály megalkotására, vagy a jogi szabályozás Alaptörvényből levezethető lényeges tartalma hiányos.

A jogalkotói mulasztás megállapítása mellett az Alkotmánybíróság a mulasztást elkövető szervet – határidő megjelölésével – felhívja feladatának teljesítésére.

in case of an infringement of the above. The limitation shall apply as long as the public debt exceeds half of the total gross domestic product. However, in the case of invalidity under public law, the Constitutional Court may also annul the above laws without restriction.

CONSTITUTIONAL REQUIREMENT AND ESTABLISHING THE VIOLATION OF THE FUNDAMENTAL LAW BY OMISSION

The establishment of a violation of the Fundamental Law by omission was a competence laid down in the old Constitutional Court Act, but under the current legislation it is no longer a competence but a legal consequence. This means that no one may apply for a declaration of constitutional omission, but the Constitutional Court, acting in any of its powers, may find an omission by the law-maker. In this scope, failure to fulfil a legislative task is deemed to be a failure to fulfil law-maker's duty deriving from an international treaty, failure to enact legislation despite an express legislative mandate, or a lack of essential content of legislation derivable from the Fundamental Law.

In addition to establishing a legislative omission, the Constitutional Court shall call upon the body which

A jogkövetkezmény sajátossága, hogy abban az esetben, ha a jogalkotó az Alkotmánybíróság döntése ellenére sem teljesíti jogalkotói feladatát, az Alkotmánybíróság eszköztelen a határozatban foglaltak érvényesítését illetően, azaz a határozatban foglalt jogalkotási feladat nem kikényszeríthető.

Az Alkotmánybíróság hatáskörei gyakorlása során folytatott eljárásában határozattal megállapíthatja azokat az Alaptörvény szabályozásából eredő, és az Alaptörvény rendelkezéseit érvényre juttató alkotmányos követelményeket, amelyeknek a vizsgált, illetve a bírósági eljárásban alkalmazandó jogszabály alkalmazásának meg kell felelnie.

committed the omission to fulfil its duties, setting a time limit. The specificity of this legal consequence is that, if the law-maker fails to fulfil its legislative task despite the decision of the Constitutional Court, the Constitutional Court is left without the means to enforce the decision, i.e. the legislative task contained in the decision cannot be enforced.

The Constitutional Court, in its proceedings conducted in the exercise of its competences, may establish in its decision the constitutional requirements that originate from the regulation of the Fundamental Law and which enforce the constitutional provisions of the Fundamental Law with which the application of the examined law or the law applicable in the court proceedings must comply.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG ÜGYFORGALMI ADATAI 2012 UTÁN

THE CONSTITUTIONAL COURT'S CASE LOAD AFTER 2012

Az Alaptörvény és a 2011. évi alkotmánybírósági törvény alapvetően átalakította az Alkotmánybíróság hatásköreit. Megszűnt a lehetősége, hogy bárki, érintettség nélkül utólagos normakontrollra irányuló indítványt nyújtson be. Ehelyett a hangsúly az egyéni alapjogsérelemre került, és ez alapján alkotmányjogi panaszt nyújthat be az érintett személy az ügyében hozott bírósági döntés, vagy az alapjogait közvetlenül érintő jogszabályok ellen.

A változás megjelenik a statisztikai adatokban is. Amíg ugyanis 2011-ig az alkotmánybírósági ügyek túlnyomó része utólagos normakontroll eljárás volt, 2012-től kezdődően az alkotmányjogi panasz, azon belül is a bírói döntés elleni, ún. valódi alkotmányjogi panasz vált dominánssá. Ezek száma tendenciáját tekintve évről-évre növekszik. Ezzel éppen ellentétes irányban változott az utólagos normakontroll eljárások száma. Mivel ezt az eljárást 2012 óta csak az Abtv.-ben meghatározott indítványozók kezdeményezhetik, ezek száma elenyésző. Ami pedig a bírói kezdeményezéseket illeti, mivel az erre vonatkozó szabályozás lényegében nem módosult, a számukban sem történt jelentős változás.

Az alkotmányjogi panaszok esetében jól mutatja a grafikon, hogy a panaszok nagyrésze a főtítkári előkészítő eljárás és a befogadási eljárás során, érdemi döntés nélkül fejeződik be, és csak kevés esetben kerül sor a támadott bírói döntés vagy az alkalmazott jogszabály megsemmisítésére.

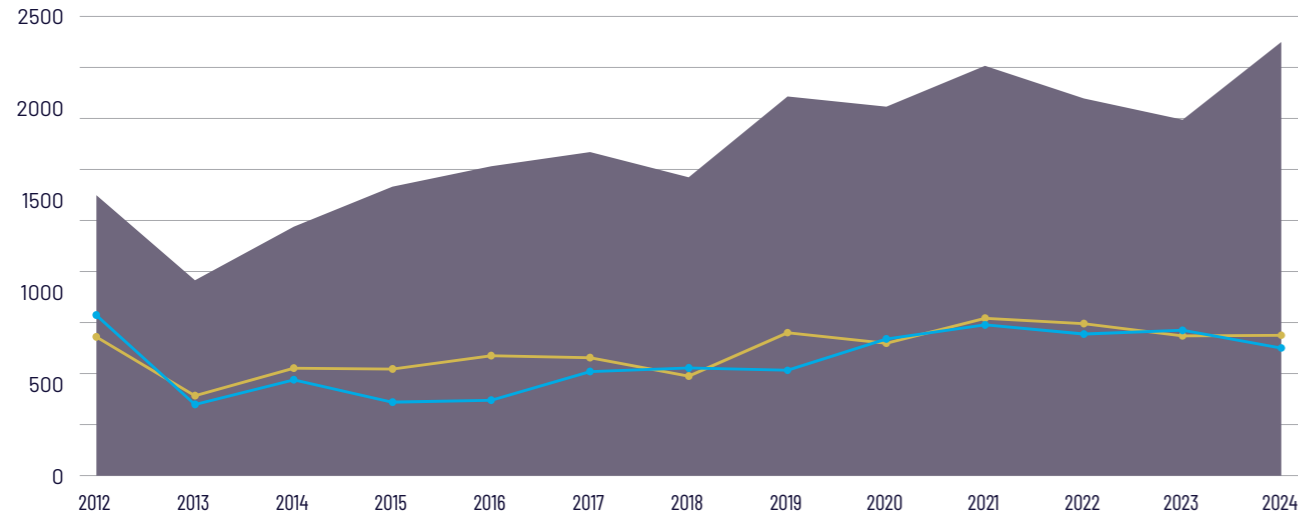
The Fundamental Law and the Act of 2011 on the Constitutional Court have fundamentally changed the powers of the Constitutional Court. The possibility for any person to submit a motion for posterior review of a law without being involved has been abolished. Instead, the focus has been shifted to the individual fundamental rights violation, on the basis of which the person concerned may lodge a constitutional complaint against a court decision or legislation directly affecting his or her fundamental rights.

The change is also reflected in the statistics. While until 2011 the vast majority of constitutional court cases were posterior review proceedings, from 2012 onwards constitutional complaints, including genuine constitutional complaints against judicial decisions, have become dominant. The number of such petitions has been increasing year by year. The number of posterior review procedures has changed in the opposite direction. Since 2012, these procedures can only be initiated by petitioners as defined in the ACC and their number is negligible. As for judicial initiatives, since the relevant legislation has remained essentially unchanged, there has been no significant change in their number.

As regards constitutional complaints, the graph shows that the vast majority of complaints are concluded during the preparatory procedure before the secretary general and the admission procedure without a decision on the merits, and only in a few cases is the contested judicial decision or the legislation applied annulled.

Az Alkotmánybíróság ügyforgalma
Caseload of the Constitutional Court

2012-2024

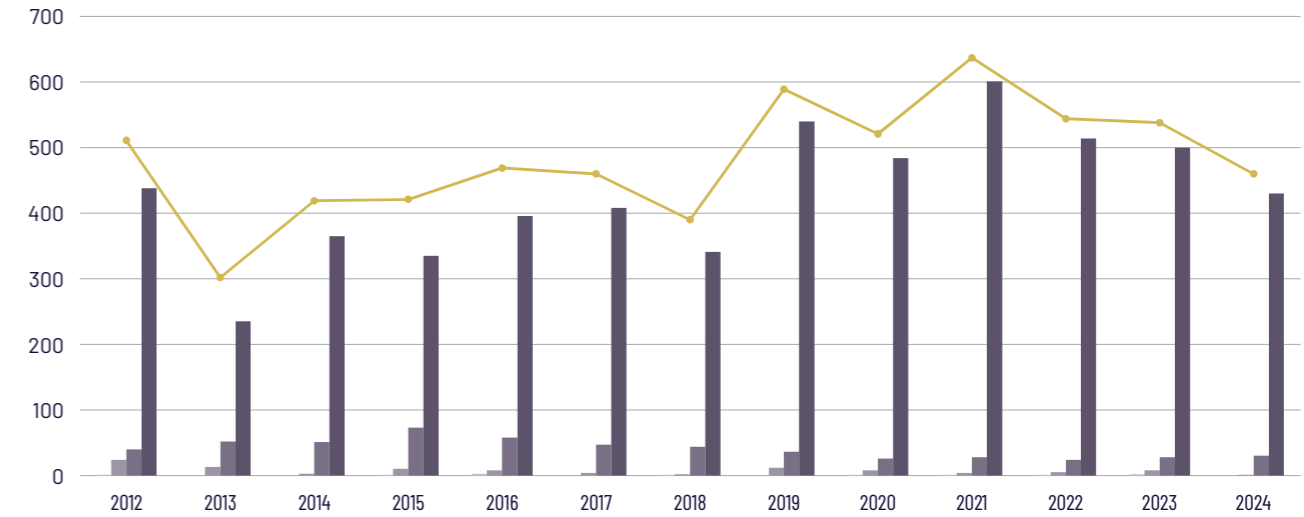

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024*
Benyújtott indítványok száma Number of petitions submitted	1100	766	976	1133	1213	1269	1169	1486	1446	1606	1478	1395	1700
Előadó alkotmánybíróra szignált új ügyek száma Number of new cases allocated to rapporteurs	544	313	421	418	470	462	390	560	519	617	596	548	550
Testületi döntéssel befejezett ügyek száma Number of cases closed with decisions by the bodies	629	279	376	288	296	408	422	413	536	591	555	570	500

*A 2024-es értékek becsült adatok | *estimated data for the year 2024.

Előadó alkotmánybíróra szignált új ügyek
New cases allocated to rapporteurs

2012-2024

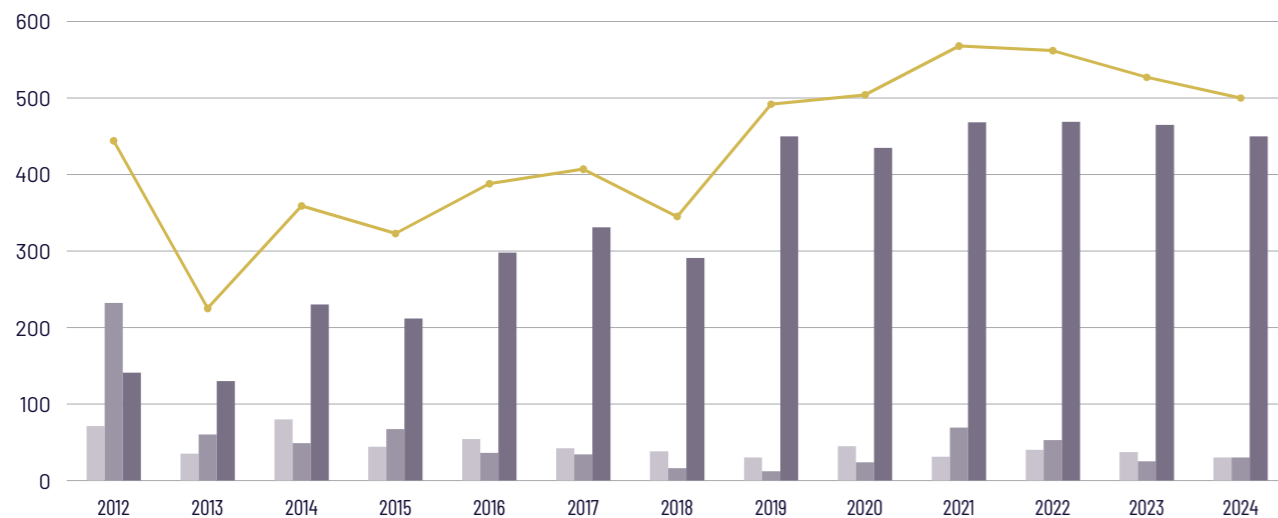

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024*
Előzetes normakontroll Preliminary review	1			1	3		1		1	1	1	2	0
Utólagos normakontroll Posterior review	24	13	3	10	8	4	2	12	8	4	5	8	1
Bírói kezdeményezés Judicial initiative	40	52	51	73	58	47	44	36	26	28	24	28	30
Alkotmányjogi panasz Constitutional complain	438	235	365	335	396	408	341	540	484	601	514	500	430
Előadó alkotmánybíróra szignált új ügyek száma Number of new cases allocated to rapporteurs	511	302	419	421	469	460	390	589	521	637	544	538	460

*A 2024-es értékek becsült adatok | *estimated data for the year 2024.

Előadó alkotmánybíróra szignált alkotmányjogi panaszok
Constitutional complaints allocated to rapporteurs

2012-2024

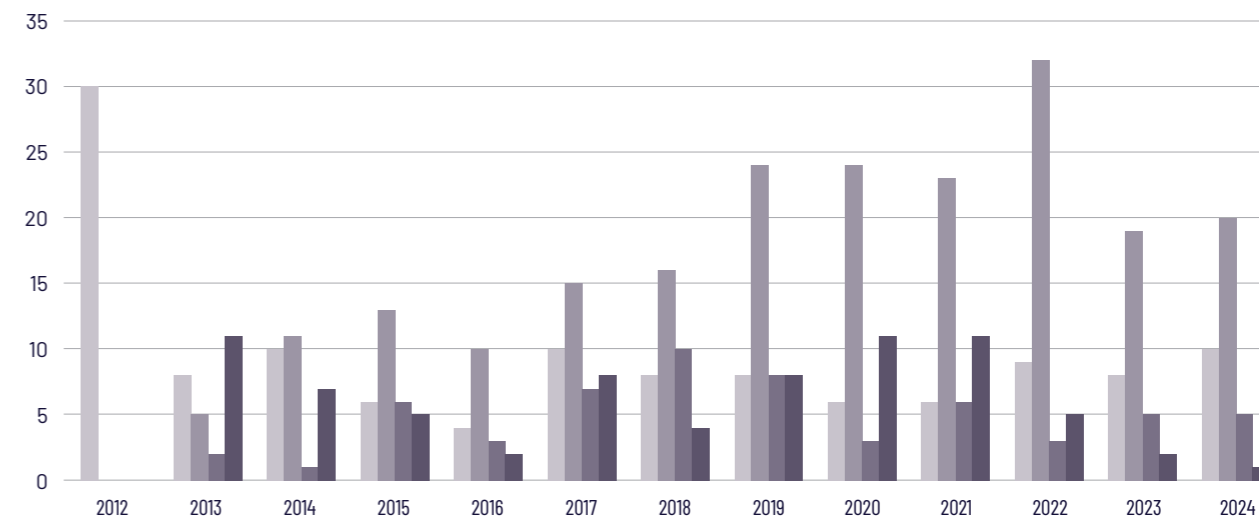
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024*
Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján Based on section 26 (1) of ACC	71	35	80	44	54	42	38	30	45	31	40	37	30
Abtv. 26. § (2) bekezdése alapján Based on section 26 (2) of ACC	232	60	49	67	36	34	16	12	24	69	53	25	30
Abtv. 27. §-a alapján Based on section 27 of ACC	141	130	230	212	298	331	291	450	435	468	469	465	450
Alkotmányjogi panasz összesen Constitutional complaints total	444	225	359	323	388	407	345	492	504	568	562	527	500

*A 2024-es értékek becslést adatok | *estimated data for the year 2024.

Nem elutasítást tartalmazó érdemi határozatok megoszlása tartalmuk szerint
Breakdown of decisions on the merits not containing a refusal according to content

2012-2024

Breakdown of decisions on the merits not containing a refusal according to content

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024*
Jogszabály megsemmisítése Annualment of law	30	8	10	6	4	10	8	8	6	6	9	8	10
Bírói döntés megsemmisítése Annualment of judicial decision	0	5	11	13	10	15	16	24	24	23	32	19	20
Mulasztás megállapítása Establishment of omission	0	2	1	6	3	7	10	8	3	6	3	5	5
Alkotmányos követelmény megállapítása Establishment of constitutional requirement	0	11	7	5	2	8	4	8	11	11	5	2	1

*A 2024-es értékek becslést adatok | *estimated data for the year 2024.

AZ ALKOTMÁNYOSSÁG SZÉKHELYEI – AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG ELHELYEZÉSÉRE SZOLGÁLÓ ÉPÜLETEK

THE SEATS OF CONSTITUTIONALISM – BUILDINGS TO HOUSE THE CONSTITUTIONAL COURT

Az Alkotmánybíróság jelképes székhelye az 1989-es alkotmánybírósági törvény szerint Esztergom volt. Erre tekintettel az esztergomi önkormányzat képviselő-testülete 1991 őszén az esztergomi Sándor-palotát jelölte ki, a belvárosban, a Jókai utca 1. szám alatt. A kétszintes, barokk saroképület a rendszerváltozásig lakóházként működött, romosan várta új gazdáját. Az évek során a műemléképület tetőszerkezetét ugyan felújították, de végül az Alkotmánybíróság nem vette birtokba az épületet, azt 2002-ben visszaadta az önkormányzatnak.

Ami az első, birtokba vett alkotmánybírósági épületet illeti, a volt MSZMP vagyonának hasznosításáról szóló minisztertanácsi határozat 1990. március 21-én adta ideiglenesen az MSZMP XIII. kerületi, Váci út 71. szám alatti székházát az Alkotmánybíróság kezelésébe.

„Angyalföld most a főváros egyik legjobban sikerült új beépítésével büszkélkedhetik. [...] Távolról sem a legnagyobb építmény a környéken, sőt. Helyzete és méltóságteljes alakja mégis kitünteteti jelentőségét” – mutatta be a Váci út 71. szám alatt álló épületet a Budapest című folyóirat 1980/3. száma.

A pártház céljára készült épületet a kétszeres Ybl-díjas építész, Pázmándi Margit tervezte az Általános Épülettervező Vállalatnál (ÁÉTV) 1975-ben. 1975 és 1979 között épült, ma a Magyar Államkincstárnak otthont adó irodaház, modern épület. Az Építészfórum híradása szerint egyike annak a 12 fővárosi modern épületnek, amelyek újragondolt koncepcióját a Ludwig Múzeum Velencei Biennále-projektje, az Othernity projekt keretében mutatták be 2021. májusa és novembere között a Velencei Nemzetközi Építészeti Biennále Magyar Pavilonjában. Az épület

The symbolic seat of the Constitutional Court was the city of Esztergom under the 1989 Act on the Constitutional Court. For this purpose, the Local Government of Esztergom designated the Sándor Palace in the autumn of 1991, at 1 Jókai Street in the city centre. The two-storey, baroque corner building had been used as a residential building until the change of regime, and was in ruins waiting for its new owner. Over the years, the roof of the national heritage building was renovated, but the Constitutional Court refused to take possession of it and returned it to the municipality in 2002.

As regards the first building in the possession of the Constitutional Court, the decision of the Council of Ministers on the utilisation of the former state-party MSZMP's property on 21 March 1990 temporarily allocated the MSZMP's headquarters at 71 Váci Street, District XIII, under the administration of the Constitutional Court.

“Angyalföld can now be proud of one of the most successful new construction projects in the capital. [...] In fact, it is far from being the biggest building in the area. Yet its position and dignified form make it stand out” – with these words was the building at 71 Váci út presented in the Budapest magazine in issue No. 1980/3.

The building was designed by the two-time Ybl Prize-winning architect Margit Pázmándi at the General Building Design Company (ÁÉTV) in 1975. Built between 1975 and 1979, it is a modern office building that today houses the Hungarian State Treasury. According to the Architectural Forum, it is one of the 12 modern buildings in the capital the rethought concept of which was presented in the

stílusáról a tervező annak idején így nyilatkozott: „Plaszticitását a külső lépcsők, a jellegzetes árnyékoló lamellák választott nagyságrendje adja. Az épület arányával, formakezelésével a Bauhaus funkcionalizmusán túllépve a post-modern építészetre is utalni kívánt” – írta a Magyar Építőipar 1980/1-2. száma. Az épület méreteit jól jellemzi az a leírás, amely szerint a homlokzat előtti lépcsősor az épület második szintjére vezet, ahol az orosházi üvegfallal határolt előcsarnok és az épület magját képező előadóterem volt; a jó akusztikájú nagyterem krátterszerű belsejébe 800 fős nézőteret süllyesztettek.

Az Alkotmánybíróság tagjai és az Alkotmánybíróság hivatala (főtítkár, az Alkotmánybíróság tagjainak közvetlen munkatársai, főtítkárság és a gazdasági szervezeti egység munkatársai) tágas irodákban, modern informatika hálózattal ellátott épületben végezheték munkájukat. Az épület földszintjén pedig az Alkotmánybíróság könyvtárát alakították ki olvasóteremmel, szabadpolci állománnyal. Az épület azonban a méreteinél fogva nem lett volna alkalmas a törvény szerinti 15 alkotmánybírónak és munkatársainak elhelyezésére, ezért a 90-es évek elején megkezdődött az új székház kijelölése és felújítása.

Hungarian Pavilion of the Venice International Architecture Biennale, the Othercity project of Ludwig Museum, between May and November 2021. This is what the designer said about the style of the building at the time: „The plasticity of the building is provided by the chosen scale of the external staircases and the characteristic shading slats. The building’s proportions and design were intended to go beyond the functionalism of the Bauhaus and also to refer to post-modern architecture” – quoted from the Hungarian Construction Industry journal in the issue 1-2/1980. The dimensions of the building are well described by the fact that the staircase in front of the facade leads to the second floor of the building, where the lobby, bordered by an Orosháza-glass wall, and the auditorium, which forms the core of the building, were located; the crater-like interior of the large hall, with its good acoustics, was designed to accommodate 800 people.

The members of the Constitutional Court and the office of the Constitutional Court (secretary general, direct staff of the members of the Constitutional Court, the secretariat general and the staff of the financial department) could work in spacious offices in a building equipped with a modern IT network. The ground floor of the building accommodated the Constitutional Court’s library, with a reading room and open shelves. However, as the size of the building would not have been suitable to accommodate the 15 justices of the Constitutional Court and their staff required by law, the designation and renovation of the new seat began in the early 1990s.

Az esztergomi Sándor-palota a 2000-es években

The Sándor Palace in Esztergom in the 2000s

Az MSZMP XIII. kerületi, Váci út 71. szám alatti székháza az 1980-as években

The headquarters of the MSZMP in the XIII district, 71 Váci street in the 1980s

Antall József miniszterelnök és Göncz Árpád köztársasági elnök távozik az Alkotmánybíróság határozathirdetéséről 1992 júniusában.

Prime Minister József Antall and President of the Republic Árpád Göncz leave after the promulgation of the Constitutional Court's decision in June 1992

Ez végül az I. kerületi Donáti utca 35-45. szám alatti épület lett, melybe az Alkotmánybíróság 1994 augusztusában költözött be. A Donáti utcai, 1970-es évek elején épült háromemeletes vasbeton épület eredetileg a Számítástechnikai Koordinációs Intézet (1985-től Számítástechnikai Kutató Intézet és Innovációs Központ, SZKI) számára készült, a budai Vár oldalában, a Halászbástya alatt tátongó, hatalmas, II. világháborús gödör beépítésével, a Donáti utca, Vám utca, Donáti lépcső és az Iskola utca által határolt területen, Náray Zsolt, az SZKI igazgatója elképzelései szerint. A telek mélyen a Donáti utca szintje alatt fekszik, a Vám utca, Donáti utca és Donáti lépcső felől támfal határolja. A telken álló épület körbejárható, a Vám utca felől gépkocsival be lehet hajtani, az épület akadálymentesített. A két lépcsőház mellett három személylift és egy teherlift szolgálja az ötszintes épületen belül a közlekedést az emeletek, földszint, alagsor és a pince között.

Az épület a 70-es évektől valójában egy kutató-fejlesztő intézetre optimalizált épület-komplexum volt. Náray Zsolt emlékét ma az Alkotmánybíróság falán 2009-ben elhelyezett emléktábla őrzi. Az SZKI 1993-ig működött az épületben. Az épületet az Alkotmánybíróság részére történt átadásra tekintettel 1993 decemberétől teljesen átalakították. A rekonstrukció Cságyoly Ferenc Kossuth-díjas építész tervei alapján valósult meg. Az 1994-ben befejezett teljes átalakítást a Magyar Építőipar 1995/2-3. és a 4. száma úgy mutatja be, mint ami az eredeti irodaszintek teljes kibontásával kezdődött, és nyolc hónap alatt kiváló minőségben valósult meg.

Finally, the building at 35-45 Donáti Street in the 1st District was selected, where the Constitutional Court moved in August 1994. The three-storey reinforced concrete building in Donáti Street, built in the early 1970s, was originally intended for the Computer Coordination Institute (from 1985 the Computer Research Institute and Innovation Centre, SZKI), located on the side of the Buda Castle, under the Fisherman's Bastion. The project was conceived by Zsolt Náray, the director of the SZKI, and the place of construction was a large pit from World War II-era on an area bordered by Donáti Street, Vám Street, Donáti Stairs and Iskola Street. The site is located deep below the level of Donáti Street and is surrounded by a retaining wall on Vám Street, Donáti Street and Donáti Stairs. The barrier-free building on the site is accessible by car from Vám Street. In addition to the two staircases, three passenger lifts and one cargo lift provide transport between the floors, ground floor, basement and cellar within the five-storey building.

The building was actually a complex optimised for a research and development institute from the 1970s. The name of Zsolt Náray is commemorated today by a plaque placed on the wall of the Constitutional Court in 2009. The SZKI operated in the building until 1993. The building was completely renovated in December 1993 in view of its handover to the Constitutional Court. The reconstruction was based on plans by Ferenc Cságyoly, Kossuth Prize awarded architect. The complete reconstruction, finished in 1994, is described in Hungarian Construction Industry journal in the issues 2-3 and 4/1995 as having started with the complete demolition of the original office floors and was completed in eight months to a high standard of quality.

Az Alkotmánybíróság minden tagjának saját titkárságot alakítottak ki, és a törzskari munkatársak is önálló irodát kaptak. Az épület második emeletén exkluzív teljes ülés terem működik, falait fával burkolták, az Alkotmánybíróság tagjai heti rendszerességgel itt ülnek körbe a csepp alakú, nagyméretű asztalt.

Each member of the Constitutional Court was given his or her own secretariat, and the staff members were also received own offices. The second floor of the building has an exclusive plenary session hall with wood-panelled walls, where the members of the Constitutional Court sit around a large drop-shaped

A földszinten, a főbejárattal szemben, tartóoszlopokkal szabdalva, mintegy százötven férőhelyes terem található, amelyet a felújítás során úgy alakítottak ki, hogy alkalmas legyen a nyilvános határozathirdetésekre. A hirdetőtermet fa mellvéd osztja ketté, amely a terem két oldalán és a közepén emelkedő széksorokat választja el a negyedik, köríves háttérű, színes ólomüveggel díszített oldalon az Alkotmánybíróság tagjainak fenntartott, pódiumon lévő két asztaltól.

A földszinten és az emeleteken a bírói dolgozószobák előtt a Duna felé néző tetőteraszok találhatóak, a magasabban lévő, II. és III. emeleti teraszokról kilátás nyílik az Országház és a Gellérthegy irányába. A Donáti utca felőli homlokzat jellegzetes eleme a főbejárat előtt az épületből kinyúló, átlátszó féltető és a Donáti utcát a főbejárattal összekötő híd. A Donáti utcai székház főbejárata tágas előtérre nyílik, ennek és a hirdetőteremnek a falát az Alkotmánybíróság volt tagjainak arcképcsarnoka és a jelenlegi tagok csoportképe díszíti.

A Donáti utcai épületet 2019-2020-ban korszerűsítették. Ennek során megvalósult előbb az épület hőszigetelése, nyílászáróinak cseréje, árnyékoló szerkezetek elhelyezése, majd modern, multifunkcionális tárgyalótermek és új irodák kialakítása, a konyha és az étterem felújítása.

table on a weekly basis. On the ground floor, opposite the main entrance, there is a hall seating about 150 people, divided by supporting pillars, which was renovated to make it suitable for public announcements of decisions. The announcement hall is divided by a wooden screen separating the rows of chairs in the two sides of the room and in the center from the two tables on the podium reserved for the members of the Constitutional Court, which is in the fourth side of the hall with a curved background decorated with colorful stained glass.

On the ground floor and the floors, there are roof terraces facing the Danube in front of the offices of justices of the Constitutional Court, while the higher terraces on the second and third floors offer views towards the Parliament and Gellért Hill. Distinctive features of the facade facing Donáti Street are the transparent half-top extending from the building in front of the main entrance and the bridge connecting Donáti Street with the main entrance. The main entrance of the Donáti Street seat opens onto a spacious lobby, the walls of which and the announcement hall are decorated with a portrait gallery of former members of the Constitutional Court and a group portrait of current members.

The Donáti Street building was modernised in 2019-2020. This included firstly the thermal insulation of the building, the replacement of windows, the installation of shading structures, then the construction of modern, multifunctional meeting rooms and new offices, the renovation of the kitchen and the restaurant.

A jövőre vonatkozó tervek szerint az Alkotmánybíróság 2026-ban az újjászülető József főhercegi palotába költözik, a Budavári Palotanegyedbe, a Szent György térre. Az épület helyén a korábbi, XVIII. század végén épült ún. Teleki-palota állt. A Teleki-palota 1787–89 között épült, amelyet a Magyar Királyi Honvédség egykori főparancsnoka, Habsburg-Lotaringiai József Károly főherceg 1902-ben Korb Flóris és Giergl Kálmán tervei alapján historizáló stílusban építtetett át, üvegtetőjű előcsarnokkal, bálteremmel, Róth Miksa-féle üveglakokkal. A második világháborúban a palota ugyan súlyosan megsérült, a krisztinavárosi homlokzatát több belövés érte, de végül csak 1968-ban bontották le.

According to plans for the future, the Constitutional Court will move to the reborn Archduke Joseph Palace in 2026, in the Palace Quarter of Buda Castle, on Szent György Square. The site of the building housed the former so-called Teleki Palace, built at the end of the 18th century. Teleki Palace was built between 1787-89 and rebuilt in 1902 by Archduke Joseph Charles of Habsburg-Lorraine, the former commander-in-chief of the Hungarian Royal Defence Forces, in a historicist style, based on the plans of Flóris Korb and Kálmán Giergl. The palace had a glass-roofed entrance hall, a ballroom and glass windows by Miksa Róth. Although the palace had been severely damaged during the Second World War and the facade on Krisztinaváros-side had been hit by several bombs, it was not finally demolished until 1968.

A József főhercegi palotát a Nemzeti Hauszmann Program keretében építik újjá, a Várkapitányság megbízásából. Az újjáépítésnek része a palota neoreneszánsz kertjének és az ahhoz tartozó istállóépület helyreállítása is.

A palota területe az egykori Fehérvári kapu melletti terület. A Budát is megalapító IV. Béla idején az új városba a sok nemzetiség mellett zsidó közösség is érkezett, amely ezen a helyen, a mai Szent György téren (első ismert nevén Zsidó utcában) telepedett le. A területen a közösség tagjai egyebek mellett mikveh (vagyis rituális fürdőt) és a zsinagógát is építettek. A fürdő maradványai a terület 1998-ban kezdődött feltárása során kerültek elő, ez Magyarország legrégebbi, épségben fennmaradt zsidó rituális fürdője.

A palota az Építészfórum híradása szerint külsőjében hűen követi majd Korb Flóris és Giergl Kálmán 1902-es terveit, ugyanakkor belsőépítészeti, épületgépészeti és üzemeltetési szempontból modern megoldásokat tesz majd alkalmassá, hogy az Alkotmánybíróság működhessen benne. A hagyományokat folytatva az új épületben a teljes ülés eredeti, csepp alakú tárgyalóasztala is helyet kap, valamint az Alkotmánybíróság történetét megőrkítő kiállítás is látogatható lesz. A palota neoreneszánsz kertje és egykori istállóépülete bárki által látogatható lesz, ez utóbbiban turisztikai programokat is kínálnak majd.

The Palace of Archduke Joseph is being rebuilt as part of the National Hauszmann Programme managed by the Castle Headquarters. Part of the reconstruction is the restoration of the neo-Renaissance garden of the palace and the adjacent stables.

The area of the palace is the site next to the former Fehérvári Gate. During the reign of King Béla IV, who also founded Buda, alongside the many nationalities a Jewish community arrived in the new city and settled here, which is today's Szent György Square (first known as Zsidó Street). In the area, the members of the community built, among other things, a mikveh (or ritual bath) and a synagogue. The remains of the bath were discovered during excavations of the area, which began in 1998, and it is the oldest surviving Jewish ritual bath in Hungary.

According to the Architectural Forum, the palace will faithfully follow the 1902 designs of Flóris Korb and Kálmán Giergl, while its modern interior design, building services and operational solutions will make it suitable for the Constitutional Court. In keeping with tradition, the new building will also house the original teardrop-shaped courtroom table of the plenary session and an exhibition on the history of the Constitutional Court. The neo-Renaissance gardens and the former stables of the Palace will be open to the public, and the latter will also offer programmes for tourists.

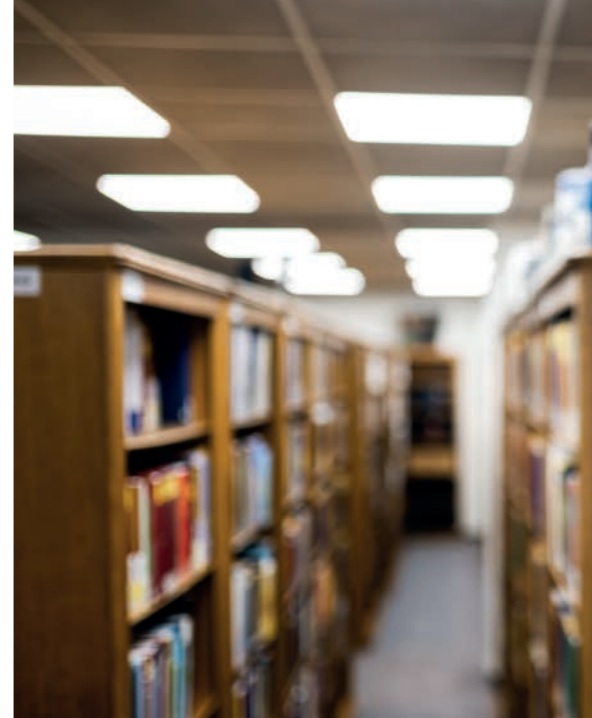

35

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG SÓLYOM LÁSZLÓ JOGI SZAKKÖNYVTÁRA

THE SÓLYOM LÁSZLÓ LEGAL LIBRARY OF THE CONSTITUTIONAL COURT

Az Alkotmánybíróság könyvtára egyidős az Alkotmánybírósággal. Sólyom László, a testület akkori vezetője javaslatára ugyanis már az Alkotmánybíróság alakuló ülésén döntött a könyvtár megalapításáról és vezetőjének kiválasztásáról. A teljes ülés egyúttal meghatározta, hogy a könyvtár legfontosabb feladatai közé tartozik a könyvtári állomány alapjainak mielőbbi összegyűjtése, az Alkotmánybíróság tagjainak és munkatársainak munkájához szükséges szakirodalom és jogi anyagok folyamatos feltárása, gyűjtése és az olvasók rendelkezésére bocsátása. A könyvtár első vezetője, Petróczy Judit volt, aki az Alkotmánybíróság szolgálatában eltöltött huszonöt éve alatt maradéktalanul eleget tett a könyvtárral szemben támasztott feladatoknak, elképzeléseknek. Nyugdíjazását követően munkáját 2015-től a Fővárosi Törvényszék könyvtárából érkező Tóth Gábor könyvtáros látja el.

The library of the Constitutional Court is the same age as the Constitutional Court. László Sólyom, the then head of the Constitutional Court, proposed the establishment of the library and the selection of its director at the inaugural session of the Constitutional Court. At the same time, the plenary session decided that the most important tasks of the library would be to collect the library's stock as soon as possible, to continuously explore and collect the literature and legal materials necessary for the work of the members and staff of the Constitutional Court and to make them available to readers. The first director of the library was Judit Petróczy, who, in her twenty-five years of service at the Constitutional Court, has fully met the library's expectations and requirements. Following her retirement, her work has been taken over by librarian Gábor Tóth, who came from the library of the Budapest-Capital Regional Court in 2015.

Az állomány alapjai hazai könyvtárak és könyvtárosok felajánlásain nyugodtak. Ezek közül külön is kell emelni az Országgyűlési Könyvtár, az Országos Széchényi Könyvtár és az Igazságügyi Minisztérium Könyvtárának felajánlásait. Jogi szakirodalommal és jogszabálygyűjteményekkel sikerült gazdagítani a könyvtár állományát az éppen megszűnő szakszervezeti könyvtárak gyűjteményeiből is. A könyvtár első idegennyelvű anyagait pedig az Amerikai Egyesült Államok, Németország és Franciaország magyarországi nagykövetei ajánlották fel és adományozták az Alkotmánybíróságnak.

Tekintettel Sólyom László meghatározó szerepére a könyvtár létrejöttében és korai fejlődésében, valamint arra, hogy a jogi mellett könyvtárosi szakmai múlttal is rendelkezett, az Alkotmánybíróság könyvtára 2024 januárja óta a Sólyom László Jogi Szakkönyvtár nevet viseli.

Az Alkotmánybíróság szakkönyvtárának olvasói az Alkotmánybíróság jelenlegi és volt tagjai és munkatársai, de rendszeresen látogatják azt vendégkutatók is.

A könyvtár feladata alapvetően a jogi szakirodalom biztosítása, ennek körében már több mint 15 000 kötetes állománnyal rendelkezik. Gyűjtőkörébe tartozik minden jogi kiadvány, különösen, ami az Alkotmánybírósággal, az alkotmánybíráskodással, alkotmányjoggal kapcsolatos. A könyvtárban emellett megtalálható minden magyar szerző által írt külföldön megjelenő alkotmányjogi mű, valamint a teljesség igénye nélkül a külföldön megjelenő (elsősorban angol és német) nem magyar szerzők alkotmánybírássággal, alkotmánybíráskodással, alkotmányjoggal, emberi jogokkal, alapvetőjogokkal kapcsolatos művei.

The stock is based on donations from domestic libraries and librarians. Of these, the Library of Parliament, the National Széchényi Library and the Library of the Ministry of Justice deserve special mention. The library has also been able to enrich its collections with legal literature and collections of legislation from trade union libraries which have just ceased to exist. The first foreign-language materials of the library were donated to the Constitutional Court by the Ambassadors of the United States of America, Germany and France to Hungary.

In view of László Sólyom's decisive role in the establishment and early development of the library, and the fact that he had a professional background as a librarian as well as a lawyer, the Constitutional Court Library has been named Sólyom László Legal Library since January 2024.

Readers of the Constitutional Court's library are current and former members and staff of the Constitutional Court, but is also regularly visited by guest researchers.

The library's main task is to provide legal literature, for which it already holds more than 15,000 volumes. Its collection includes all legal publications, especially those related to the Constitutional Court, constitutional law and constitutional jurisprudence. The library also contains many foreign works on constitutional law written by Hungarian authors, as well as works by non-Hungarian authors (mainly English and German) published abroad on constitutional courts, constitutional jurisprudence, constitutional law, human rights and fundamental rights.

A Könyvtár jelenleg 74 különböző folyóiratra fizet elő, ebből 52 jogi szakfolyóirat, 7 idegennyelvű. Az adatbázisok közül a Jogtárat minden munkatárs elérheti online, a Jogkódexet, az Arcanum Digitális Tudománytárat, valamint több külföldi jogi adatbázist a könyvtárban található olvasói számítógépen. Az Országgyűlési Könyvtárral kötött együttműködési megállapodás értelmében az Alkotmánybíróság munkatársai online hozzáférhetnek az Országgyűlési Könyvtár által előfizetett magyar és külföldi adatbázisokhoz és igénybe vehetik a Országgyűlési Könyvtár egyéb szolgáltatásait is.

The library subscribes to 74 different periodicals, of which 52 are legal journals and 7 are in foreign languages. Among the databases, the Law Database can be accessed online by all staff members, while the Legal Code, the Arcanum Digital Library and several foreign legal databases are available on the readers' computers in the library. Under a cooperation agreement with the Library of Parliament, the staff of the Constitutional Court can access online the Hungarian and foreign databases subscribed to by the Library of Parliament and other services of the Library of Parliament.

IMPRESSZUM

© Szerkesztő, 2025
© Szerzők, 2025
© Alkotmánybíróság, 2025
© A fényképek készítői, 2025
© MTVA és MTI Fotó, 2025
© Várkapitányság 2025
© Angyalföldi Helytörténeti Gyűjtemény 2025

Szerkesztette: Bitskey Botond

A kötet szerzői: Badó Katalin, Klicsu László,
Juhász Krisztián

A kötetben szereplő fényképeket Arany Gábor,
Bartos Gyula, Cseke Csilla, Honéczy Barnabás,
Lábady István, Mónus Márton, Rózsahegy Tibor,
Szigetváry Zsolt, T. Asztalos Zoltán készítették.

ISBN 978-963-88605-1-4

Kiadja az Alkotmánybíróság

Felelős kiadó: Juhász Imre,
az Alkotmánybíróság elnöke

Layout: Marics Attila

Kivitelezés: escom.hu

2025